

495.910712

Y 2670

1.7

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียน
วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบ
มุ่งประสบการณ์ภาษาและวิธีสอนตามคู่มือครู

ปริญญาณพนธ์

ของ

ชวิญดา จริยสถิตกุล

5 ต.ค. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

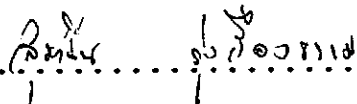
กันยายน 2533

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

173094

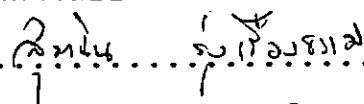
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

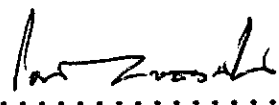
คณะกรรมการควบคุม

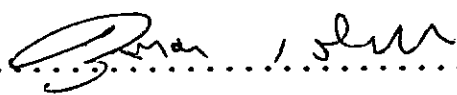
..........ประธาน
(ผศ. สumanin รุ่งเรืองธรรม)

..........กรรมการ
(รศ. ดร. โชติ เพชรชิน)

คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(ผศ. สumanin รุ่งเรืองธรรม)

..........กรรมการ
(รศ. ดร. โชติ เพชรชิน)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร. สุติมา เจียมศิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ. ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2533

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้เพราะพลังกาย พลังใจ พลังสติ ปัญญาพลังแห่งความรักและสายใยแห่งความเอื้ออาทร รวมทั้งความปรารถนาดีของ บุคคลรอบข้างผู้วิจัยที่คอยให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะและให้กำลังใจมาโดยตลอด ซึ่งผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงด้วยความคารวะถึง ต่อทุกท่าน ดังนี้

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม และ รศ.ดร.โชติ เพชรชื่น ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าเป็นกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้จนสำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณต่อ ดร.สุติมา เจียมศิริ ที่กรุณาให้เกียรติ เป็นกรรมการในการสอบปากเปล่ารวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่ายิ่งขึ้น รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ที่กรุณาให้เอกสารข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ตลอดจนให้คำแนะนำอันเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณต่อ รศ.ทวีทย์ ประกอบสุข ภาควิชาภาษาไทย และ ภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ภาควิชาหลักสูตรและการสอนสาขาคำการอุดมศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และขอขอบพระคุณต่อ อาจารย์วัชรวิทย์ ศรีวิชัยรัตน์ หัวหน้าหมวดภาษาไทย โรงเรียน อัสสัมชัญธนบุรี ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำ ตรวจ และช่วย พิจารณาเครื่องมือทุกชุดที่ใช้ในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ ภราดา มีศักดิ์ ว่องประชานกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ขอขอบพระคุณต่อ ภราดา อนุรักษ นิธิภัทรภรณ์ และอาจารย์วิจิต กาฬกาญจน์ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ที่ได้กรุณา เอื้อโอกาส สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมาบัดนี้ รวมทั้งขอขอบพระคุณต่อ อาจารย์ณพมาศ ดิลกสกุลชัย คณะครู โรงเรียนอัสสัมชัญ

ชนบุรีทุกคนที่เข้าใจและให้กำลังใจสนับสนุนการทำปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์โกสนต์ เทพลัทธิทรากรณ์ ขอขอบคุณ อาจารย์
เขาวภา พรปทุมชัยกิจ แห่งหน่วยงานคอมพิวเตอร์โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี และ
ขอขอบพระคุณ คุณชนินทร์ เขื้อศรีตระกูล แห่งสำนักงาน ขรรمصาสัน ทนายความ
ที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อ และให้ความสะดวกในการพิมพ์ปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ด้วยเครื่อง
คอมพิวเตอร์มาโดยตลอด

ขอขอบคุณ ชิสเตอร์ รัชนิดา รัชนีลัดดาจิต และอาจารย์ไตรเทพ ให้โก๋
ซึ่งเป็นทั้งพี่และเพื่อนร่วมรุ่นในการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตนี้ รวมทั้ง
ขอขอบคุณ รุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อนทุกกลุ่ม ทุกสถาบัน ที่กรุณาให้กำลังใจ ให้ความ
ห่วงใยและคอยสนับสนุนช่วยเหลือในการทำปฏิญานพนธ์ฉบับนี้อยู่ตลอดเวลา จน
ทุกอย่างสำเร็จลงได้ท่ามกลางความยินดีของทุกท่านดังกล่าว

ขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ผู้วิจัยได้ศึกษา เพื่อ
เสนอรายละเอียดส่วนสำคัญของผลการศึกษาลงในปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ต่อการศึกษาวិชาภาษาไทยต่อไป

ที่สำคัญที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา อันเป็นที่รักและ
เคารพยิ่ง ที่คอยห่วงใย เกื้อหนุนและเสริมกำลังใจให้อย่างอบอุ่นเรื่อยมา รวมทั้ง
ขอขอบคุณน้องสาวของผู้วิจัย คือ นางสาวบุญดา จริยสฤตกุล ซึ่งเป็นผู้มีส่วน
ช่วยในการพิมพ์ปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ตลอดทั้งเล่มด้วยความมานะ อดทน แะขันและ
ด้วยความจริงใจอย่างที่สุดจนปฏิญานพนธ์ฉบับนี้เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์แบบ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกได้โปรดนำ
ความสุขสงบที่แท้จริง บันดาลแก่ผู้มีพระคุณทุกท่านของผู้วิจัยทั้งที่กล่าวนามและมิได้
กล่าวนามไว้ในโอกาสนี้

ขวัญดา จริยสฤตกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบ	
มุ่งประสบการณ์ภาษา.....	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู	
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.....	53
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์.....	59
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	76
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	78
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	97
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	97
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	98
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก แผนการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	120
ภาคผนวก ข แบบฝึกประกอบแผนการสอน.....	135
ภาคผนวก ค แบบทดสอบคิดสร้างสรรค์และแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการใช้ภาษา.....	148
ภาคผนวก ง ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบ.....	171
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	176

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง.....	87
2	คะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของความสามารถในการใช้ภาษา ก่อนและหลังการทดลอง.....	93
3	เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทย แยกเป็นรายทักษะของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	94
4	คะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของความคิดสร้างสรรค์ก่อน และหลังการทดลอง.....	95
5	เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	96
6	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดความสามารถทางการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทย...	172
7	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษา..	173
8	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษาฉบับที่1.	173
9	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษาฉบับที่2.	173
10	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษา.....	174
11	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษาฉบับที่1..	174
12	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษาฉบับที่2..	175

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบัน นอกจากจะต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์ค่านิยมและวัฒนธรรมของชาติแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการของคนไทยทุกคนด้วย เพราะภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญในการสื่อสารเพื่อการดำรงชีวิต และเป็นกุญแจสำคัญในการที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เพื่อแสวงหาความรู้ให้กว้างขวาง และลึกซึ้งในวิชาการต่างๆ (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. 2531 : 17)

หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไว้ว่า เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดออกงานในการใช้ภาษา ตามวัยและศักยภาพให้ได้พัฒนาทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ให้รู้จักใช้ภาษาอย่างมีศิลปะตามประเพณีและวัฒนธรรม ให้สามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ หรืองานเขียนงานประพันธ์โดยมีเหตุผล และให้สามารถสังเกตลักษณะของภาษาไทย เข้าใจหลักภาษาที่จะทำให้ใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2521:12) นักเรียนที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์ของหลักสูตร จะต้องเป็นบุคคลที่สามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลรวมทั้งสามารถใช้ภาษาไทยในการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทั้งสิ้น (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2528 : 66) ในปี พ.ศ. 2528 กรมวิชาการ (2528:8-10) ได้ตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งประเทศพบว่าความสามารถในการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงคือ ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 การประเมินผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการ

เรียนการสอนในวิชาภาษาไทย ยังไม่บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร จากการ
ศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์คือ
การที่ครูผู้สอนไม่คิดค้นวิธีสอนและอุปกรณ์การสอนมาใช้สอนนักเรียน ส่วนมากครูอยู่
ภายในกรอบหรือมุ้งแต่จะหาความรู้มาถ่ายทอดให้นักเรียนเท่านั้น ซึ่งเป็นการ
มุ่งเน้นการจำเนื้อหา มากกว่าการฝึกให้คิดแก้ปัญหา ครูยังคงสอนแบบยึดตัวครูเอง
เป็นศูนย์กลางไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น หรือได้ฝึกทักษะทาง
ภาษาทั้ง 4 ประการอย่างแท้จริง (สุจริต เพ็ชรชอบ และ สายใจ อินทรมรรย์.
2530:6-10) ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้นักเรียนไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้
คล่องตัวเท่าที่ควร

* การปรับปรุงการสอนนั้นทำได้หลายวิธี ด้วยการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อ
พัฒนาการเรียนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระ มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ
รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นผู้รู้จักคิดเป็น เพราะทักษะการคิดเป็นเครื่อง
กระตุ้นให้การพัฒนาทักษะทั้ง 4 ประสพความสำเร็จ ดังนั้นจึงต้องค้นหากระบวนการวิธี
สอน ที่จะช่วยฝึกความคิดอันเป็นพฤติกรรมภายในให้ถูกแบบและดีงาม ก่อนที่ความคิด
จะปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกในรูปของทักษะต่างๆ (มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2525:คำนำ) * การคิดอย่างสร้างสรรค์จะเป็นปัจจัย
สำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้มีคุณภาพได้ เยาวชนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นส่วนมาก
จะมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์มากอยู่แล้ว จะเห็นได้จากการที่เขาจะคิด
ภาษาขึ้นใช้เฉพาะกลุ่มของเขาซึ่งเป็นความคิดแปลกๆ ไม่ซ้ำแบบใคร ถ้าครูนำ
ธรรมชาติทางความคิดของวัยรุ่นนี้มาใช้ให้ถูกทางในการสอนภาษาไทย หรือแนะแนว
ทางที่รอบคอบให้แก่เด็กวัยรุ่นแล้ว ความคิดประเภทนี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่องานสร้าง
สรรค์ทางภาษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช. 2526:36) *

* การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอาจทำได้หลายวิธี โดยทั่วไป
ยอมรับกันว่าการสอนที่สนับสนุน และเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดความสามารถ
ของเขาอย่างอิสระมีการเร้าหรือกระตุ้นให้เด็กแก้ปัญหาหลายๆแบบด้วยตนเอง (วีระ

ผังรักษ์.2528:3;อ้างอิงมาจาก Johnson.1983:13) โดยรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลตลอดทั้งให้มีโอกาสได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองนั้น สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้ การใช้เทคนิคหรือวิธีสอนที่ยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาใหม่ๆอยู่เสมอไม่เน้นเนื้อหาหรือความจำดังที่เคยใช้ในกระบวนการเรียนการสอนแบบเดิม จะเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างมาก

แนวโน้มในการเรียนการสอนภาษาในปัจจุบันจะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Center) และมุ่งที่จะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้มากที่สุด (Breen and Waters.1979:1) ดังนั้นการสร้างหลักสูตร การจัดกระบวนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียน รูปแบบและกลวิธีการสอนจึงไม่เน้นเนื้อหาแต่จะเน้นกระบวนการในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ข้อ 5 ที่ให้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและกระบวนการกลุ่ม (กระทรวงศึกษาธิการ.ม.ป.ป.:9)

* ด้วยความมุ่งหวังที่จะแก้ปัญหาให้ครูได้ใช้นวัตกรรมการสอนที่ต่างไปจากเดิม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการใช้ภาษาและเกิดความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounter หรือ CLE) ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวกับวิธีสอนใหม่ๆ วิธีหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนพัฒนาการอ่าน การเขียน การฟังและการพูด ได้อย่างมีบูรณาการในระบบการใช้สื่อภาษาในการดำรงชีวิตของเด็กต่อไป (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์.ม.ป.ป.:11) และยังเป็นการพัฒนาในทักษะอื่นๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การให้ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม การรู้จักวิธีการปรึกษาหารือ การวางแผน การทำงาน การแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบเพื่อสร้างสรรค์ผลงานหรือแก้ปัญหาได้ เป็นต้น

วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษานี้ ได้รับการพัฒนามาจากนักภาษาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านและครูผู้สอนภาษาหลายคน อาทิเช่น ไบรอัน เกรย์

ดร. ริชาร์ด วอร์ดเกอร์ และเน็ช ดอร์ จากประเทศออสเตรเลีย การสอนแบบมุ่ง
 ประสบการณ์ภาษาได้มีการนำมาทดลองใช้ และทำการวิจัยครั้งแรกในประเทศไทย
 เมื่อปี พ.ศ. 2527 ในโครงการศูนย์การอ่านที่โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดย ดร. ริชาร์ด วอร์ดเกอร์ เบรนต์ บาร์ทเล็ท
 และ ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย การจัดชั้นตอนด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็น
 การจัดให้การอ่านเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทักษะทางภาษาไปสู่การพัฒนาทักษะอื่นๆ
 ได้แก่ การฟัง การพูด และการเขียนในลักษณะทักษะสัมพันธ์โดยอิงหลักการและแนว
 ทฤษฎีจากการสอนแบบสื่อสาร การสอนแบบธรรมชาติและการสอนอ่าน ซึ่งยึดหลักการ
 ทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา

วิธีการนี้นักเรียนจะใช้ปริบททางภาษาจากการอ่านเป็นปัจจัยป้อนเข้าที่มี
 ความหมายและพัฒนาปัจจัยป้อนเข้านั้นโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิค
 การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในลักษณะสื่อสารซึ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนเป็น
 หลักเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ และเกิดความ
 คล่องตัวจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาจนถึงขั้นนำไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างมี
 ประสิทธิภาพ

นอกจากนี้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษายังเน้นการเรียนรู้ในทฤษฎีมนุษยนิยม
 โดยถือศักยภาพของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญผู้เรียนจึงมีโอกาสดแสดงความสามารถเฉพาะ
 ด้าน และเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ในหลายรูปแบบ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย.
 2531:22- 25)

จากหลักการแนวทฤษฎีและวิธีการสอนในลักษณะสัมพันธ์ทักษะ ซึ่งตรงกับ
 หลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะนำวิธีสอนแบบมุ่ง
 ประสบการณ์ภาษามาใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพราะเป็นชั้นที่มีผู้เรียนอยู่
 ในช่วงวัยรุ่น การพัฒนาจึงต้องให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำหลักการ
 และวิธีการของวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามาใช้ในงานวิจัยนี้

อย่างไรก็ตาม การสอนภาษาไทยต้องสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย

ตนเองสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย ประกอบกับเด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความท้าทาย ตัว ตัว ตัว ตัว ตัว ต้องการแสดงออกทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม ครูผู้สอนจึงต้องจัดกิจกรรม และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ ให้ผู้เรียนเกิดทักษะและสามารถใช้ทักษะได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งต้องสามารถตอบสนองความต้องการตามวัยได้อย่างเหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของเด็กวัยรุ่นได้ด้วย

ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมรายละเอียดในบางขั้นตอนของวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ด้วยการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย ส่งเสริมการปฏิบัติด้วยตนเองและกระบวนการกลุ่ม โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอื่นๆ เสริมให้เข้มข้นขึ้นเพื่อให้สามารถพัฒนาการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในด้านความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิดและความคิดริเริ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากขึ้น โดยให้ผู้สอนรู้จักนำประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตของนักเรียนมาปรับใช้เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรและเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 6 ห้องเรียน 342 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 60 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากจากประชากร 342 คน แล้วนำมาจัดกลุ่มเป็น 2 กลุ่มละ 30 คน จากนั้นจับฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มและกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เป็นเนื้อหาในรายวิชา ท 305-ท 306 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 จำนวน 2 เรื่อง ดังต่อไปนี้

1. สามก๊ก

2. แข่งหนึ่งตะลุง

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 กับกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 3 สัปดาห์

5. ตัวแปรที่จะศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนภาษาไทย 2 วิธี คือ

5.1.1 วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

5.1.2 วิธีสอนตามคู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความสามารถในการใช้ภาษา

5.2.2 ความคิดสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนที่ เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ โดยเริ่มจากการอ่านนำไปสู่การพัฒนาทักษะอื่นๆ ในลักษณะทักษะสัมพันธ์และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทางภาษา ทุกทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ด้วยการใช้บทเรียนและ กิจกรรมที่หลากหลายเป็นปัจจัยป้อน โดยมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปรายโดยใช้ไดอะแกรม

นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปราย หรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ร่วมกันกับครู เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ สรุปเรื่อง ข้อเรื่อง หรือ ลำดับเรื่อง เพื่อบอกรายละเอียดของเรื่องได้โดยใช้การทำแผนภูมิ (Diagram) ประกอบ

ขั้นที่สอง ครูโยงเรื่องเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียนและ

อภิปรายร่วมกัน

ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียนและอภิปราย ร่วมกันเพื่อให้นักเรียนสามารถขยายความ ตีความ แสดงความคิดและวิเคราะห์ เรื่องได้

ขั้นที่สาม เขียนเรื่องร่วมกันเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

แบ่งกลุ่มให้นักเรียน เขียนเรื่องตามความคิดของตัวเองร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยจะเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็ก หรือเขียนตามลำพัง โดยเรื่องที่เขียนไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเดียวกันกับที่อ่าน แต่ให้เป็นเรื่องที่มีรูปแบบภาษาเช่นเดียวกับเรื่องที่อ่านเพื่อฝึกความคิดสร้างสรรค์ ฝึกทักษะการเขียนในรูปแบบที่เป็นความคิดของตนเองได้มากขึ้น

ขั้นที่สี่ อภิปรายและสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียนในขั้นที่ 3

เสนองานและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนในขั้นตอนที่ 3 โดยให้นักเรียนสนทนา หรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ช่วยกันเขียนขึ้นทั้งที่เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ความคิดเห็นต่างๆรวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านและสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อการพัฒนาการเขียนของตนเองต่อไป

ขั้นที่ห้า ปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวนและฝึกความแม่นยำ

ปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน เพื่อทบทวน และฝึกความแม่นยำในการอ่าน และเขียนรวมทั้งการฟังและการพูด

การประเมินผล ในทุกขั้นตอนของการสอน จะมีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนจากการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น สังเกตจากการอภิปราย การสนทนา การอ่านออกเสียง การตอบคำถาม ส่วนงานบุคคลตรวจจากการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ

2. วิธีสอนตามคู่มือครู หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง สร้างความสนใจ

คือ การทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจในบทเรียนให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วยการสนทนา ชักถามหรือใช้อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

ขั้นที่สอง แจ้งจุดประสงค์

คือ การแจ้งให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนนี้จบแล้วจะสามารถทำอะไรได้บ้าง

ขั้นที่สาม ทบทวนความรู้เดิม

คือ การที่ครูทบทวนความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่ต้องนำมาใช้ในการเรียนความรู้ใหม่ เพื่อนำไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการชักถาม สนทนา หรือให้นักเรียนปฏิบัติ

ขั้นที่สี่ เสนอบทเรียนใหม่

หมายถึง การที่ครูเสนอบทเรียนใหม่ โดยการสอนอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังนักเรียนอ่านตาม ครูอธิบาย ความหมาย คำศัพท์ ส่วนวน โครงสร้าง ไวยากรณ์ต่าง ๆ โดยการใช้อุปกรณ์ เช่น รูปภาพ บัตรคำ ฯลฯ

ขั้นที่ห้า ให้แนวการเรียนรู้

เป็นการแนะนำให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมด้วยตนเองโดยการ ใช้คำถามเป็นการนำทางหรือให้แนวคิด

ขั้นที่หก ปฏิบัติ

โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

ขั้นที่เจ็ด การให้ข้อมูลย้อนกลับ

เป็นการแจ้งผลการปฏิบัติให้นักเรียนทราบ โดยชมเชยให้กำลังใจ เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้อง ถ้าผิดพลาดครูก็ช่วยแนะนำแก้ไขให้

ขั้นที่แปด ประเมินผล

ด้วยการทำแบบฝึกหัดหรือสังเกตพฤติกรรมว่า ได้ผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

ขั้นที่เก้า ส่งเสริมความมั่นใจและการถ่ายโอนความรู้

เป็นการสรุปข้อบทบทเรียน เพื่อให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่คงทนขึ้นด้วยการทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม แบบฝึกหัดเสริมหรือการปฏิบัติกิจกรรมเสริมอื่นๆ

3. ความสามารถในการใช้ภาษา หมายถึง พฤติกรรมในการใช้ภาษาไทย ของนักเรียนในการตอบแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยมีจุดเน้น ดังนี้

ความสามารถในการฟัง หมายถึง ความสามารถในการ จัดใจความสำคัญและสรุปความจากเรื่องที่ฟังได้

ความสามารถในการพูด หมายถึง ความสามารถในการพูด ลำดับเรื่อง อธิบายความ อภิปรายและใช้ถ้อยคำในการพูดได้เหมาะสม

ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อสรุปความ ตีความ จับใจความสำคัญและวิเคราะห์ข้อความที่อ่านได้

ความสามารถในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเขียนความเรียง เขียนแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาสำหรับการเขียนได้ถูกต้องเหมาะสม

4. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหลายทิศทางเป็นการคิดที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ มีความสามารถในการเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระลอกถึงสิ่งที่เห็นออกมาได้มากที่สุด และสามารถรวมสิ่งที่สัมพันธ์กันเข้าเป็นสิ่งใหม่ที่มีความหมายเป็นประโยชน์และเป็นจริงใน 3 ด้านคือ

4.1 ความคล่องในการคิด (Fluency) หมายถึง ความสามารถที่จะคิดแก้ปัญหาหรือหาคำตอบได้มากในเวลาจำกัด

4.2 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) หมายถึง ความสามารถที่จะคิดหาคำตอบหรือแก้ปัญหาได้หลายแนวทาง

4.3 ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำใครในกลุ่ม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษาของ พรณี เดชกำแหง ซึ่งดัดแปลงมาจากของทอแรนซ์และแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและทดสอบหาคุณภาพแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์

ภาษา

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย

เนื่องจากการสอนภาษาใด ๆ ก็ตาม จะต้องประกอบด้วยเรื่องของการใช้ภาษา หลักภาษา วรรณคดีและการสอดแทรกวัฒนธรรมของภาษานั้นๆ สำหรับการใช้ภาษานั้นประกอบไปด้วยทักษะ 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ในแง่ของการสื่อสาร ประกอบไปด้วยทักษะที่ใช้ในการรับสาร ได้แก่ทักษะการฟัง การอ่านและทักษะในการส่งสาร อันได้แก่ ทักษะการพูดและการเขียน การใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันจะต้องมีการส่งสารและรับสารอยู่ตลอดเวลาฉะนั้นในการสอนภาษาไทยจะสอนเพียงทักษะใดทักษะหนึ่งโดยเฉพาะย่อมเป็นไปไม่ได้ จะต้องมีการสอนทักษะอื่นๆ ไปพร้อมๆ กันด้วย ในชีวิตประจำวันนักเรียนจะต้องรับสารและส่งสารอยู่เป็นประจำ ฉะนั้นการฝึกฝนให้นักเรียนได้ใช้ทักษะภาษาทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กันจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง (สมถวิล วิเศษสมบัติ. 2525:55)

การสอนวิชาภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาเป็นการสอนนักเรียนที่พูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาไทยรู้เรื่องและสามารถพูดจาสนทนากันได้แล้ว นับว่านักเรียนมีทักษะในการสื่อความหมายมาพอสมควร ฉะนั้นการสอนภาษาไทยในระดับนี้ จึงเป็นการสอนศิลปะของการใช้ภาษาโดยทั่วไปควบคู่กันไปกับการฝึกทักษะ กล่าวคือสอนให้

นักเรียนฟังได้อย่างเข้าใจ มีวิจารณ์ญาณ หรือความคิดนึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้พอสมควรแก่วัย สอนให้อ่านเพื่อหาความรู้ และรู้จักคิดเกี่ยวกับข้อความที่อ่านได้เช่นเดียวกับการฟัง สอนให้พูดและเขียนในเรื่องที่ยากเกินวัยของนักเรียนเพื่อให้สื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงตามความประสงค์ของตนการสอนให้สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียนภาษาไทยได้ดังกล่าวมานี้ ควรให้มีความคล่องแคล่วถูกต้องสื่อความหมายได้ดีในทุกโอกาสที่จะใช้ในชีวิตประจำวัน จึงถือว่าการสอนภาษาไทยเป็นการสอนเพื่อให้เกิดทักษะด้วย (ยุพา ส่งศิริ.2528:147)

การสอนภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ เน้นให้นักเรียนเกิดพัฒนาการอันเหมาะสม เกิดทักษะทางภาษาที่ดี คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และนำความรู้ทางภาษาไทยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จึงมุ่งที่จะสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนสัมพันธ์กัน ในขณะที่เด็กกันต้องสอนทักษะการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กับหลักภาษาและวรรณคดีด้วย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2526:59)

ดังนั้นเพื่อให้การเรียนและการสอนทักษะภาษาไทยให้เป็นไปตามธรรมชาติ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525:55-56) จึงให้เหตุผลไว้ว่าครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดการเรียน การสอนทักษะทางภาษาให้สัมพันธ์กันเพราะ

1. การสอนเนื้อหาวิชาทางภาษาไทยนั้น หากสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่นสอนหลักภาษาก็มุ่งแต่หลักภาษา โดยมิได้คำนึงถึงเนื้อหาหลักภาษาที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดี หรือการใช้ภาษาแล้ว จะทำให้เนื้อหาหลักภาษานั้นแห้งแล้งปราศจากคุณค่าและไม่น่าสนใจแต่ประการใด

2. ในปัจจุบันแนวโน้มในการสอนภาษาไทยนั้น ไม่ว่าจะเป็นการสอนเนื้อหาวิชา หรือทักษะใดๆ ก็ตามมุ่งที่จะจัดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุดนี้เพื่อให้การเรียนการสอนสนุกสนานน่าสนใจและมีความหมายแก่ชีวิตของนักเรียน การสอนแบบทักษะสัมพันธ์ช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้มากมายหลายประเภท

3. การเรียนการสอนตามแนวใหม่ ไม่ว่าจะเป็นวิชาใดมุ่งตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนการสอนจะประสบผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเองและยังได้ทำกิจกรรมมากเท่าใด ก็จะเกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น การสอนแบบทักษะสัมพันธ์นี้ ถ้าได้จัดวางแผนการสอนให้ดีแล้ว นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้เป็นอย่างมาก

4. การสอนแบบทักษะสัมพันธ์นั้นนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จจึงมีมาก ทำให้นักเรียนเกิดกำลังใจ เกิดความกระตือรือร้นและเกิดความสนใจใฝ่มองเห็นคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาไทย

5. หลักสูตรในปัจจุบัน ทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาเน้นเรื่องของการบูรณาการ สำหรับวิชาภาษาไทยแม้จะไม่ได้ออกมาในรูปของบูรณาการก็เน้นในเรื่องของการสัมพันธ์ทักษะ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องจัดการเรียนการสอนแบบทักษะสัมพันธ์เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร

6. แบบเรียนภาษาไทยในปัจจุบัน เป็นแบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ซึ่งเน้นที่จะสอนวรรณคดี หลักภาษาและการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องจัดการเรียนการสอนแบบสัมพันธ์ทักษะ

การสอนภาษาไทยโดยให้เนื้อหาและทักษะทางภาษาสัมพันธ์กันนั้น ในบทเรียนหนึ่งหรือในคาบการเรียนหนึ่ง อาจจะจัดให้มีการสัมพันธ์ทักษะได้ทุกขั้นตอนของการสอน ทั้งในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน การจัดกิจกรรมประกอบ ขั้นสรุปขั้นประเมินผลกล่าวคือ (สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทรมพรรษ์. 2523:73-77)

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เราอาจจะใช้การฟัง การอภิปราย การซักถาม การอ่านออกเสียงข้อความจากแผนภูมิ การอ่านในใจข้อความจากแผ่นปลิวที่ครูแจกให้หรือการเขียนสรุปเนื้อหา เขียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว ตัวอย่างเช่นในเรื่องสัตว์วิเศษ ในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อาจนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการที่ครูแสดงภาพสัตว์ต่างๆทั้งสัตว์

สองเท่า สัตว์สี่เท้าและสัตว์มากกว่าสี่เท้าให้นักเรียนพูดอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสัตว์เหล่านั้นเป็นต้น

2. ขั้นสอน การสอนตามแบบดั้งเดิมนั้น ขั้นสอนนี้ครูมักจะเป็นผู้ทำกิจกรรม แต่เพียงผู้เดียวให้นักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นแต่ผู้ฟัง อย่างดีก็จะมีส่วนเพียงการตอบคำถามของครูเท่านั้นการสอนแบบใหม่ พยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ฉะนั้นในขั้นสอนนักเรียนจะได้ฝึกทักษะหลายๆทักษะในขณะเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ในการสอนทักษะการพูดหลังจากนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ใช้วิธีระดมความคิดโดยให้นักเรียนอภิปรายในกลุ่มย่อยในเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 อภิปรายเรื่อง การพูดที่ดี

กลุ่มที่ 2 อภิปรายเรื่อง การเตรียมตัวพูด

กลุ่มที่ 3 อภิปรายเรื่อง การใช้อุปกรณ์ประกอบการพูด

ขณะที่มีการอภิปรายในกลุ่มย่อย นักเรียนจะได้ฟังผู้อื่นพูด ตนเองคิดและพูดแสดงความคิดเห็นผู้ที่เป็นเลขานุการกลุ่มจะจดบันทึกรายงานการประชุม จากนั้นประธานจะเป็นผู้อ่านรายงานการประชุมให้นักเรียนทั้งชั้นฟัง ในขณะที่ฟังรายงานการประชุมของทุกกลุ่มนั้นนักเรียนทุกคนจะเขียนวิจารณ์การรายงานของเพื่อน หลังจากนั้น จะมีการเปิดอภิปรายทั่วไปเป็นการให้โอกาสนักเรียนทุกคนได้พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการพูดทุกด้านแล้วสรุปออกมาเป็นความคิดเห็นของกลุ่มเป็นต้น

ส่วนกิจกรรมประกอบบทเรียน ควรให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมทางภาษาไปพร้อมกับได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเน้นให้นักเรียนได้เข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น ครูอาจจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดอภิปราย การจัดโต้วาที การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ การจัดนิทรรศการ การทำปัญหา เกม และกิจกรรมอื่นตามที่ครูเห็นสมควร เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น เรื่อง พระร่วง ครูอาจให้แสดงละครโดยใช้บทที่ปรากฏในหนังสือหรือบทที่นักเรียนใช้คำพูด

ของตนเองแสดงบทบาทการเจรจาระหว่างพระร่วงกับพญาเดโชซึ่งปลอมแปลงตัวมา
อภิปรายกลุ่มย่อยแสดงความคิดเห็นถึงความเฉลียวฉลาดหลักแหลมของพระร่วง
อ่านทำนองเสนาะ หรือร้องเพลงประกอบ เขียนแสดงความคิดเห็นโดยสมมติตนเอง
เป็นพระร่วงเมื่อรู้ว่าขอมปลอมแปลงตัวมาเพื่อจะกำจัดตน จะตัดสินใจทำประการใด
วาดภาพแสดงจินตนาการของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนเรื่องจบแล้ว ทาขปัญหา
เกี่ยวกับคำพูดของตัวละคร

3. ขึ้นสรุป ขึ้นสรุปนั้นเป็นขั้นการสอนที่สำคัญ เพราะทำให้ทั้งผู้เรียนและ
ผู้สอนเกิดความมั่นใจว่าได้มีความรู้ มีทักษะในเรื่องที่ได้เรียนไปแล้วอย่างแท้จริง
การสรุปบทเรียนอาจให้นักเรียนทำกิจกรรม เช่น สรุปด้วยวาจา เขียนสรุป ทำ
สิ่งเชบข้อ นักเรียนตั้งคำถาม การโต้เถียง การจัดนิทรรศการ

ตัวอย่างของขั้นวัดผลที่สามารถเห็นความสัมพันธ์ของทักษะทั้ง 4 เช่น ใน
การสอนข้อความ หลังจากที่น่าเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนฟังเรื่องราวจาก
เทปบันทึกเสียงแล้วให้ช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง เมื่อได้ชื่อเรื่องแล้วนักเรียนพูดอภิปราย
แสดงความคิดเห็นว่าเหตุใดจึงตั้งชื่อเช่นนั้น จากนั้นครูสอนหลักการข้อความโดย
แสดงแผนภูมิ รูปแบบของการข้อความแบบต่างๆ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน
และประเมินผลด้วยการแจกแผ่นปลิวให้นักเรียนแต่ละคนอ่านโดยกำหนดเวลาให้แล้ว
ให้นักเรียนข้อความให้ถูกต้องตามรูปที่ได้เรียนแล้ว เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จ ครู
เลือกบทข้อความของนักเรียนสัก 2-3 ฉบับ โดยสุ่มจากนักเรียนทั้งหมด ให้นักเรียน
อ่านออกเสียงผลงานของเพื่อนและวิจารณ์ร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนทั้งหมดทราบเกณฑ์
ในการประเมินผลการข้อความ

การสอนภาษาไทยให้กับเด็กเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและสำคัญยิ่ง ดังนั้นครูจึง
ควรยึดหลักต่างๆ ที่ช่วยในการสอนภาษาไทย เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามต้องการ ดังที่
สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2525: 47-51) ประมวลหลักที่ช่วยในการสอนภาษาไทยไว้
ดังนี้

1. หลักจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่น

นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นเด็กวัยรุ่นมีอายุระหว่าง 12 ถึง 16 ปีเด็กวัยนี้เป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ นักการศึกษาถือว่าความเจริญงอกงามของเด็กวัยนี้มีความสำคัญมาก ความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างอวัยวะภายในกล้ามเนื้อ และระบบการทำงานของต่อมต่างๆ ภายในร่างกายมีอิทธิพลทางอ้อมต่อบุคลิกภาพและความคิดจิตใจของเด็ก ฉะนั้นครูซึ่งมีหน้าที่ช่วยเด็กให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในชีวิตของเขา ครูจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาของเด็กวัยนี้ตามสมควร ลักษณะที่ควรสังเกตในเด็กวัยรุ่น คือเด็กวัยนี้เริ่มแสวงหาอิสรภาพและเสรีภาพที่จะให้พ้นจากความควบคุมดูแลอย่างเข้มงวดของผู้ปกครอง ชอบตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง เริ่มสนใจในเพศตรงข้าม ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของร่างกายทำให้อารมณ์รุนแรง ง่าย อ่อนไหวง่าย ตื่นเต้นง่าย หวาดกลัวความล้มเหลว เกลียดความอับชยธรรม เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมสังคม ต้องการให้เพื่อนฝูงและหมู่คณะยอมรับนับถือความสามารถของตน รักการกีฬาและชอบแข่งขันเพื่อชื่อเสียงของหมู่คณะ ต้องการอิสรภาพในทางเศรษฐกิจ คือต้องการมีทรัพย์สินเพื่อใช้จ่ายใช้สอยส่วนตัว จึงเริ่มสนใจเรื่องอาชีพและการหารายได้พิเศษ มองกำลังเจริญ สนใจในความรู้ด้านต่างๆ รู้จักคิดหาเหตุผลมีความจำดี ชอบดนตรีและศิลปะ รักสวยรักงาม มีความคิดฝัน ชอบเก็บรวบรวมและสะสม ฯลฯ

เด็กวัยนี้ต้องการผู้ที่เข้าใจและสามารถให้การแนะแนวแก่ตนอย่างเรียบง่าย สุขุม ไม่ชอบคำพูดรุนแรงซึ่งเป็นการกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของตน เมื่อครูเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็กดีแล้ว ก็อาจช่วยเด็กได้มาก โดยหลีกเลี่ยงการกระทำที่จะก่อให้เกิดความไม่สบายใจ เช่น ความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจเพราะถูกครูดุมาก ๆ หรือเพราะเพื่อน ๆ ไม่ยอมรับนับถือ ครูจึงควรรู้จักสังเกตเด็กและรู้จักใช้วินัยอย่างฉลาดและมีเหตุผล รู้จักพลิกแพลงวิธีสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของเด็ก กล่าวคือควรมีการแนะแนวเกี่ยวกับการเรียนและปัญหาส่วนตัวควรฝึกให้รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะโดยใช้วิธีการประชาธิปไตย ฝึก

ให้รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบในกิจการต่างๆ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.

2. หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล

เด็กทุกคนมีความแตกต่างกันในเรื่องลักษณะนิสัย สติปัญญา ความสามารถ ความสนใจและความถนัดตามธรรมชาติ หากครูคำนึงถึงหลักนี้ไว้เสมอแล้วก็อาจคิดหาวิธีสอนที่จะส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความถนัดตามธรรมชาติได้ และเมื่อเด็กได้ทำสิ่งที่เด็กแต่ละคนสนใจและถนัดแล้ว เขาก็จะทำสิ่งนั้นๆ ได้ดี ความสำเร็จจากผลงานแต่ละครั้งจะเป็นการช่วยกระตุ้นเตือนให้เขาตั้งใจเรียน และได้ผลดียิ่งขึ้น เช่น เด็กบางคนมีนิสัยรักการประพันธ์ ครูก็ควรให้โอกาสได้เขียนเรื่องที่สนใจ ซึ่งจะเป็นการให้เขาได้แสดงความสามารถในเชิงประพันธ์ให้ปรากฏ เด็กบางคนสามารถในการจัดงาน ครูก็อาจมอบให้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบงานของหมู่คณะ เด็กบางคนมีทักษะในการพูด ก็ให้โอกาสได้พูดหน้าชั้น แสดงปาฐกถา หรือดำเนินการอภิปราย หรือโต้วาที เด็กบางคนคล่องแคล่วชอบติดต่อกับบุคคลต่างๆ ก็อาจรับหน้าที่ไปสัมภาษณ์บุคคลภายนอกผู้ที่มีฝีมือทางศิลปะแขนงต่างๆ เช่น วาดเขียน ขับร้อง นาฏศิลป์ ฯลฯ ก็อาจรับหน้าที่ทำกิจกรรมตามแนวที่ผู้เรียนถนัด ด้วยวิธีการเหล่านี้จะทำให้เด็กรู้สึกภูมิใจที่ได้แสดงความสามารถของตนเองออกมา เป็นผลให้เขาสนใจเรียนภาษาไทย และเห็นเป็นของสนุกไม่น่าเบื่อหน่าย ทั้งนี้เป็นการส่งเสริมเอกัตภาพของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

3. หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้

ในการสอนภาษาไทย ถ้าได้คำนึงถึงหลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ก็จะทำให้การสอนได้ผลดี หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ที่ครูภาษาไทยควรทราบ และควรพิจารณาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะบทเรียน มีอยู่หลายข้อคือ

ก. ความสนใจ

การเรียนวิชาใดๆก็ตามถ้าเด็กมีความสนใจในวิชานั้นๆ ก็จะตั้งใจเรียนและ

เรียนได้ดี ฉะนั้น ครูควรคิดหาวิธีที่จะทำให้เด็กเรียนสนใจในบทเรียนโดยสร้างบรรยากาศที่จะทำให้เด็กเรียนเกิดความพร้อม เป็นการจูงใจให้เด็กเรียนเสียก่อน เช่น อาจจัดทำอุปกรณ์หรือจัดกิจกรรมบางอย่างขึ้นเป็นการเร้าความสนใจ เมื่อเด็กเรียนสนใจแล้วก็จะเรียนได้ดีโดยไม่ยากนัก

ข. การฝึกฝน

ได้กล่าวแล้วว่า ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะซึ่งต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ ครูควรทราบหลักในการฝึกว่าต้องฝึกจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยากและต้องฝึกบ่อยๆในการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจะเป็นการพูด การอ่าน การเขียนหรือแบบฝึกหัดหลักภาษา ก็ตามถ้าเด็กเรียนทำผิดก็ต้องแก้จะต้องปล่อยให้ผ่านไปโดยไม่แก้ไขไม่ได้เป็นอันขาด การตรวจแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งจำเป็น และในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ นั้น ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบความมุ่งหมายด้วยว่าแก้เพื่ออะไร ถ้าเด็กเรียนเข้าใจเหตุผลว่า การแก้สิ่งนั้นมีประโยชน์แก่ตัวเขาเอง เด็กเรียนก็จะแก้ไขข้อบกพร่อง ของตนเองด้วยความเต็มใจ มิฉะนั้นก็อาจผิดซ้ำอีกแม้จะได้แก้ไขมาก็ครั้งก็ตาม

ค. การให้งาน

ในการให้งานแก่เด็กเรียนจะเป็นการอ่าน การท่องจำหรือการทำแบบฝึกหัดใดๆก็ตาม เมื่อเด็กทำงานเสร็จแล้วครูควรให้เด็กมีโอกาสทราบผลงานของตนเองเสมอเพื่อว่าถ้าผลไม่ดีก็จะได้แก้ไขให้ดีขึ้น ถ้าดีแล้วความสำเร็จก็จะเป็นเครื่องยั่วให้เด็กอยากเรียนให้ก้าวหน้าต่อไปอีก วิธีเรียนที่ประหยัดเวลาและแรงงาน ทั้งได้ผลดีด้วยนั่นก็คือ ครูควรแนะนำแนวทางให้นักเรียนเข้าใจเสียก่อนว่าจะต้องทำอะไรจึงจะเรียนได้ผลดีจะได้ไม่ต้องเสียเวลาลองผิดลองถูกโดยไม่เหตุ

ง. การพลิกแพลงวิธีสอน

ในการเรียนถ้าเรียนคร่ำเคร่งอยู่เป็นเวลานานเกินไปทั้งร่างกายและสมองก็จะอ่อนเพลียเห็นตื้นเขิน ครูจึงควรพิจารณาจัดเวลาในตารางสอนโดยกะระยะช่วงเวลาให้เหมาะสมแก่ลักษณะของบทเรียน ถ้าบทเรียนนั้นมีกิจกรรมให้นักเรียนทำเป็นการเปลี่ยนอิริยาบถอยู่ในตัวแล้ว เด็กในวัยรุ่นนี้ก็อาจเรียนติดต่อกัน

ได้ถึง 2-3 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นการฟังบรรยายอย่างเดียวแล้วเพียงชั่วโมงเดียว
เด็กก็หมดความสนใจ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องจัดเวลาเรียนภาษาไทยให้พอเหมาะพอดี
ให้เด็กมีโอกาสนักสนทนากันไปด้วย เพื่อเด็กจะได้รู้สึกกระปรี้กระเปร่าอยู่เสมอ

จ. การเรียนสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต

หลักอีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการเรียนรู้ก็คือ สิ่งใดที่มีประโยชน์มีความหมาย
ต่อชีวิตและอยู่ในวงความสนใจของนักเรียนแล้ว สิ่งนั้นจะเป็นที่สนใจของนักเรียน
และเขาจะเรียนได้ดี ทั้งจำได้แม่นยำโดยไม่ต้องเคี่ยวเข็ญ สิ่งใดที่นักเรียนได้ลงมือ
ลงแรงทำด้วยตนเองหาวิธีแก้ปัญหาเอง มีประสบการณ์ด้วยตนเอง นักเรียนก็จะ
เรียนสิ่งนั้นได้ผลดีที่สุดตรงกับหลักที่ว่าเรียนด้วยการกระทำนั่นเอง ฉะนั้นแบบฝึกหัด
ภาษาไทยที่ให้นักเรียนทำควรเป็นเรื่องที่อยู่ในวงความสนใจของนักเรียน มิใช่เรื่อง
สมมติที่ไร้ความหมาย

4. หลักภาษาศาสตร์

ในการสอนภาษาไทย ถ้าครูได้ศึกษาและค้นคว้าในวิชาภาษาศาสตร์ไว้บ้าง
ก็จะเป็นเครื่องช่วยให้การสอนได้ผลดียิ่งขึ้น

ก. องค์ประกอบของภาษา

มนุษย์เรียนรู้ภาษาก็เพราะได้ฟัง ได้พูด ได้อ่าน ได้เขียน และได้ใช้ภาษา
ในวงสังคมที่ตนเกี่ยวข้องกับอยู่เสมอ ผู้ที่รู้สึกภาษาเป็นของเรียนยาก ก็เพราะไม่รู้จัก
วิธีเรียนที่ถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์ วิธีเรียนที่ถูกต้องก็คือการเรียนให้รู้จักองค์
ประกอบที่แท้จริงของภาษาแล้วฝึกฝนจนคล่องแคล่ว

องค์ประกอบของภาษาไม่ว่าภาษาใด ๆ มี 3 อย่างคือ

1. เสียง (Sound)
2. โครงสร้าง (Structure)
3. ความหมาย (Meaning)

เมื่อศึกษาองค์ประกอบของภาษาจนเข้าใจดีแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการฝึกฝน

การใช้ภาษานั้น ให้คล้ายตามความนิยมของสังคมที่ใช้ภาษานั้น การฝึกฝนการใช้ภาษาอยู่เสมอนี้เป็นหัวใจของการเรียนภาษา

ข. ความเปลี่ยนแปลงของภาษา

ตามหลักภาษาศาสตร์ถือว่าภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและความนิยม ฉะนั้นไม่ควรจะตั้งเกณฑ์ที่ตายตัวในการสอน แต่ระเบียบแบบแผนของภาษาก็จำเป็นต้องมีไว้ เพื่อเป็นเครื่องยึดให้ภาษาดำรงอยู่และให้เป็นที่ยอมรับตรงกัน ในบรรดาผู้ที่ใช้ภาษาเดียวกัน ในการเรียนภาษาครูจึงควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักสังเกตความเปลี่ยนแปลงนั้นๆ และให้รู้จักเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกาลเทศะและความนิยม

ค. ภาษาที่ใช้ในวรรณคดี

สำหรับวรรณคดีนั้น เป็นภาษาหนังสือที่กวีแต่งขึ้นด้วยอารมณ์สะเทือนใจผู้แต่ง เพ่งเล็งความไพเราะของเสียง และความเหมาะสมแห่งความหมายในถ้อยคำ เพื่อผู้อ่านและผู้ฟังจะเห็นเป็นภาพขึ้นในใจ หรือทำให้ประทับใจจนผู้อ่านและผู้ฟังเกิดอารมณ์สะเทือนใจตรงกับที่ผู้แต่งรู้สึกมาก่อน ฉะนั้นการเรียนภาษาในรูปของวรรณคดี จึงเป็นการเรียนที่ยาก และลึกซึ้งสลับซับซ้อนกว่าการเรียนวิธีใช้ภาษาตามธรรมดา นักเรียนจะต้องเรียนรู้จักคุณค่าของสุนทรียภาพ คือศิลปะและความไพเราะงดงามของวรรณคดีด้วย

ในการสอนให้เด็กเกิดพัฒนาการทางสุนทรียภาพนั้น นักการศึกษาได้ค้นพบว่า ต้องดำเนินการปลูกฝังทีละน้อยๆ ให้เด็กค่อยๆ เคยชินกับสิ่งสวยงามไพเราะลึกซึ้ง การบังคับเคี่ยวเข็ญให้นิยมตามครูหรือผู้ใหญ่ ไม่ทำให้เกิดความซาบซึ้งในสุนทรียภาพอย่างแท้จริงขึ้นมาได้ เด็กจะต้องเกิดความรู้สึกซาบซึ้งในความไพเราะงดงามนั้นขึ้นมาเอง และสามารถระบายความรู้สึกนั้นๆ ออกมาให้ผู้อื่นทราบได้หรือสามารถสร้างสรรค์บทกวีอันไพเราะขึ้นมาเองได้ นั่นแหละจึงจะเรียกว่าเด็กได้เข้าถึงรสของวรรณคดีอย่างแท้จริงแต่สำหรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ เพียงแต่ให้รู้จักถึงรสไพเราะของวรรณคดีและรู้จักหาความสุขใจ ความเพลิดเพลินจากการ

อ่านวรรณคดีพอเป็นพื้นฐานสำหรับเรียนวรรณคดีให้ลึกซึ้งต่อไป ก็นับว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจแล้ว

ง. ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันไม่มุ่งความเพละเลื้อย และความไพเราะเหมือนกับภาษาวรรณคดีแต่มุ่งเอาผลสำเร็จในการสื่อความหมายเป็นสำคัญ ภาษาจะสื่อความหมายได้สำเร็จ ต้องเป็นภาษาที่ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้สื่อความหมายและผู้รับทราบความหมายในเวลารวดเร็วพอสมควรหมายความว่า การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายแจ่มแจ้งกระชับรัดเป็นขั้นแรก และสละสลวยมีศิลปะในขั้นสูงขึ้นไป

อาจกล่าวได้ว่า การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันมีทั้งการใช้ประโยชน์และศิลปะการใช้ภาษาก็เหมือนกับสิ่งอื่นๆ คือมีทั้งการใช้ภาษาที่ไม่ดีซึ่งเรียกว่าภาษาต่ำกว่ามาตรฐานและการใช้ภาษาที่ดีซึ่งเรียกว่า ภาษามาตรฐาน เช่นภาษาแสลงถือว่าเป็นภาษาต่ำกว่ามาตรฐาน การใช้ภาษาจะได้ผลสมความคาดหวังต้องอาศัยหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้สื่อความหมายและผู้รับทราบความหมายได้ยึดถือร่วมกัน เพราะฉะนั้นหลักภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนการใช้ภาษา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. ความเป็นมาของวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (2531:19-22) ได้เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounter หรือ CLE) ว่าได้รับการพัฒนามาจากนักภาษาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านและครูผู้สอนหลายคน อาทิเช่น ไบรอัน เกรย์ ดร.ริชาร์ด วอร์คเกอร์ และเน็ช ดอร์ จากประเทศออสเตรเลีย

เมื่อต้นปี ค.ศ. 1960 ได้เริ่มมีการทดลองวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ในโครงการ เทรเกอร์ พาร์ค (Trager Park Project) กับนักเรียนพื้นเมืองชาวออสเตรเลียเป็นครั้งแรกที่โรงเรียนย่านชานเมือง แอลีส สปริง (Alice Spring) รัฐนอร์ทเทิร์น เทริทอรี (Northern Territory) ประเทศออสเตรเลีย กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนเตรเกอร์ พาร์ค ได้ริเริ่มจัดโครงการ เทรเกอร์ พาร์ค ขึ้นเนื่องจากพบว่า การจัดโปรแกรมภาษาในโรงเรียนของตนไม่ประสบความสำเร็จ ประสิทธิภาพยังไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน และยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาทางภาษาของนักเรียนในโรงเรียนนี้ให้เป็นที่น่าพอใจได้

สาเหตุของปัญหาดังกล่าวสืบเนื่องมาจากนักเรียนประมาณ 90% ของโรงเรียนเป็นชาวพื้นเมือง ซึ่งอาศัยอยู่ตามค่ายพักแรม และตามบริเวณชุมชนที่มีภาวะทางเศรษฐกิจที่แร้นแค้นยากจนนักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ มีประสบการณ์ในการอ่าน และการเขียนน้อยมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งอ่านประสบการณ์เกี่ยวกับความคิดรวบยอดของตัวอักษร เนื่องจากเนื้อหาบริบท (Context) ที่จัดไว้ในหนังสือเรียนที่จะให้ประสบการณ์แก่นักเรียนนั้นยังไม่เพียงพอสำหรับการอ่าน การเขียนและการสื่อสาร นักเรียนเหล่านั้นยังต้องการโปรแกรมทางภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสารทางภาษาได้อย่างมั่นใจในด้านการฟัง การอ่าน การพูดและการเขียน ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนและในชุมชนของตน

ครูผู้สอนภาษาในโรงเรียนเตรเกอร์ พาร์ค ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนอย่างละเอียด ซึ่งการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวได้กระทำกันหลายรูปแบบ เช่น การสังเกต การวิเคราะห์พฤติกรรม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูและนักเรียน ตลอดจนศึกษากระบวนการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนของนักเรียน รวมทั้งศึกษาปัญหาทางการอ่านของนักเรียนด้วย จากผลของการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เหล่านี้เอง ทำให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเหล่านั้นตกลงใจจัดวางเป้าหมายและสร้างโครงการทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติขึ้น พร้อมทั้งได้เทคนิคและรูปแบบของ

วิธีการสอนภาษาอย่างสมบูรณ์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผลของการทดลองสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของโครงการ เทรเกอร์ พาร์ค ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีซึ่งนักเรียนชาวพื้นเมืองเกือบ 100% สามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

จากนั้น วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จึงได้เผยแพร่ออกไปทั่วประเทศออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา แคนาดา และประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในประเทศไทย มีการทดลองวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นครั้งแรกในวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 ที่โรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2527 โดย ดร. ริชาร์ด วอร์คเกอร์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและการเรียนรู้ทางการอ่าน ดร. เบรนต์ บาร์ทเลทท์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านของ บริสเบน คอลเลจ ออฟ แอดvanced เอ็ดดูเคชัน (Brisband College of Advanced Education) ประเทศออสเตรเลีย และ ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ได้ร่วมมือกันจัดตั้งศูนย์การอ่าน ณ โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อทดลองการสอนดังกล่าวและได้รับการสนับสนุนจาก ศจ.ดร.อารี สัมหลวี ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการทดลองสอนประสบความสำเร็จนักเรียนสามารถอ่าน เขียนและพัฒนาทักษะการฟังและการพูดได้ดีภายในระยะเวลาเพียง 20 คาบเรียน (คาบละ 20 นาที) หนังสือที่เลือกมาใช้ในการทดลอง คือ " A Little Red Hen " ผลที่พบปรากฏว่ามีระดับค่อนข้างยากสำหรับเด็กเริ่มเรียน นักเรียนมีความสนใจในการอ่านมากขึ้นจนเห็นได้ชัดแม้จะผ่านการเรียนมาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม เด็กยังสามารถจำคำศัพท์และคำพูด บทสนทนาจากหนังสือได้ การทดลองและการวิจัยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิชาภาษาอังกฤษยังคงดำเนินต่อมา โดยการใช้หนังสือประเภทต่างๆ ผลของการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจตลอดมา

ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2528 ได้เริ่มการประชุมปฏิบัติการหนังสือวิชาภาษา

ไทยสำหรับใช้สอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ๗ โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แล้วนำมาใช้ทดลองสอนวิชาภาษาไทยในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ผลของการทดลองการสอนปรากฏว่านักเรียนสามารถอ่าน เขียน ฟังและพูดเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วเป็นที่น่าพอใจนักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการเรียนทุกชั้นตอน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2531: 27-28)

จากผลการทดลองดังกล่าวทั้งในวิชาภาษาอังกฤษและภาษาไทย ดร. ธีรารัตน์ วอร์คเกอร์ จึงเสนอโครงการพัฒนาการอ่านในประเทศไทยกับทางโรตารีสากล และได้รับอนุมัติให้ทำเป็นโครงการนำร่องกับนักเรียนไทยที่มีปัญหาทางภาษา ณ จังหวัดสุรินทร์ เมื่อปีการศึกษา 2530 ผลของการทดลองโครงการในโรงเรียนนำร่อง นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนทดลองสามารถอ่าน เขียน ฟังและพูดภาษาไทยได้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสนใจในการอ่านและสามารถทำคะแนนวิชาอื่นๆ ในกลุ่มมวลงประสบการณ์ เช่น คณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพได้สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2531: 20) ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2531 หลังจากที่ได้ประเมินผลโครงการนำร่องการพัฒนาการอ่าน ที่จังหวัดสุรินทร์แล้ว มูลนิธิโรตารีของโรตารีสากลได้อนุมัติเงินทุนสนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนาการอ่าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2535 เป็นเงินงบประมาณ 16 ล้านบาทแก่ประเทศไทย

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการอ่านภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จึงเริ่มดำเนินโครงการพัฒนาการอ่าน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา เริ่มต้นดำเนินการอบรมบุคลากรหลัก อันได้แก่ผู้บริหารการศึกษาสำนักงานการประถมศึกษา ศึกษาพิเศษระดับจังหวัดและอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนต้นแบบในจังหวัด

สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และชัยภูมิ จำนวน 100 ห้อง และดำเนินการนิเทศติดตามผลการสอนในลักษณะงานวิจัยและพัฒนาตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 เป็นต้นมา

2. หลักการและทฤษฎี

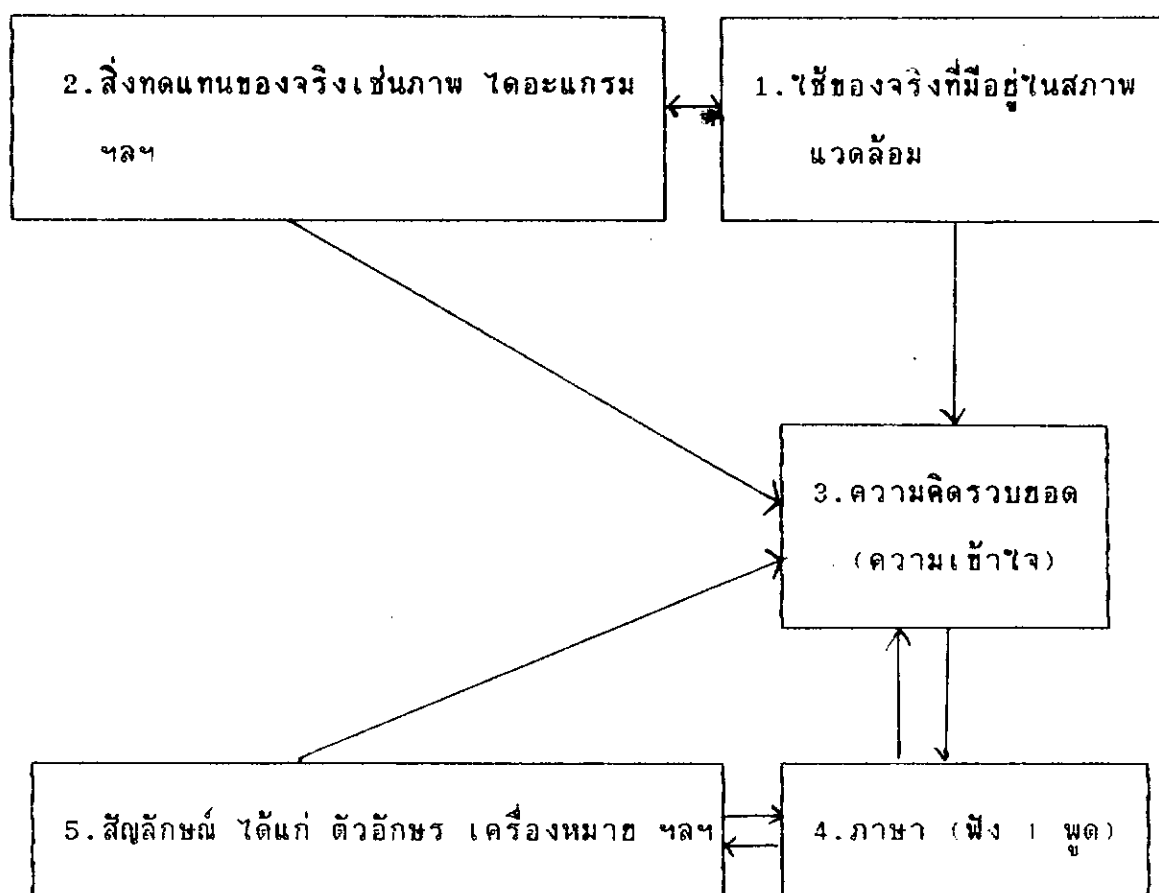
หลักการและแนวทฤษฎี ของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาได้ยึดหลักแนวทฤษฎีการสอนภาษาจากหลายทฤษฎี ดังนี้

2.1) แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (Communicative Approach) แนว ทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลักโดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาบริบท (Context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนที่อาจใช้ผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม

กระบวนการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ จะเน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากแสดงออกทางภาษา การทดลองการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองทั้งการฟังการพูด การอ่านและการเขียน ย่อมจะทำให้การพัฒนาภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างธรรมชาติได้ เนื้อหาที่จัดขึ้นเป็นบทเรียนจึงควรเน้นบริบททางภาษาที่มีความหมายแก่ผู้เรียน ตามหลักการใช้ภาษาในสังคมในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลและเทศะมากกว่าจะจัดแบบวิเคราะห์ภาษาให้นักเรียนเรียนเพียงเพื่อเข้าใจระบบของเสียง คำและไวยากรณ์เท่านั้น นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกทางภาษาในลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน เพื่อให้การฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ผู้สอนจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือแนะนำ และแก้ไขการใช้ภาษาที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนด้วยกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การทำงานกลุ่มย่อยเพื่อการอ่านร่วมกันการเขียนเรื่องร่วมกัน การโต้ตอบใน การฟัง-พูดร่วมกัน

2.2) แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (Natural Approach) ทฤษฎี

การสอนแบบนี้จะเน้นการให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจให้แก่ผู้เรียน (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน (Process) ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางภาษาของผู้เรียน (Language Acquisition) เป็นหลัก ผลของการเรียนรู้ (Output) จะประสบความสำเร็จดังที่คาดหมายได้ ถ้าผู้สอนเข้าใจวิธีการให้ปัจจัยป้อนเข้าอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งอาจจะแสดงกระบวนการสอนความคิดรวบยอดทางภาษาที่ถูกต้องดังแผนภาพต่อไปนี้

การใช้วัสดุของจริงที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อม เช่น วัตถุต่างๆที่ผู้เรียนเคยพบเห็นในชีวิตประจำวันจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและในบางครั้งถ้าเราไม่สามารถนำของจริงมาแสดงให้ผู้เรียนดูได้ก็อาจใช้รูปภาพหรือแผนผังหรือไดอะแกรมมาอธิบายให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดได้เช่นกัน เพราะผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความคิดของตนกับประสบการณ์เดิมได้ การพัฒนาความคิดรวบยอดจะชัดเจนขึ้น หลังจากนั้นเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้ยินได้ฟังบ่อยๆก็จะทำให้การพัฒนาการฟัง พูด อ่าน เขียนของนักเรียนดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการถ่ายทอดการอ่าน เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตามการรับรู้ภาษาของมนุษย์ทั่วไป

2.3) ทฤษฎีการสอนอ่านตามแนวภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา

Psycholinguistics) ทฤษฎีนี้จะเน้นกระบวนการอ่านของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญโดยถือว่าการอ่านเป็นการสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการทางความคิด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการและทฤษฎีการสอนอ่านให้มาก โดยเฉพาะการถ่ายทอดความคิดรวบยอดและองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ความสนใจ ประสบการณ์เดิม (Schema) และการระลึกสิ่งที่อ่านได้

จากหลักการอ่านและทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎีดังกล่าวมานี้พอสรุปได้ว่าวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะเน้นการพัฒนาที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาโดยการพัฒนาความหมายรวมของภาษาไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติที่สุด

การจัดขั้นตอนการสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา จะจัดให้การอ่านเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทักษะทางภาษาไปสู่การพัฒนาอื่นๆ เช่น การฟัง การพูดและการเขียน ในลักษณะทักษะสัมพันธ์หรือในลักษณะบูรณาการตามหลักการสอนเพื่อการสื่อสาร นักเรียนจะใช้บริบททางภาษาจากการอ่านเป็นปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายและพัฒนาปัจจัยป้อนเข้านั้น โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะสื่อสาร ซึ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในทักษะต่างๆ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ และเกิดความคล่องตัวจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาจนถึงขั้นนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษานี้ จึงเน้นการสอนความหมายรวมของภาษาก่อนจะสอนองค์ประกอบย่อยของภาษา อันได้แก่ รูปพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และไวยากรณ์

2.4) หลักการอ่านและเขียนด้วยวิธีการมุ่งประสบการณ์ภาษา หลักการในการสอนอ่านและเขียนตามวิธีการแบบมุ่งประสบการณ์ มีดังนี้

1. เด็กจะอ่าน เขียน ประสบความสำเร็จถ้าเขาได้อ่านและเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมายและมีประโยชน์
2. เด็กที่เริ่มเรียนควรจะต้องเข้าใจเรื่องราวที่อ่านทั้งหมดเสียก่อน แล้ว

จึงค่อยเรียนรู้ส่วนย่อยของภาษาอันเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่อง

3. เนื้อเรื่องที่สอนจะต้องเป็นเรื่องที่เข้าใจเพื่อให้เด็กได้ฝึกการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ และควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ท้าทายความสามารถของเด็กในการฝึกใช้ภาษา

4. ครูควรช่วยให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง โดยฝึกให้แก้ปัญหาด้วยตนเอง

5. เมื่อนักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองแล้ว เขาก็จะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้จากวัสดุที่เขาผลิตขึ้น

6. ความมั่นใจในเนื้อหา และประสบการณ์จะเกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนได้เป็นทั้งผู้อ่านและผู้เขียนไปพร้อมๆ กัน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2530:1)

จากหลักการในการสอนอ่านและเขียนที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนภาษาของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เพราะผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนตั้งแต่การฟัง อ่าน พูด และ เขียนจนถึงขั้นตรวจผลงานของตนเอง

2.5) ขั้นตอนวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจากหลักการและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้นได้รับการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ โดยเน้นความสำคัญที่กระบวนการอ่าน ความสนใจ การใช้ประสบการณ์เดิมและการระลึกเรื่องที่อ่านได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือสามารถจับใจความสำคัญ ตีความ แปลความและขยายความของเรื่องที่อ่านได้ การจัดขั้นตอนการเรียนการสอนของวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา จะจัดตามกระบวนการพัฒนาภาษาอย่างเป็นธรรมชาติของเด็ก โดยเน้นการใช้บทเรียนและกิจกรรมเป็นจุดเริ่มต้นในการใช้ปัจจัยป้อน ให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการพัฒนาทักษะทางภาษาจาก การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในระดับ 1-2 มีจุดมุ่งหมายสำคัญของ

การเรียนการสอน คือการที่ผู้เรียนมีความสามารถในการฟังเรื่องราวต่างๆ ซึ่งเป็นภาษาที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันได้อย่างเข้าใจสามารถพูดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆที่ได้ฟังได้อ้างเรื่องราวที่เคยฟังเคยพูดได้อย่างเข้าใจ สามารถจำสัญลักษณ์ของคำและเข้าใจความหมายของคำในประโยคต่างๆ ที่เคยฟัง เคยพูด นอกจากนี้ยังสามารถเขียนคำ สะกดคำ และเรียงคำที่เคยอ่าน เคยพบเป็นประโยค แต่งประโยคเป็นประโยคง่ายๆตามความคิดของตนเองหลังจากนักเรียนได้ประสบการณ์ในการฟัง พูด อ่านและเขียน จากในระดับที่ 1-2 แล้ว ในระดับที่ 3-4 นักเรียนจะเริ่มฝึกอ่านและเขียนเรื่องต่างๆ ที่มีลักษณะการเขียนหลากหลายมากขึ้น พร้อมทั้งใช้ความสามารถในการคิดแต่งความด้วยตนเองมากขึ้น โดยอาศัยการเลียนแบบหรืออิงแบบอย่างจากบทเรียนหรือจากกิจกรรมที่ผู้สอนแนะให้

ขั้นตอนของวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาทั่วไปในระดับที่ 1-2 มีดังนี้

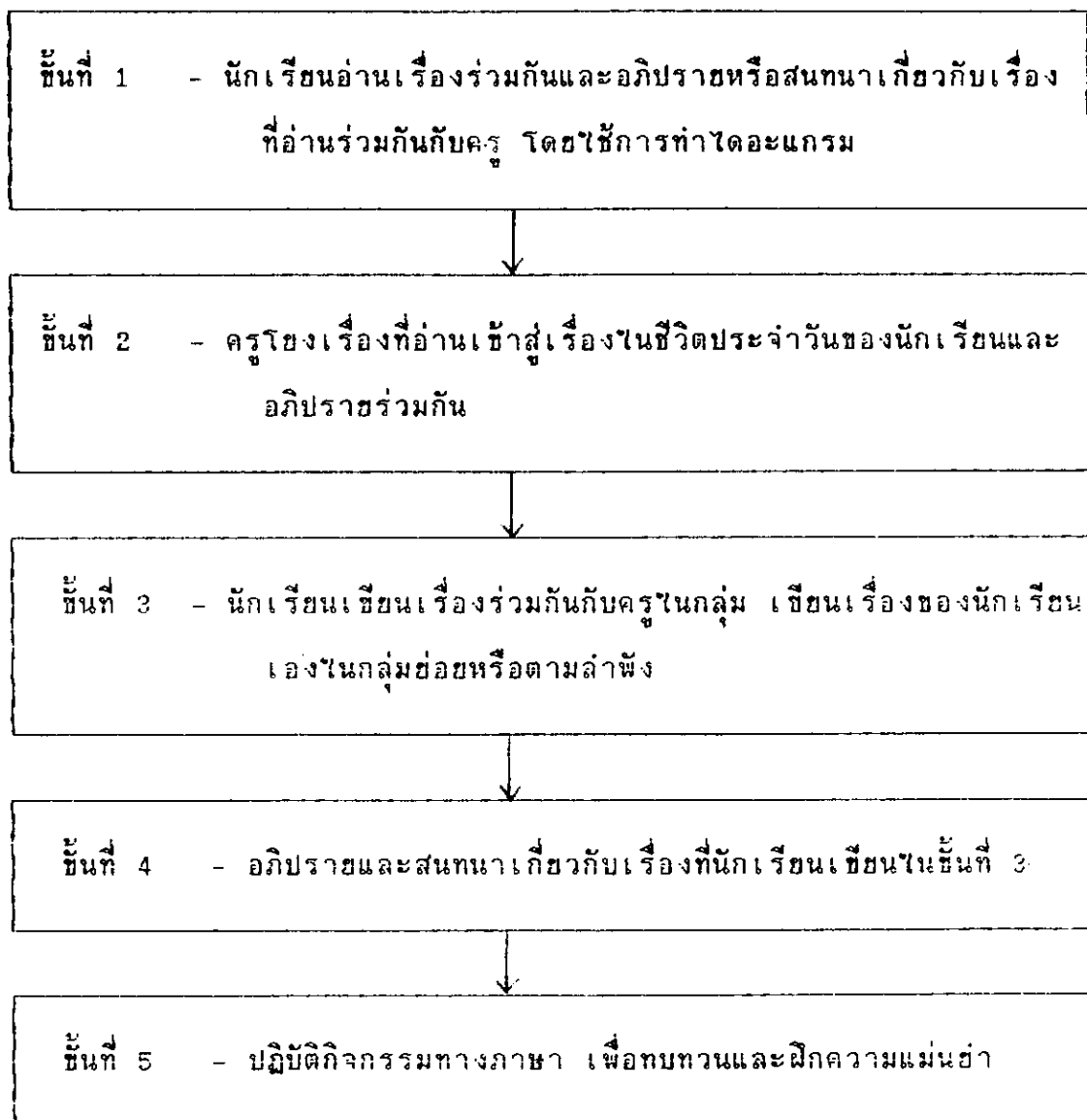
1. ครูอ่านหรือเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง
2. นักเรียนเล่าเรื่องกลับ สนทนา อภิปราย อ่านเรื่องและแสดงบทบาทสมมติ
3. เขียนเรื่องร่วมกันกับครู
4. ทำหนังสือเล่มใหญ่
5. ทำกิจกรรมทางภาษา

ขั้นตอนของวิธีสอนทั่วไปแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ระดับที่ 3-4 มีดังนี้

1. นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน และอภิปรายหรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกันกับครู โดยใช้การทำไดอะแกรม
2. ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของตัวนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน
3. เขียนเรื่องร่วมกันกับครูหรือเขียนเรื่องเกี่ยวกับตัวนักเรียนเองในกลุ่มย่อย หรือตามลำพัง
4. อภิปรายและสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3

5. ทำกิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวนและฝึกความแม่นยำ

ขั้นตอนในการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่จะนำไปใช้ กับ
นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นนี้ จะคำนึงถึงกระบวนการของหลักการและทฤษฎีการ
เรียนเพื่อรู้แจ้ง(Mastery Learning)ด้วย ทั้งนี้เพราะต้องคำนึงถึงความแตกต่าง
ระหว่างบุคคลของผู้เรียนและเวลาในการเรียนรู้ (Learning Time) ของผู้เรียน

แต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามวัยและสติปัญญา บางคนอาจรู้ได้ช้าและบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็ว ดังนั้นครูควรใช้เวลาแก่ผู้เรียนสำหรับฝึกปฏิบัติทางภาษาให้มากพอ

ขั้นตอนการเรียนรู้ของมนุษย์แบ่งออกได้ 5 ขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้

1. ขั้นการรับรู้ (Acquisition Stage) ในขั้นนี้ครูเริ่มเนื้อหาใหม่ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะเริ่มลองฝึกลองดูกับสิ่งที่เรียนรู้นั้น

2. ขั้นเกิดความคล่องตัว (Fluency Stage) ในขั้นนี้นักเรียนได้รับการฝึกฝนทักษะจนเกิดความคล่องแคล่วในเนื้อหาที่เรียนและมีทักษะถูกต้องมากขึ้น

3. ขั้นเกิดความคงทน (Maintenance Stage) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะมีความแม่นยำในสิ่งที่เรียนมากขึ้น เพราะมีประสบการณ์ในการลองฝึกลองดูมาหลายครั้ง

4. ขั้นนำไปประยุกต์ (Application Stage) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะมีความชำนาญในความรู้ที่ได้เรียนมา และสามารถนำความรู้นั้นมาประยุกต์ในชีวิตประจำวันของตนได้

5. ขั้นปรับตัว (Adaptation Stage) ในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถนำความรู้มาดัดแปลงหรือปรับใช้ได้ทุกสถานการณ์ที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้

ขั้นตอนวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะเน้นความแม่นยำในการเรียนรู้ของผู้เรียนจนถึงขั้นสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมต่างๆจะสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้สอนตลอดเวลาว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละขั้นตอนได้หรือไม่

2.6) จุดมุ่งหมายทั่วไปของ วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่าน ฟัง พูดและเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอแก่การสื่อสารในชีวิตประจำวัน

2.7) จุดมุ่งหมายเฉพาะของวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา คือ เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้หนึ่งๆผู้เรียนจะสามารถ

1. เล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง และบอกความหมายของคำทุกคำในบริบทต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ได้

2. อ่านออกเสียงคำทุกคำในหน่วยการเรียนรู้ได้

3. พูดย่อตอบแสดงความคิดเห็นและสรุปความให้เป็นที่น่าสนใจได้

4. เขียนสะกดคำศัพท์และประโยคต่างๆที่นักเรียนพูดจากหน่วยการเรียนรู้ได้

5. แต่งประโยคเป็นคำพูดและเขียนเป็นตัวอักษรให้ถูกต้องเป็นที่น่าสนใจได้

6. บอกความหมายและเขียนสัญลักษณ์ของเครื่องหมายวรรคตอนได้

7. สื่อความหมายของภาษาทางกาย อารมณ์ วาจาหรือสีหน้าท่าทางได้ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ วาดภาพประกอบเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ฯลฯ

8. ร่วมมือกับเพื่อนและช่วยเหลือแบ่งปันกันในการทำงานร่วมกันได้

2.8) แนวทางการประเมินวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ครูผู้สอนภาษาสามารถประเมินพฤติกรรม ของนักเรียนที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนการสอนได้ ดังนี้

1. การเล่าเรื่องย้อนกลับ หลังจากฟังครูพูดจบแล้ว (recall)

2. การสื่อความเข้าใจเนื้อเรื่องโดยการแสดงบทบาทสมมติและวาดภาพประกอบเรื่อง (Communication)

3. การบอกลำดับก่อน-หลังของเรื่องในขณะที่นักเรียนร่วมกันเขียนเรื่องในขั้นที่ 3 (Ordering)

4. การออกเสียงคำต่างๆระหว่างการเล่าเรื่องย้อนกลับและเล่นเกม

5. การเรียงคำเป็นประโยคจากการเล่นเกม

6. การสะกดคำและแต่งประโยคหลังจากการเรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาแล้วระยะหนึ่ง

7. การแสดงความร่วมมือของนักเรียน และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานกลุ่มแบบประชาธิปไตย

8. ความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับการสอน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)

วิธีประเมินผล

ใช้การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เรียนและการตรวจผลงานของนักเรียน

2.9) ประโยชน์ของวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. ผู้เรียน ได้รับความสนุกสนานจากกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน เช่น การฟังนิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติ การวาดภาพ การเล่นเกม ฯลฯ

2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ โดยเน้นความเข้าใจความหมายหรือความคิดรวบยอดของภาษาก่อนจะเข้าใจเสียง และสัญลักษณ์ในลักษณะบูรณาการ เช่น ในขั้นตอนที่ 1 2 และ 3 เป็นต้น

3. ผู้เรียนมีโอกาสดีกการใช้ภาษาในทักษะต่างๆในลักษณะบูรณาการตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยกิจกรรมต่างๆ ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางภาษาเป็นหลัก เช่น การซักถาม การโต้ตอบ การเล่าเรื่องกลับ การเขียนเรื่องร่วมกัน การเล่นเกมบัตรคำต่างๆ

4. ผู้เรียนจะมีโอกาสได้คุ้นเคยกับกระบวนการอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการรับรู้ของมนุษย์อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความสนใจ การใช้ประสบการณ์เดิมและการระลึกสิ่งที่อ่านได้ เป็นต้น กระบวนการอ่านดังกล่าวจะจัดไว้ในขั้นตอนทั้ง 5 ขึ้นอย่างสอดคล้องกัน

5. ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินงานร่วมกันกับผู้อื่นและได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตย การวางแผนงาน การยอมรับฟังความคิดเห็นและความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน เช่นในขั้นตอนที่ 3 4 และ 5

6. วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะเน้นการเรียนรู้ในทฤษฎีมนุษย์นิยม โดยถือศักยภาพของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีโอกาสดแสดงความสามารถเฉพาะด้านและเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ในหลายรูปแบบ เช่น การแสดง

บทบาทสมมติ (ความเป็นนักแสดง) การวาดภาพ (ศิลปิน) เป็นต้น

7. ผู้สอนสามารถให้การสอนซ่อมเสริมได้กับผู้เรียนหลายกลุ่มในขณะเดียวกัน ตามระดับความสามารถโดยเฉพาะชั้นตอนที่ 4 และ 5

8. ผู้เรียนมีโอกาสดำรงทำงานร่วมกันจากกระบวนการเรียนการสอน ได้ฝึกการทำงานแบบประชาธิปไตย การยอมรับฟังความคิดเห็นและฝึกความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างคุณธรรมประจำใจและลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เยาวชนในสังคมต่อไป

เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสดำรงความสามารถเฉพาะด้าน และเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้หลายรูปแบบจากการปฏิบัติกิจกรรมภาษาที่หลากหลาย

2.10) การจัดบทเรียน หรือหน่วยการเรียนรู้สำหรับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยทั่วไป

การจัดบทเรียนในกระบวนการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จัดหลักการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ จึงจัดบทเรียนให้มีความหลากหลายตามบริบทต่างๆ ทางภาษาเพื่อให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียนการเรียนการสอนจึงจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพวิธีการนี้จึงจัดตามจุดมุ่งหมายในการอ่านของมนุษย์โดยทั่ว ๆ ไป 3 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อบันทึกลง
2. อ่านเพื่อรู้และเข้าใจกระบวนการหรือวิธีการ
3. อ่านเพื่อศึกษาและค้นคว้า (นำไปสู่การคิดเป็น)

ดังนั้นในการจัดทำหนังสือเพื่อใช้ในการเรียนการสอน จึงแบ่งเป็น 3 ประเภท โดยยึดจุดมุ่งหมายของการอ่านเป็นหลัก ดังนี้คือ

1. หนังสือประเภทนิทาน นิยาย เช่น หนูอ้อกวาดบ้าน อ้อมอมยิ้ม กุ๊กไก่ ฯลฯ

2. หนังสือประเภทวิธีการ เช่น มาทำหมวกกันเถอะ ฯลฯ

3. หนังสือประเภทสารคดี เช่น ต้นไม้แสนดี ฯลฯ

ภาษาและความยากง่ายของเนื้อหาภาษาในบริบทที่ใช้ในหนังสือเหล่านี้ ช่อแตกต่างกันไปตามระดับชั้น วิชาและประสบการณ์ ดังนั้นในชั้นที่สูงขึ้นไปก็จะมีการเพิ่มโครงสร้าง ความซับซ้อนและจำนวนความคิดรวบยอดให้มากขึ้น เพื่อผู้เรียนจะได้มีประสบการณ์ทางภาษาได้มากขึ้นตามไปด้วย

2.11) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในระดับ 3-4 เป็นวิธีสอนที่พัฒนามาจากวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยทั่วไป คือในระดับ 1-2 (เด็กเล็ก) เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีพัฒนาการสูงขึ้นตามวัย คือสามารถอ่าน เขียน ฟัง พูด คิด ด้วยตนเองได้อย่างหลากหลายมากขึ้น ขั้นตอนการสอนมีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปรายหรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกันกับครู

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ สรุปเรื่อง ข้อเรื่อง หรือลำดับเรื่อง เพื่อบอกรายละเอียดของเรื่องได้

เนื่องจากนักเรียนในระดับนี้สามารถอ่านเรื่องเองได้ ครูจึงควรให้นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันในลักษณะอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจสลับกัน

บทบาทของผู้สอน

ผู้สอนควรใช้ไดอะแกรมเพื่อชวนให้นักเรียนดึงใจความสำคัญของเรื่อง เช่นการลำดับเรื่อง การโยงความสำคัญของเรื่องที่สัมพันธ์กัน เช่นเป็นเหตุเป็นผลกัน เป็นปัญหาและการแก้ไขปัญหานั้น การเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของเรื่อง นอกจากนี้ยังเกี่ยวกับการให้รายละเอียดของเรื่องอีกด้วย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้สามารถใช้วิธีการสอนอ่านวิธีหนึ่ง คือ โครงสร้างระดับยอด (Top-Level Structure) เป็นแนวทางให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญ และหารายละเอียดของเรื่องได้ดีเป็นยุทธวิธีการอ่านที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักวิธีการจัดแนวทางผู้อ่านจะเรียนรู้วิธีการค้นพบแผนการเขียนหรือโครงสร้างระดับยอด เพื่อเรียบรายละเอียดของเนื้อหาขึ้นมา (นิตยา เจริญสิทธิ์. 2531 : 53) ทำให้ผู้อ่านรู้และ

เข้าใจความหมายของเรื่องที่ผู้เขียนสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ แผนการเขียนที่แสดงโครงสร้างระดับข้อที่พบโดยทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน มี 4 แบบได้แก่

1. การบอกรายละเอียดของเรื่องหรือการพรรณนา
(Listing/Descriptive)

2. ปัญหาและข้อแก้ไข (Problem - Solution)

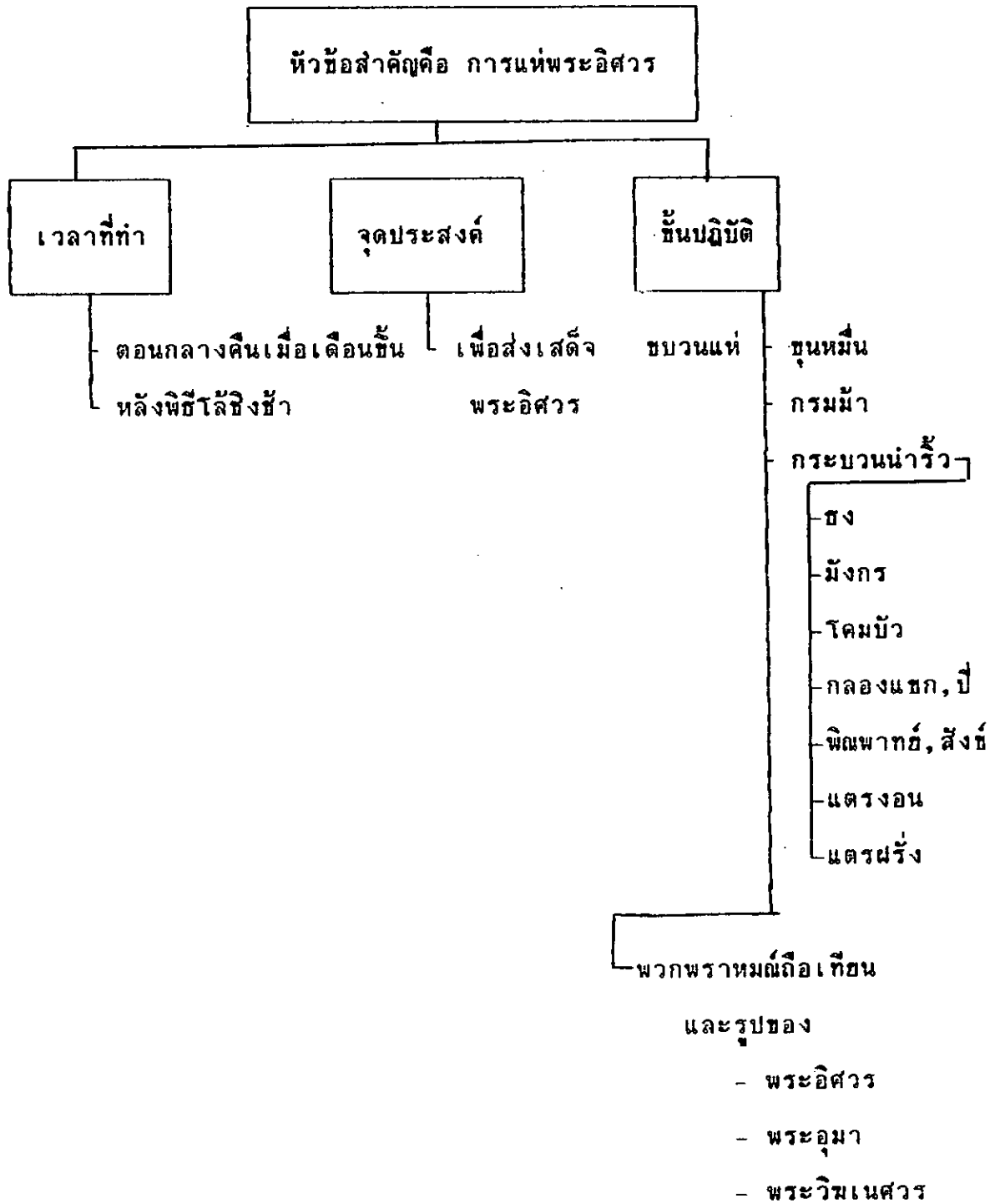
3. สาเหตุและผล (Cause - Effect)

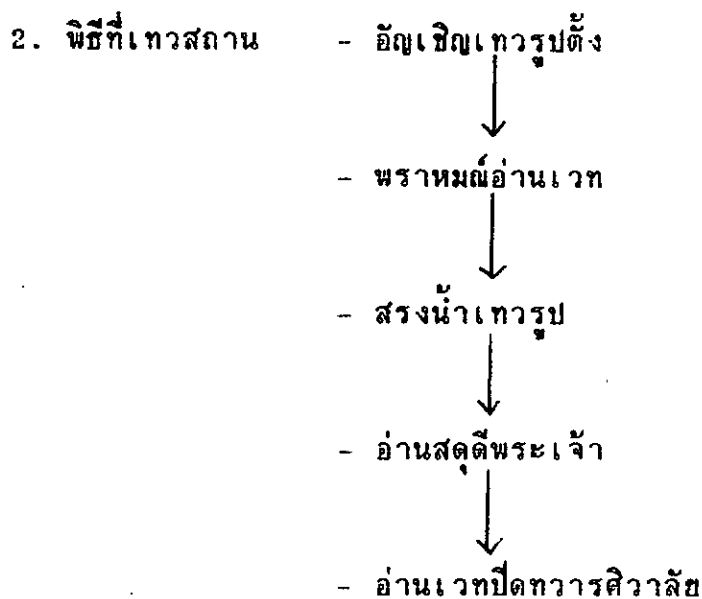
4. การเปรียบเทียบ (Comparison)

ตัวอย่างข้อความที่แสดงโครงสร้างระดับข้อและแผนภูมิประกอบ
ชนิดของโครงสร้างระดับข้อ

1. การบอกรายละเอียดของเรื่องหรือการพรรณนา เช่น

การแห่พระอิศวรนี้จะกระทำหลังจากพิธีโล้ชิงช้า เป็นการแห่เพื่อส่งเสด็จ
พระอิศวรจากโลกไปสู่สวรรค์ ซึ่งจะทํากันตอนกลางคืนเมื่อเดือนขึ้นเพราเชื่อกัน
ว่าพระอิศวรโปรดแสงสว่างมาก ขบวนแห่นั้นมีขุนหมื่น กรมม้าถือเทียนเป็นกระบวน
หน้า มีกระบวนนำริ้วถือธงมังกร ถือโคมบัว กลองแขก ปี่ พิณพาทย์ สังข์ แตรทอง
แตรฝรั่ง ฯลฯ พวกพราหมณ์ถือ เทียนเดินสองแถวมีเทวรูปพระอิศวร พระอุมา
พระมหาวิฆเนศวร ขบวนจะแห่ไปจนถึงเทวสถาน อัญเชิญเทวรูปตั้งเตือง พราหมณ์
ทำพิธีอ่านเวท สรงน้ำเทวรูป อ่านสวดตั้งพระเจ้าแล้วจึงอ่านเวทปิดทวารคิवालัย
เป็นอันเสร็จพิธีส่งพระเจ้า (กรมวิชาการ.2521:52)

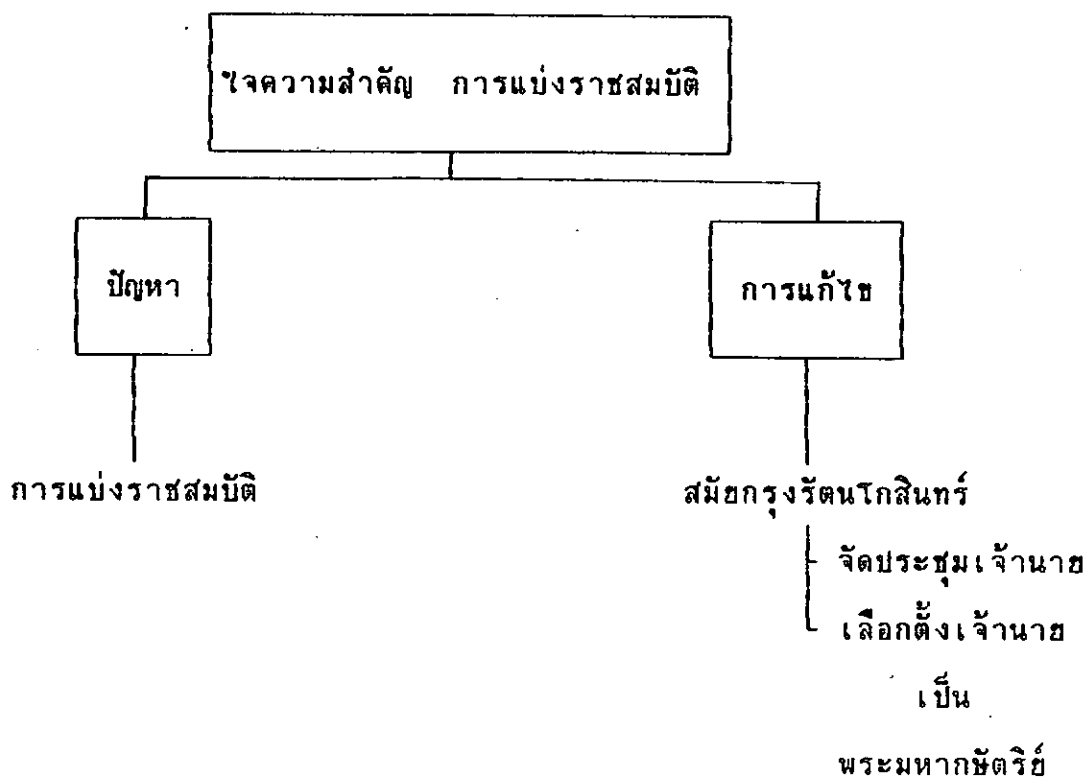

2. ปัญหาและข้อแก้ไข

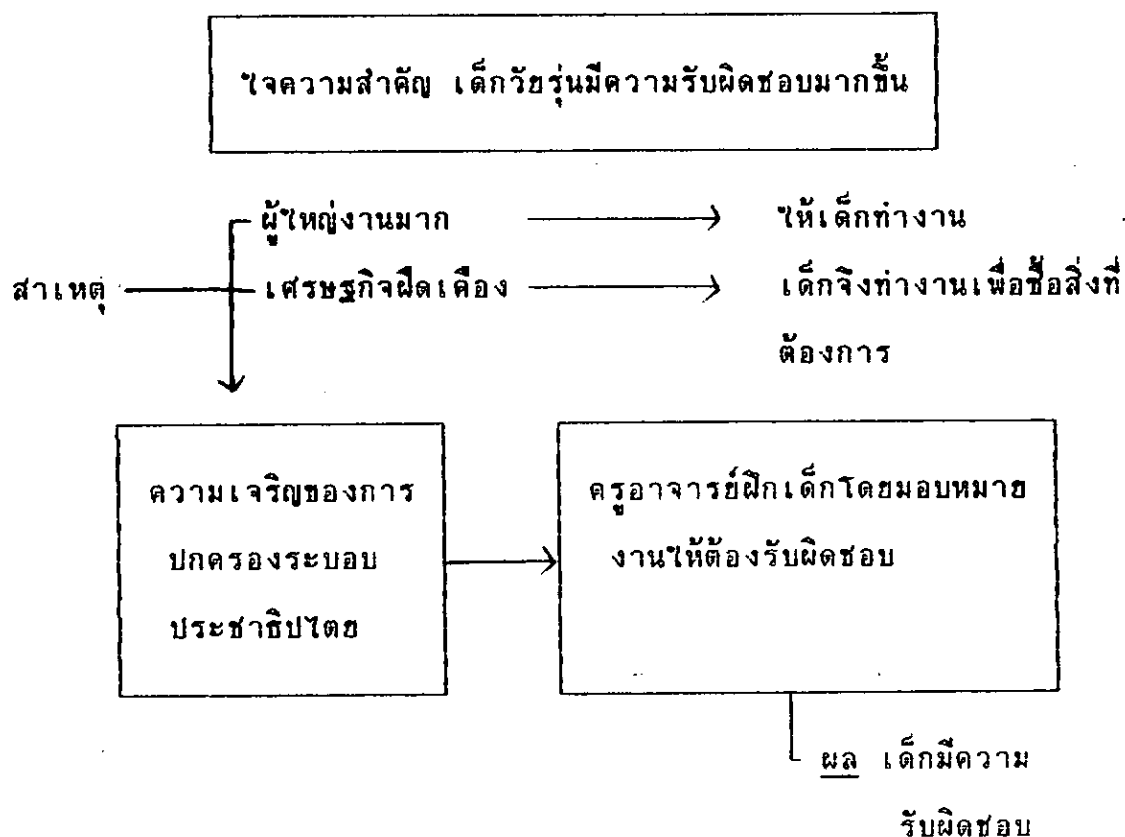
เมื่อผลิตเปลี่ยนแผ่นดินใหม่มักเกิดปัญหาการเมืองถึงการแบ่งราชสมบัติ ซึ่งเคยเป็นปัญหาใหญ่ของกรุงศรีอยุธยาในระบอบต่างๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์จึงจัดให้เจ้านายขุนนาง และพระสงฆ์ราชาคณะประชุมกันเลือกตั้งเจ้านายพระองค์หนึ่งขึ้นเสวยราชย์ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมเป็นเกณฑ์ เช่นเมื่อตอนสิ้นแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ที่ประชุมได้เลือกกรมหลวงเจษฎาภินันท์ซึ่งเป็นแต่เพียงพระองค์เจ้าลูกเธอทรงกรมขึ้นเสวยศิริราชสมบัติเป็น พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

(พม่าเสียเมือง ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช)

3. สาเหตุและผล

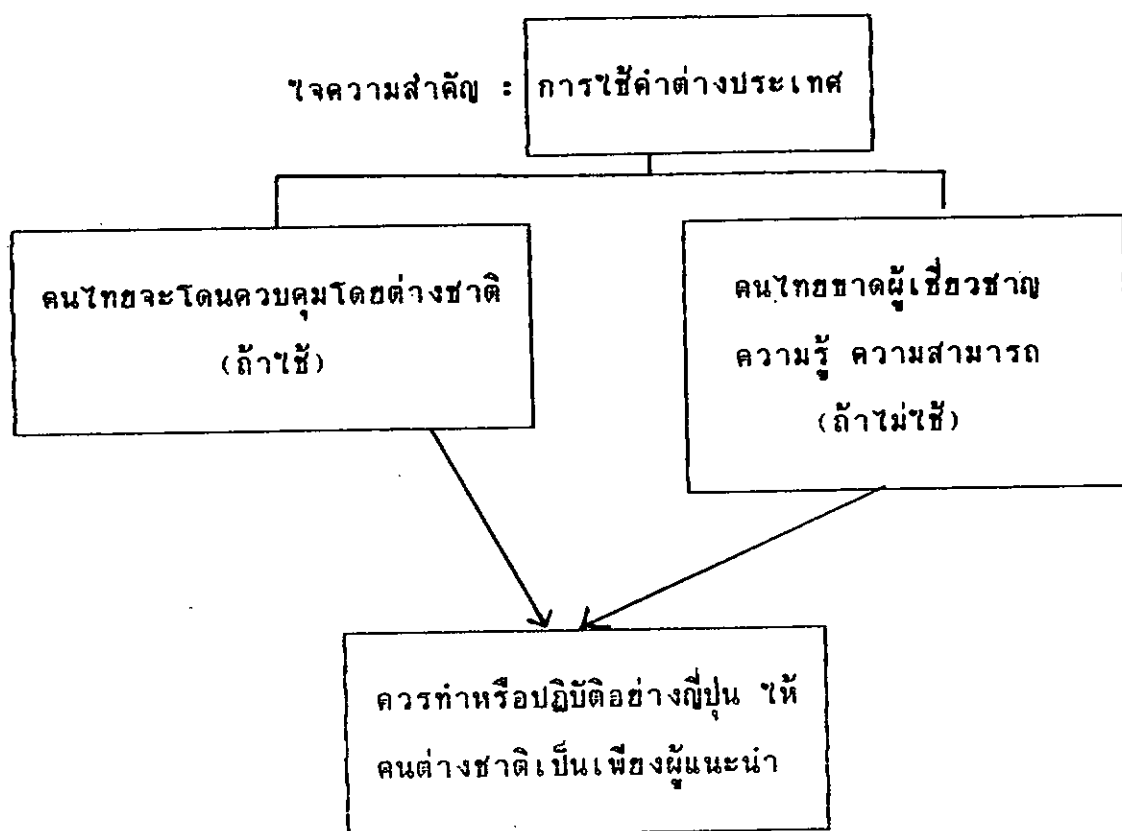
การที่เด็กวัยรุ่นสมัยนี้มีความรับผิดชอบมากขึ้นเป็นเหตุมาจากหลายประการ คือบางคนกล่าวว่าเนื่องจากผู้ใหญ่มีธุรกิจมากเกินไปหรือไม่ชอบรับผิดชอบ จึงปล่อยให้เด็กวัยรุ่นทำงานแทน บางคนก็ว่าเพราะเศรษฐกิจในสังคมสมัยนี้ฝืดเคือง จึงทำให้เด็กออกไปรับจ้างทำงาน เพื่อให้ได้เงินมาซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยตามที่ตนต้องอยากได้ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เด็กวัยรุ่นสมัยนี้มีความรับผิดชอบมากขึ้นก็คือ ความเจริญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งบัดนี้คนไทยเริ่มตระหนักดีว่าความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตครู อาจารย์จึงเห็นว่าวิธีที่ดีที่สุดที่จะสอนให้เด็กรู้จักรับผิดชอบก็คือ มอบงานที่ต้องรับผิดชอบให้เด็กทำ

4. การเปรียบเทียบ

การใช้คนต่างประเทศมากมีทางเสียเปรียบเหมือนสุนัข แรกาสูบก็มีคุณอยู่บ้างถ้าติดไปปลายมือก็ลงแดงได้เหมือนกัน แต่จะหยุดไม่จัดการเล้าก็ไม่ได้ ครั้นทำไปก็จำต้องพังเพราะคนเราไม่ทันการ ถ้าการเดินทางนี้ไม่เดินตามรอยปู่น ซึ่งเขาใช้ฝรั่งแต่เพียงเป็นครูให้หัดคนของเขาพอเป็นแล้ว เขาเลิกพึ่งฝรั่งได้ มีเช่นนั้นแล้วเมืองไทยจะเป็นเมืองฝรั่งไปสักวันหนึ่งโดยเราไม่รู้ตัว

(สมเด็จพระยาธำรงราชานุภาพ)

เนื่องจากนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเจริญวัย และมีวุฒิภาวะมากขึ้นเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของขั้นตอนการสอน ผู้สอนจึงควรทำไดอะแกรมที่ซับซ้อนและยากขึ้นให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัย ขณะเดียวกันต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหาเหตุผลจากการอ่านและสรุปความคิดเห็นด้วยตนเอง ดังนั้นจึงควรใช้เวลาอภิปรายและสนทนาเรื่องอย่างละเอียด อย่าใจร้อน เพราะการฝึกอ่านโดยใช้ความคิดประกอบ การอภิปรายจะช่วยฝึกนักเรียนให้เคยชินกับการอ่านโดยใช้กระบวนการทางความคิดได้มาก เป็นการก่อให้เกิดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำให้ผู้อ่านแยกแยะเรื่องที่อ่านได้อย่างดี และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามได้ด้วยเพราะจะเป็นการช่วยให้บรรยากาศการเรียนมีชีวิตชีวาขึ้นได้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์.

2531:3)

ขั้นที่ 2 ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียนและอภิปรายร่วมกัน

จุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่อ่านเป็นความคิดของตนเองพร้อมทั้งรู้จักการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านให้เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในชีวิตประจำวันของตน เพื่อนำความคิดรวบยอดที่สำคัญไปใช้ได้

ในขั้นนี้ครูควรตั้งการอภิปรายและการสนทนาจากเรื่องที่อ่านในขั้นที่ 1 เข้าสู่เรื่องราวที่นักเรียนจะพบในชีวิตประจำวันของนักเรียนเอง เพื่อให้นักเรียนใช้ความคิดวิเคราะห์สิ่งสำคัญและเป็นประโยชน์แก่ตนเองจากเรื่องที่อ่านได้ เช่น เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรักชาติของทหารกล้าคนหนึ่ง ครูก็จะตั้งเรื่องเข้าสู่ตัวนักเรียนโดยถามว่าถ้านักเรียนเป็นทหารกล้าคนนั้น นักเรียนจะทำอย่างไร นักเรียนคิดว่าชาตินั้นสำคัญแค่ไหน นักเรียนชอบทหารกล้าคนนั้นไหม เพราะเหตุใด

การสนทนาอภิปรายโดยตั้งเข้าสู่ตัวนักเรียน จะทำให้ผู้อภิปรายมีชีวิตชีวามากขึ้น นักเรียนจะมีโอกาสได้พูด ได้แสดงความคิดเห็นของตัวเองมากขึ้น ผู้สอนจะมีโอกาสแก้ไขปัญหาการออกเสียง การใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่เด็กได้ด้วย โดยการชี้ความที่เด็กพูดโดยไม่ต้องบอกว่าถูกหรือผิดเด็กจะค่อยๆ เรียนรู้ไปจากครูอย่างถูกต้องได้

ในขั้นนี้ ถ้าเรื่องราวในการอภิปรายซับซ้อนมากขึ้นก็อาจจะใช้ไดอะแกรมช่วยได้เช่นกัน

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครูในกลุ่ม/เขียนเรื่องของนักเรียนเองในกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย

จุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และฝึกทักษะการเขียนในรูปที่เป็นความคิดของตนเองได้มากขึ้นจากตัวอย่างของบทเรียนพบ

ในขั้นตอนนี้ เนื่องจากผู้เรียนในระดับขั้นนี้เขียนได้บ้างแล้ว ผู้สอนสามารถให้นักเรียนผลิตกันออกมาเขียนเรื่องที่ละประโยค หรือที่ละตอนได้โดยตกลงเรื่องที่จะเขียนร่วมกันก่อน ผู้สอนจะมีหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการดำเนินการแสดงความคิดเห็นร่วมกันเมื่อจบเรื่องที่ละตอนให้นักเรียนผลิตกันออกมาวาดภาพประกอบ หรือวาดจากกระดาษของตนแล้วนำมาติดต่อได้

ในการเขียนเรื่องร่วมกัน สามารถให้นักเรียนเขียนเรื่องเป็นของตนเองได้ไม่จำเป็นต้องเหมือนเรื่องที่อ่านเสมอไป เพียงแต่พยายามให้คงรูปแบบของแนวการเขียนและความสำคัญของคำ หรือประโยคบางอย่างที่คิดว่าจำเป็นที่นักเรียนต้องเขียนไว้เท่านั้น ไม่จำเป็นต้องเหมือนเรื่องที่อ่าน

ให้ผู้เรียนฝึกเขียนร่วมกันในกลุ่มย่อยสักระยะหนึ่ง ผู้เรียนอาจต่างคนต่างเขียนเรื่องของตนเองในแต่ละกลุ่ม และเมื่อนักเรียนฝึกเขียนได้คล่องตัวแล้ว ระยะต่อไปไม่จำเป็นต้องเขียนเรื่องร่วมกัน คงเพียงแต่ครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำปรึกษา หรือให้แก่งการเขียนเป็นกลุ่มย่อยของผู้เรียน เพื่อผู้เรียนจะได้มีโอกาสนับปฏิบัติทักษะเขียนด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนในขั้นตอนที่ 3

จุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนสามารถอ่านและสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อการพัฒนาการเขียนของตนเองต่อไป

ในขั้นนี้ผู้สอนควรให้นักเรียนเสนองานเขียนในขั้นที่ 3 ของแต่ละกลุ่มและให้สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ช่วยกันเขียนขึ้น ทั้งที่เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ ความคิดเห็นต่างๆ รวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนและได้รู้จักแก้ไขภาษาที่เขียน เพื่อสื่อความหมายด้วยการอภิปราย

ขั้นตอนที่ 5 ปฏิบัติกิจกรรมทางภาษา

จุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับส่วนเรื่องที่อ่าน

กิจกรรมภาษาในขั้นตอนนี้ อาจจัดได้หลายอย่างด้วยกันดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านหรือเขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่มเล็กหรือคั่นคว้าเรื่องต่างๆ ที่ครูเสนอแนะ แล้วนำมารายงานหรืออ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้น ให้เพื่อน ๆ สรุปความ
2. จัดกิจกรรมคู่ ให้นักเรียนผลัดกันอ่านเรื่องสั้น ผลัดกันสรุปความหรือผลัดกันเล่าเรื่องสั้น ๆ ที่ได้ไปค้นคว้ามา
3. ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแล้วผลัดกันถามตอบ

4. เขียนรายงานสั้นๆ หรือเขียนเรื่องสั้นตามที่ได้ไปค้นคว้าหรืออ่านประกอบ

5. เล่นเกมทางภาษาอื่นๆ เช่น การต่อคำหรือประโยคเป็นเรื่อง การเติมข้อมูลของเรื่องที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์ ฯลฯ

6. การเขียนคำบอกเป็นรายคู่หรือเป็นกลุ่ม การเขียนเรื่องจากภาพ กิจกรรมทางภาษา ในชั้นตอนนี้ควรให้มีเนื้อหาสาระที่ต่อเนื่องกันกับชั้นตอนอื่นๆที่ผ่านมาทั้งนี้เพื่อการทบทวนและเพื่อการฝึกย้ำความแม่นยำในการอ่านและเขียนรวมทั้งการฟัง และพูดด้วย

การจัดชั้นเรียน

ควรมีการออกแบบการจัดชั้นเรียนเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กตามลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั้นตอน ผู้สอนต้องคอยควบคุมและช่วยเหลือผู้เรียนในขณะที่ทำกิจกรรมเสนอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่อ่าน การใช้กิจกรรมเพื่อการซ่อมเสริมอาจจะทำได้พร้อมๆกันโดยแยกกิจกรรมแก่นักเรียนที่เก่งและอ่อนให้ต่างกันตามความสามารถ นักเรียนที่เก่งให้กิจกรรมที่ยากและท้าทายมากขึ้น สำหรับนักเรียนที่อ่อนอาจให้กิจกรรมทำได้ง่ายๆ เป็นชั้นตอนเพิ่มความยากขึ้นทีละน้อย เป็นต้น ความเอาใจใส่ของครูสำคัญที่สุดสำหรับนักเรียนทุกระดับความสามารถ การให้แบบฝึกหัดหรือทบทวนสำหรับนักเรียนที่อ่อนจะช่วยนักเรียนให้พัฒนาการเรียนรู้อย่างมาก แต่ต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับชั้นเรียนที่มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก หรือครูมีปัญหาในการจัดวินัยในชั้นเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะศูนย์การเรียนจะช่วยได้มาก - เพราะครูสามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย และให้การสอนพร้อมทั้งการแก้ปัญหาแก่นักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งได้ง่ายขึ้นในขณะเดียวกัน

วิธีการจัดศูนย์การเรียน

1. ครูวางแผน ออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียนให้หลากหลายตามความพอใจที่จะเรียนได้ด้วยตนเองและมีจุดประสงค์ที่เด่นชัด เพื่อเตรียมการเรียนแก่นักเรียนหรือเพื่อทบทวนการเรียนแก่นักเรียนในเรื่องที่เรียนมาแล้ว

2. ให้นักเรียนเข้ากลุ่มหรือทำกิจกรรมตามศูนย์การเรียนรู้ที่ออกแบบ และวางแผนไว้

3. ให้นักเรียนผลัดกันทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์ตามเวลาที่กำหนดให้จนครบ โดยเฉพาะการจัดขั้นตอนวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาระดับที่ 3-4 ในขั้นที่ 5 ที่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมทางภาษา ครูอาจจัดกิจกรรมทางภาษาหลายๆชนิด เช่น ศูนย์การเรียนรู้

เนื่องจากการเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนควรเริ่มจากการให้รับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษา ในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมต่างๆด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของภาษาในบริบทนั้นได้อย่างถูกต้อง จึงจะนับได้ว่าผู้เรียนเรียนภาษาได้อย่างมีความหมาย

ในลักษณะของบริบทภาษาและเนื้อหาควรได้รับการวิเคราะห์ และแสดงให้เห็นความแตกต่างในลักษณะของเนื้อหาเหล่านั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรูปแบบที่ถูกต้องจากการเลียนแบบ การฝึกหัดภายใต้การควบคุมของผู้สอนและจากการหาประสบการณ์ ฟัง พูด อ่านและเขียนด้วยตนเองจากตัวอย่างรูปแบบภาษาที่เคยเรียนไป ซึ่งลักษณะของบริบทภาษานี้ เป็นรูปแบบการศึกษาแบบอรรถภาษา ในภาษาฝรั่งเศส นักภาษาศาสตร์การศึกษาให้ชื่อรูปแบบนี้ว่า "Genre" หมายถึงแบบหรือชนิดของเนื้อหาต่างๆในแต่ละบริบทของสถานการณ์และวัฒนธรรมที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอนตายตัว ในการให้ผู้เรียนใช้ภาษาประสบความสำเร็จในการใช้ภาษา

หลักการนี้เป็นแนวทฤษฎีการสอน แบบอรรถฐาน (Genre - Based Approach) ที่ยึดหลักการเกี่ยวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systematic Linguistic Theory) ของ M.A.K.Halliday ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ระดับโลก และเป็นที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไปในกลุ่มของนักภาษาและผู้สอนภาษาในสมัยปัจจุบัน ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบนี้เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และให้เนื้อหาจากบริบทภาษาในกาลและเทศะต่างๆ ที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ซึ่งมีสถานการณ์แวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของ

บุคคลต่างๆในสังคมหรือชุมชนนั้นๆ (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์.2532:1-3)

ด้วยเหตุนี้นักพัฒนาหลักสูตร ผู้สอน และผู้เรียนภาษาจึงจำเป็นต้องยึดหลักการเรียนการสอนภาษาในแต่ละแบบหรือชนิดของอรรถภาษา เพื่อสามารถนำมาใช้เป็นรูปแบบของกิจกรรมในการเรียนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนึกฝนและใช้ภาษาอย่างอิสระได้มากที่สุด (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์.2532:4)

ชนิดและลักษณะเนื้อความในภาษา

ชนิดและลักษณะเนื้อความในภาษาทั้งในภาษาไทย และภาษาต่างประเทศมีหลายชนิดดังต่อไปนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)
7. อภิปราย (Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

ในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ในระดับ 3-4 ซึ่งเหมาะกับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา จึงควรคำนึงถึงรูปแบบ ชนิดและลักษณะของภาษาดังกล่าวด้วย เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนนำไปสู่การเรียนรู้ที่เกิดประสิทธิภาพตามธรรมชาติของการใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง

เนื้อเรื่องที่จะสอนต้องเป็นเรื่องที่เข้าใจให้ผู้เรียนมีโอกาสนำมาใช้ภาษาเพราะผู้เรียนจะเรียนจากภายในตัวออกมา หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเรียนโดยสร้างความรู้สึกบางอย่างเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ไม่ใช่เรียนโดยถูกกำหนดบางสิ่งบางอย่างเข้าไปในตัว ดังที่เวนเบอร์ก (Weinberg.1972:116-117) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองมากเท่าไร ย่อมเป็นแรงจูงใจในการเรียนมากเท่านั้น และการ

ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระทำให้ผู้เรียนสามารถประเมินการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงมีอิสระที่จะเข้าถึงประสบการณ์ของตนเองไม่ถูกควบคุม

ในเรื่องอิสระเกี่ยวกับการเรียนโรเจอร์ (Roger, 1969:270) กล่าวว่า การมีอิสระนั้นไม่เพียงแต่ทำให้เด็กเรียนได้ดีเท่านั้น แต่ทำให้เขาเรียนได้เร็วด้วย นอกจากนี้ครูควรให้โอกาสกับผู้เรียนได้มีประสบการณ์มากขึ้น โดยครูทำหน้าที่เป็น แหล่งข้อมูลคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่านั้น เพราะประสบการณ์จะเกิดขึ้นเมื่อเขา เป็นทั้งผู้อ่าน ผู้เขียนและผู้เรียนไปด้วยกัน

ทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษาจึงเน้นหนักการสนทนา หรือการ อภิปรายซึ่งกันและกัน เพื่อนักเรียนจะมีส่วนร่วมสำคัญในการใช้ภาษาในลักษณะ ปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับครู ในการปฏิสัมพันธ์ทาง ภาษา นักเรียนจะทำงานตามจุดประสงค์ร่วมกันโดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือชี้แนะ นักเรียนจะค่อยๆ พัฒนาความเข้าใจและความมั่นใจในกระบวนการใช้ภาษาขึ้น เรื่อย ๆ

ผลที่ได้รับจากการปฏิสัมพันธ์ทางภาษา คือ บทความหรืองานเขียน ซึ่งเป็นการ เจรจากันระหว่างผู้เรียนด้วยกันงานเขียนนั้นจะกลายเป็นพื้นฐานสำหรับกิจกรรม ทางภาษาต่อไป

วิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา จะเริ่มจากการให้นักเรียนพัฒนาการเข้าใจความ หมายของตัวเขียนอันเป็นแบบแผนของรูปแบบภาษา ต่อมาจึงเริ่มพัฒนาความเข้าใจ เกี่ยวกับการเขียนโดยการเขียนบทความหรือเรื่องเล่า (Story) ที่ได้มาจากการ เจรจาและความร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนที่ช่วยกันสร้างชิ้นภายในกลุ่ม สิ่งนี้แสดง ให้เห็นถึง ความสามารถในการใช้ภาษาเป็นการเชื่อมโยงจากภาษาพูดสู่ภาษาเขียน ครูจะไม่ใช่ว่าผู้ตรวจสอบว่าสิ่งนั้นถูกหรือผิดแต่นักเรียนจะเป็นผู้ตรวจสอบ ค้นหา และ แก้ไขสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง

ข้อเสนอแนะในการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. ผู้สอนต้องศึกษาทฤษฎีหลักการ วิธีการและเทคนิคการสอนโดยละเอียด

พร้อมทั้งทดลองสอนด้วยตนเองทุกขั้นตอน

2. ผู้สอนไม่ควรข้ามขั้นตอนการสอนอย่างเด็ดขาด เพราะจะทำให้การพัฒนาภาษาไม่เป็นไปตามลำดับของหลักการและทฤษฎี และจะไม่ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

3. ผู้สอนไม่ควรคำนึงถึงหนังสือเรียนชุดเก่าที่เคยใช้ และพยายามผสมผสานการสอนตามความคิด และประสบการณ์ของตนกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อจะได้ไม่ปะปนกันในการจัดกระบวนการเรียนการสอน

4. การจัดกิจกรรมในขั้นที่ 5 ครูไม่ควรสอดแทรกกิจกรรมบางอย่างที่ให้ผลในการพัฒนาภาษาได้น้อย นักเรียนจะได้ไม่เสียเวลาเปล่า ถ้ากิจกรรมภาษานั้นไม่มีความหมายกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. สำหรับหน่วยการเรียนรู้แรกๆ ครูควรตระหนักว่า การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนมีอยู่แล้วในกระบวนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมอื่นได้อีกก่อนเริ่มสอนใน 5 ขั้นตอน

6. ในกระบวนการเรียนการสอนของหน่วยการเรียนรู้แรกๆ ครูต้องอดทนที่จะให้ความช่วยเหลือนักเรียนในฐานะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาในแต่ละขั้นตอนกับผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

งานวิจัยต่างประเทศ

วอล์คเกอร์ และคนอื่นๆ (Walker and others.1983:72) ได้ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษที่เทรเกอร์ พาร์ค เรียกว่า Concentrated Language Encounter Teaching หรือวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยทำการทดลองกับเด็กชาวอะโบริจิน ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจเด็กในกลุ่มทดลองมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน

ต่อมาในปี ค.ศ.1984 วอล์คเกอร์ และคนอื่นๆ (Walker and others.

1984:45) ได้ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับโปรแกรมที่ เทรเกอร์ พาร์ค ที่โรงเรียน Napperby และ Marryvale ได้ทำการทดลองกับนักเรียน ทั้งสองโรงเรียนในระดับ Junior และ Senior โดยใช้เนื้อหาในการทดลอง เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารทั้ง 2 ระดับ ใช้เวลาทดลอง 18 เดือน ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสูง มากขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

ในปี พ.ศ.2527 ริชาร์ด วอล์คเกอร์, เบรดัน บาร์ทเลต และเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (Richard Walker, Bredan Bartlett, Saowalak Rattanavich. 1984:58) ได้ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ที่โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใช้เวลาทดลอง 20 คาบ (คาบละ 20 นาที) ผลการทดลองพบว่านักเรียนมีความสนใจในการอ่านมากขึ้น และมีความสามารถในการจำคำศัพท์ คำพูดและบทสนทนาจากหนังสือได้นาน ทั้งๆที่ นักเรียนไม่มีพื้นฐานทางการเรียนภาษาอังกฤษมาก่อนและนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย และคนอื่นๆ (2530:7) ได้ทำการทดลองสอนภาษาไทยด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทำการทดลองเปรียบเทียบกับวิธีสอนตาม คู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโครงการนาร่องของศูนย์ วิจัยและพัฒนาการอ่านที่จังหวัดสุรินทร์ ผลการทดลองพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอน ด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย และความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ประภาพันท์ นิลอรุณ (2530 : 75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อม ทางการเรียนรู้ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษา ที่เรียนโดยวิธี แบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามแผนจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นเด็กเล็กฯ โรงเรียนบ้านสิงฆะและโรงเรียนคณวิทย์คาร อำเภอสิงฆะ จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 50 คน ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่าเด็กปฐมวัยที่เรียน โดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

นิตดา ขจรนที (2530:104) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางมดวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความสามารถในการอ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจและความคงทนในการจำแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สุชีพ ปาละดี (2531:87) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียนและการระลึกสิ่งที่อ่านได้ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสามเสนนอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ใช้เวลาทดลอง 7 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความสามารถทางการอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และมีการระลึกได้ในสิ่งที่อ่านในวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนตามคู่มือครู

คู่มือครู

นพคุณ คุณาชีวะ (2524:67) ได้ให้ความหมายคำว่าคู่มือครูไว้ว่า หมายถึง หนังสือที่ช่วยขยายความรู้ ขยายเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียน คู่มือครูเป็นหนังสือ

ที่ช่วยแนะแนวในการสอนให้ครูและนักวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525:1) ให้ความหมายของคำว่า คู่มือครู ว่าหมายถึงเอกสารสำหรับช่วยครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนอย่างลึกซึ้ง และชัดเจน ตลอดจนให้ทราบถึงแนววิธีสอนที่มีประสิทธิภาพด้วย สำหรับคู่มือครูของไทยนั้นผู้จัดทำขึ้น คือ ผู้ทำหนังสือแบบเรียนซึ่งได้แก่กรมวิชาการ

ลักษณะของคู่มือครู

นพคุณ คุณาชีวะ (2524:87) ได้สรุปลักษณะของคู่มือครู วิชาภาษาไทย ของ กรมวิชาการว่าประกอบด้วยส่วนต่อไปนี้

1. คำแนะนำการใช้หลักสูตรและแบบเรียน
2. คำแนะนำการใช้คู่มือการสอนเฉพาะบท ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้
 - 2.1 จุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการสอน
 - 2.2 ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่สอน
 - 2.3 ข้อเสนอแนะในการสอน
 - 2.4 ความรู้ประกอบ
 - 2.5 หนังสืออ่านประกอบ

นอกจากนี้ สุจริต เพ็ชรชอบ (2525:58-63) ได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน
2. จุดประสงค์ในการใช้คู่มือครู เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ครูใช้หนังสือในการเรียนการสอนได้โดยสะดวกโดยชี้แจงและคลี่คลายความหมายทุกตอนที่เนื้อหาซับซ้อนเกินไปให้เข้าใจแจ่มชัด
3. เนื้อหาสาระของคู่มือครู ประกอบด้วยคำนำ คำชี้แจงในการใช้คู่มือครูในแต่ละบท ซึ่งจะมีโครงสร้างเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาสาระโดยสรุป เนื้อหาประกอบการสอน ข้อเสนอแนะ

วิธีสอนและการจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดและประเมินผล หนังสืออ่านประกอบ หนังสือออกเทศ

4. วิธีใช้คู่มือครู มีไว้สำหรับให้ครูใช้ประกอบการสอน ถ้าครูทำตามคำแนะนำโดยตลอดจะทำให้การสอนดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525:ก-ข) ได้ชี้แจงการใช้คู่มือครูประกอบการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรอ่านทำความเข้าใจข้อสังเขป เนื้อหาในตอนต้นของคู่มือครูก่อนที่จะทำความเข้าใจรายละเอียดที่กล่าวไว้ในหนังสือเรียน เพราะใจความในข้อสังเขป ของคู่มือครูไม่ได้จัดเรียงลำดับไว้ตามย่อหน้าเหมือนใจความในหนังสือเรียนบางตอน ใจความในหนังสือเรียนมีการแยกเป็นข้อๆอย่างละเอียดแต่เนื้อหาในข้อสังเขปในคู่มือครูอาจจะรวมข้อข้อๆ 2-3 ข้อเป็นข้อสังเขปเดียว ครูจึงควรอ่านข้อสังเขปให้ตลอดเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

2. คู่มือครูแต่ละบทก็มีคำชี้แจงถึงเนื้อหาสำคัญของบทเรียนแต่ละบทเรียนในหนังสือเรียนอาจมีตัวอย่างเพิ่มเติมจากที่มีไว้ในหนังสือเรียนนั้น บางบทถ้าเห็นว่าเนื้อหาใจความชัดเจนอยู่แล้วก็ไม่มีตัวอย่างเพิ่มเติมมาอีก ตามปกติคู่มือครูจะมีข้อเสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนประจำบท แต่ข้อเสนอแนะไม่ใช่ข้อกำหนดให้ครูกระทำแน่นอนเลขที่เดียว ดังนั้นเมื่อครูอ่านข้อเสนอแนะแล้ว ถ้าครูคิดวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง หรือปรับปรุงดัดแปลงกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพในโรงเรียนหรือท้องถิ่นก็เป็นการสมควรอย่างยิ่ง

3. คู่มือครูบางบทมีความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากหนังสือเรียน ทั้งนี้ก็เพราะมุ่งหวังที่จะให้เป็นแนวทางให้ครูใช้เป็นประโยชน์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพนักเรียนที่แตกต่างกัน เช่น มีประโยชน์กับโรงเรียนหรือนักเรียนบางกลุ่มหรือบางคน ที่มีศักยภาพสูงที่จะได้ความรู้เพิ่มเติมจาก

การเขียนก็ได้ การเสริมความรู้ข้างนี้ย่อมไม่ถือว่าจะต้องใช้ความรู้เฉพาะที่มีในหนังสือเรียน หรือที่มีอยู่ในหนังสือคู่มือครูเท่านั้น ครูอาจเสริมความรู้จากแหล่งวิชาการใดหรือด้วยกลวิธีหรือกิจกรรมการเรียนการสอนใดๆ ให้แก่นักเรียนที่มีศักยภาพสูง ให้มีความรู้กว้างขวางขึ้นก็ได้

จะเห็นได้จากการสอนตามคู่มือครูจะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าครูได้ศึกษาและทำความเข้าใจการใช้คู่มืออย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วรู้จักยืดหยุ่น นำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม กับสภาพนักเรียน โรงเรียนและท้องถิ่น ทั้งนี้ครูเองต้องอาศัยหลักการศึกษาทุกด้านมา ประกอบการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนก่อนหลังด้วย

การสอน

มีผู้กล่าวถึงการสอนหลายท่าน ดังนี้

สุจิต เฟิรชอบ และสายใจ อินทริมพริย (2523:183) กล่าวว่า การวางแผนการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของครู การวางแผนงานล่วงหน้าย่อมก่อให้เกิดผลดี ช่วยให้ครูเกิดความมั่นใจมีบุคลิกภาพที่ดีสามารถควบคุมสถานการณ์ในห้องเรียนได้

สมพร มั่นตะสูตร (2526:52) กล่าวว่า แผนการสอน คือการเตรียมตัวล่วงหน้าของครูในการสอนภายในคาบเรียนหนึ่งๆ ว่านักเรียนควรจะเรียนรู้เรื่องใดมีจุดมุ่งหมายในการเรียนเฉพาะคาบอย่างไร จะสอนโดยวิธีใดมีเนื้อหารายละเอียดว่าอย่างไร จะจัดกิจกรรมประกอบการสอนและการเรียนอย่างไรจะประเมินและวัดผลการเรียนด้วยวิธีใด การวางแผนการสอนล่วงหน้า นอกจากจะมีประโยชน์ในการ กำหนดทิศทางการเรียนรู้ของครูแล้วยังมีผลต่อการเรียนการสอนโดยทั่วไปด้วย

ชาญ ัญพิทชากุล (2517:34-35) ได้กล่าวว่าการสอนหรือการจัดประสบการณ์ต่างๆ ของครูให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แล้วนำผลการเรียนรู้นั้นไปพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามในแต่ละครั้งนั้น ครูต้องวางแผนการสอนให้เป็น

ไปตามลำดับขั้นก่อนหลัง โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้ว่า จะสอนอย่างไรจึงจะทำให้ให้นักเรียนได้รับผลตามนั้น ปกติการสอนมักมีขั้นตอนการสอนที่สำคัญอยู่ 3 ขั้น คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอนและขั้นสรุปซึ่งสอดคล้องกับ ลีวีรรณ สุวรรณอาภา (2523:14) ที่กล่าวว่าไว้ว่าการสอนต้องประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอนเป็นอย่างน้อย คือขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอนและขั้นสรุป กิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นนำเข้าสู่บทเรียนเป็นกิจกรรมที่เร้าให้นักเรียนมีความสนใจบทเรียน และอยากจะทำต่อไป ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นสอนนั้นเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาตัวนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นสรุปเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้เกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าการสอนตามข้อเสนอแนะในคู่มือครูประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นสอน
3. ขั้นสรุปบทเรียน

กิจกรรมขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ประสาธ อิศรปรีดา (2522:112) กล่าวว่ากิจกรรมในขั้นนำเข้าสู่บทเรียนมีความสำคัญมาก เพราะถือว่าเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ วุฒิชัย จานงค์ (2521:32) ที่กล่าวว่า นักเรียนจะเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อนักเรียนพร้อมที่จะเรียนหรือพร้อมที่จะตอบสนอง เมื่อนักเรียนพร้อมที่จะทำกิจกรรมและได้ทำก็ย่อมนำมาซึ่งความพอใจ ชาญชัย ศรีไธษเพชร (2525:104) ได้กล่าวถึงวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนว่ามีหลายวิธี ได้แก่ การใช้สื่อหรืออุปกรณ์การสอน การสร้างสถานการณ์ เช่น การจัดนิทรรศการบ่อยๆ การร้องเพลง การเล่าประสบการณ์ การสนทนาซักถาม การแสดง ละครฉากสั้นๆ การใช้บทหรือโครงหรือสุภาษิตต่างๆ การเล่านิทาน การเล่นเกม การทบทวนบทเรียนเดิม เป็นต้น นอกจากนี้ ลีวีรรณ สุวรรณอาภา (2523:15) ได้สรุปรูปแบบ

แบบของกิจกรรมที่จะจัดในชั้นนำเข้าสู่บทเรียนไว้ ดังนี้คือ

1. กิจกรรมการเล่านิทาน
2. กิจกรรมการสนทนา
3. กิจกรรมการใช้คำถาม
4. กิจกรรมการอ่านข้อความที่น่าสนใจ
5. กิจกรรมทบทวนปัญหา
6. กิจกรรมการแสดงละครสั้น ๆ
7. กิจกรรมเกมและสถานการณ์จำลอง
8. กิจกรรมสาธิต

การจัดกิจกรรมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนดังกล่าว มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. เป็นการสร้างความสนใจให้นักเรียนสนใจบทเรียนใหม่
2. ช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน
3. เป็นการทบทวนบทเรียนเก่าให้แก่นักเรียน
4. ช่วยให้นักเรียนและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
5. ช่วยให้ผู้บรรยายของการเรียนในห้องเรียนเป็นกันเองไม่อึดอัด
6. ช่วยให้ผู้ครูได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระดับต้น

เพื่อปรับปรุงกิจกรรมในชั้นสอน

7. เป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่ที่นักเรียนจะได้รับ

กิจกรรมในชั้นสอน

สิริวรรณ สุวรรณอาภา (2523:16) กล่าวว่ากิจกรรมชั้นสอนนั้นเป็นขั้นตอนที่ต่อจากการนำเข้าสู่บทเรียน วิธีกำหนดกิจกรรมการเรียนในชั้นสอนนั้นควรเป็นกิจกรรมที่เอื้อให้นักเรียนได้ลงมือฝึกฝนปฏิบัติอย่างจริงจัง อาจจัดในรูปของการเล่านิทาน การร้องเพลง การเล่นเกมหรืออื่น ๆ มากกว่าการบรรยาย และไม่ควรเน้น

อย่างใดอย่างหนึ่งนานเกินไป เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายหรือเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาที่เรียน กิจกรรมในชั้นสอนมีจุดมุ่งหมายและรูปแบบ ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมในชั้นสอน มีดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนต่อจากขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะและทัศนคติ
3. เพื่อเป็นวิถีทางที่จะนำนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

รูปแบบของกิจกรรมในชั้นสอน มีดังนี้

1. กิจกรรมการอภิปราย
2. กิจกรรมการบรรยาย
3. กิจกรรมการอ่าน
4. กิจกรรมการสังเกตและจดบันทึก
5. กิจกรรมการค้นคว้าในห้องสมุด
6. กิจกรรมการทดลอง
7. กิจกรรมการสาธิต
8. กิจกรรมการแสดงต่าง ๆ
9. กิจกรรมการทำรายงาน

กิจกรรมในชั้นสรุป

อติปัทย์ คลีสุนทร (2518:8) กล่าวว่า การสรุปบทเรียนเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน การสรุปบทเรียนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ นักเรียนสามารถรวบรวมความคิด ความเข้าใจของตนในสิ่งที่เรียนมาแล้วได้ถูกต้อง

วิชัย ดิสสระ และคนอื่นๆ (2519:82-83) ให้ความหมายคำว่า การสรุปบทเรียนไว้ว่า หมายถึง การรวบรวมใจความสำคัญหรือเนื้อเรื่องที่สำคัญๆ ที่ครูต้องการจะให้นักเรียนเรียนรู้เข้าด้วยกัน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องและสมบูรณ์โดยทั่วไป การสรุปบทเรียนจะทำหลังจากที่ครูสอนจบบทเรียนแล้ว นอกจากจะให้นักเรียนได้เชื่อมความรู้เก่ากับความรู้ใหม่แล้ว การสรุปบท

เรียนยังช่วยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จ ตลอดจนปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการเรียนที่ตนประสบด้วยสิ่งสำคัญในการสรุปบทเรียน ที่ครูจะต้องระลึกถึง คือครูจะต้องรู้ว่าบทเรียนจะจบลงในลักษณะใด บทเรียนที่มีใจความสำคัญหรือแนวคิดสำคัญอย่างไร และควรจะใช้วิธีใดในการสรุปบทเรียนที่น่าสนใจ

สิริวรรณ สุวรรณอาภา (2523:16) กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นสรุปนั้น เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้หรือจดจำการกระทำที่ผ่านมาได้ดีตามหลักการเรียนรู้ของนักจิตวิทยาเกธรี (Guthrey) ดังนั้นในการเรียนการสอนแต่ละครั้งควรมีการสรุปบทเรียนโดยใช้กิจกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ การสรุปบทเรียนจะได้ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จัดขึ้น ซึ่งมีรูปแบบของกิจกรรมที่ควรจัดไว้ในชั้นสรุป ดังนี้

1. การรายงานหน้าชั้นของตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ
2. การทำรายงานกลุ่มหรือรายบุคคล
3. การเรียงความ
4. การใช้โสตทัศนูปกรณ์
5. การสนทนาซักถามระหว่างครูกับนักเรียน
6. การใช้คำถาม
7. การใช้เกม
8. การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
9. การแสดงต่าง ๆ
10. การจัดนิทรรศการ
11. การจัดป้ายนิเทศ
12. การศึกษานอกสถานที่

การจัดกิจกรรมชั้นสรุปบทเรียนดังกล่าว มีประโยชน์ต่อนักเรียนและครูในการเรียนการสอนดังนี้

1. ประมวลเรื่องราวที่สำคัญเข้าด้วยกันได้

2. เชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนได้
3. ครูรวบรวมความสนใจของนักเรียนก่อนที่จะจบบทเรียน
4. สร้างให้มีความเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
5. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการวางแผนการสอนครั้งใดก็ตามจะต้องให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนก่อนหลังตามขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้รู้ได้เขียนไว้ในหนังสือต่างๆ ผู้วิจัยได้รวบรวมนำมาเสนอ ดังนี้

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ในรูปแบบต่างๆ เช่น

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสมรรถภาพด้านหนึ่งของสมอง ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520:121) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์หมายถึงกระบวนการรับรู้ปัญหาหรือสังเกตวงข้อมูล สร้างสมมติฐานทดสอบสมมติฐาน และสื่อความหมายให้ทราบผลลัพธ์

ความคิดสร้างสรรค์ หาใช่เป็นพรสวรรค์พิเศษที่คนเพียงส่วนน้อยเป็นเจ้าของได้ในระดับต่างกัน แต่การสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการของมนุษย์ การพัฒนาความสามารถของการสร้างสรรค์นั้น ควรจัดเป็นเป้าหมายประการแรกของการศึกษา เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดขึ้นในโรงเรียน (สุพา นันทไชย.2526:1-5)

ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ (อารี รั้งสินธ์.2526:48 อ้างอิงมาจาก ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์.2526) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นการทำที่ไม่ซ้ำแบบใครเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่เคยมีใครทำมาก่อนเป็นความคิดที่ล้ำหน้าคนอื่นหรือชนะคนอื่นหนึ่งก้าวเสมอ

ฟรอยด์ (Freud.1938:193) เชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์เริ่มต้นจากการขัดแย้ง ซึ่งถูกขจัดออกมาโดยพลังจิตใต้สำนึก ขณะที่มีความคิดขัดแย้งเกิดขึ้นนั้นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความคิดอิสระเกิดขึ้นอย่างมาก แต่คนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะไม่มีความคิดอิสระเกิดขึ้น

กิลฟอร์ด (Guildford.1956:389) ได้ศึกษาพบว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่เข้าไปในการทำงานของสมองเป็นความคิดได้หลายทิศทาง ซึ่งประกอบด้วยความคิดหยุ่นในการคิด ความคล่องในการคิดและความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะ

ทอร์แรนซ์ (Torrance.1964:47) อธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์ คือความสามารถ ของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาด้วยการคิดอย่างลึกซึ้งที่นอกเหนือไปจากลำดับขั้นของการคิดอย่างปกติธรรมดาเป็นลักษณะเฉพาะภายใต้ตัวบุคคล ที่สามารถจะคิดได้หลายแง่หลายมุมผสมผสานจนได้ผลใหม่ซึ่งถูกต้องสมบูรณ์กว่า ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยกระบวนการคิด 4 ขั้นคือ

1. กระบวนการของความรู้สึกว่ามีปัญหาที่มีความยุ่งยากเกิดขึ้น
(Sensing Problem)
2. กระบวนการคาดคะเนหรือตั้งสมมติฐานที่เกี่ยวกับปัญหานี้
(Formulating Hypothesis)
3. กระบวนการทดสอบสมมติฐาน (Testing Quests)
4. การสื่อสารผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน
(Communicating the Results)

วอลเลซ และโคแกน (Wallach & Kogan.1965:13-20) เชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์ หมายถึงความคิดโยงสัมพันธ์ได้ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์คือคนที่สามารถคิดอะไรได้อย่างสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเห็นคำว่า ปากกาก็นึกถึง กระดาษ ดินสอ ขวดหมึก โต๊ะ เก้าอี้ สมุดบันทึก ฯลฯ ซึ่งคิดได้มากเท่าไรยิ่งแสดงถึงศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์มากเท่านั้น

โรเมย์ (Romey.1970:4) อธิบายคำว่าความคิดสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถที่จะรวบรวมความคิด สิ่งของ เทคนิคหรือวิธีการต่างๆในแนวทางใหม่

แอนเดอร์สัน (Anderson.1970:90-93) ให้ความหมายไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางความคิด ซึ่งแตกต่างจากการคิดอย่างมีเหตุผล (Critical Thinking)

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523:4) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ คือความสามารถของบุคคลในการแก้ปัญหาอย่างลึกซึ้ง นอกเหนือไปจากลำดับขั้นของการคิดอย่างปกติ เป็นลักษณะภายในของบุคคลที่จะคิดหลายแง่หลายมุมประสานกันจนได้ผลผลิตใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์ ประกอบด้วยกระบวนการคิด 4 ขั้น ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการความรู้สึกว่ามีความยุ่งยาก มีปัญหา ช่องว่างของข้อมูลที่เกิดขึ้น (Sensory Problem)

2. กระบวนการของการคาดคะเน หรือการสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับปัญหานั้นขึ้น (Formulating Hypothesis)

3. กระบวนการทดลองการคาดคะเนหรือสมมติฐาน (Testing Guess)

4. กระบวนการสื่อความหมายของผลลัพธ์ที่ได้มา

(Communicating the Results)

สรุปจากความคิดของหลายๆ นักการศึกษาได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดดัดแปลงสิ่งเดิมให้ดี และแปลกใหม่หรือผลิตสิ่งแปลกใหม่ขึ้นและ เมื่อมีปัญหาที่สามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ด้วยวิธีที่แปลกใหม่และเป็นวิธีเฉพาะของตนเองความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยความคิดยืดหยุ่น

ความคิดริเริ่มและความคล่องในการคิด

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

การส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งดังที่ อารี สันทรวี (2510:305) กล่าวไว้ว่า การศึกษาเพื่อความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นในปัจจุบัน เพราะสังคมเปลี่ยนแปลงมีปัญหาใหม่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ชาวชนไทยจะต้องได้รับการฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อช่วยแก้ปัญหาสังคม เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์เติบโตขึ้นจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นด้วย เด็กจึงต้องได้รับการส่งเสริมด้านสมรรถภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ให้พัฒนาเต็มที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่เราสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลได้ อาจด้วยการฝึกหัดให้เขาเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด ช่างสงสัย คิดหาเหตุผลในการทำงาน โดยอาศัยหลักตรรกวิทยาเข้าร่วม นอกจากนี้อาจจะต้องพยายามฝึกหัดผู้ปฏิบัติงานให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confident) การแก้ปัญหาในการทำงานที่เกิดขึ้นรวมทั้งส่งเสริมให้เขามีมโนคติ (Will Power) ในการทำงานสูง

การศึกษามีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมการปฏิบัติตนในการสร้างสรรค์ (Getzel 1962:293) และไฮเดรธ (Hidreth.1966:572) เห็นว่าบรรยากาศในการเรียน การสอนในห้องเรียนที่จะส่งเสริมให้เด็กคิดควรเป็นอิสระไม่เคร่งเครียดจนเกินไป นอกจากนั้นครูควรจะแนะแนวทางให้แก่เด็กแต่ละคนให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของทอร์แรนซ์ (Torrance.1969:416) ที่ว่าเด็กที่เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ต้องเป็นเด็กที่ชอบถามปัญหา การค้นหาความหมาย การได้ลงมือกระทำ การทดลองหรือแม้แต่การเล่นที่ปราศจากจุดหมายก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าสิ่งดังกล่าวเป็นการกระทำที่พยายามค้นหาความจริง (Turth) อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของเกตเซล (Getzel.1962:25) ที่ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะการคิดหาคำตอบหลายทาง เพื่อตอบสนองสิ่งเร้าจึงมักเกิดกับบุคคลที่อยู่ในสิ่งเร้าที่มีอิสระในการตอบสนอง ซึ่งทุกคนมีศักยภาพทางความคิดสร้างสรรค์ แต่อาจมีปริมาณต่างกันไป ถ้าศักยภาพได้รับการส่งเสริมก็จะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ (Strom.1969:416)

จะเห็นได้ว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถสร้างให้เกิดในตัวบุคคลได้ อารี รังสินันท์ (2520:50) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะบางประการด้านความคิดสร้างสรรค์ที่เด็กควรได้รับการส่งเสริม คือ

1. มีความอยากรู้อยากเห็น
2. มีความประหลาดใจ
3. มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำได้ดีที่สุด
4. ชอบเดา ชอบตั้งสมมติฐาน
5. ตัดสินใจได้เด็ดขาด
6. ชอบเสี่ยง ชอบผจญภัย
7. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
8. ช่างคิด ช่างฝัน
9. มีอารมณ์ขัน
10. มีความมานะบากบั่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
11. ไม่ชอบคล้อยตามผู้อื่นอย่างง่าย ๆ
12. ทำงานเพื่อความสุขของตนเอง โดยมีได้หวังผลตอบแทน

หรือการชกข้อยกเว้นจากคนอื่น

13. มีความยืดหยุ่นทั้งความคิดและการกระทำสามารถแก้ไขตัดแปลงวิธีการและทำงานได้อย่างเหมาะสม
14. มีความสามารถในการคิดอย่างกว้างขวาง (Divergent Thinking)
15. มีความคิดริเริ่ม

นอกจากนี้ อารี รังสินันท์ ยังได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มเติมไว้ ดังนี้ (อารี รังสินันท์. 2532:16)

- มีความสามารถในการคิดพลิกแพลงแก้ปัญหาต่างๆให้ลุล่วงด้วยดี
- ไม่ชอบทำงานตามอย่างผู้อื่นอย่างไม่มีเหตุผล
- มีจิตใจจดจ่อผูกพันกับงานและมีความอดทนอย่างทรหด

- เป็นผู้ไม่ยอมแพ้ล้มเลิกอะไรง่าย ๆ หรือเป็นนักสู้ที่ดี
- มีความคิดคำนึงหรือจินตนาการสูง
- มีลักษณะความเป็นผู้นำ
- มีความซื่อสัตย์ รื่นเริง
- ชอบรับประสบการณ์ใหม่ๆ
- นิยมถือตนเองและเชื่อมั่นในตนเองสูง
- มีความคิดอิสระและยืดหยุ่น
- ยอมรับและสนใจในสิ่งแปลกๆ
- มีความซับซ้อนในการรับรู้
- กล้าหาญ กล้าเผชิญความจริง
- ไม่เคร่งครัดกับระเบียบแบบแผน
- ไม่ยึดมั่น (Dogmatism) ในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกินไป ชอบทำงานเพื่อ

ความสุขและความพอใจของตนเอง

ทอร์แรนซ์ (Torrance, 1964: 47) ได้กำหนดหลักการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. ยอมรับและเอาใจใส่ต่อคำถามแปลก ๆ ของเด็ก พ่อแม่หรือครูไม่ต้องกลัวว่าการเดาของเด็กเกี่ยวกับปัญหานั้นจะถูกหรือผิดแต่จะต้องช่วยกระตุ้นให้เด็กได้วิเคราะห์และค้นหาเพื่อพิสูจน์การเดาโดยใช้พื้นฐานจากการสังเกตและประสบการณ์ของเด็กเอง

2. ยอมรับและเอาใจใส่ต่อความคิดแปลก ๆ ของเด็ก

3. แสดงให้เด็กเห็นว่าความคิดนั้นมีคุณค่า ทำให้มีการเสริมแรงภายใน (Intrinsic rewards) เกิดขึ้น

4. จัดเตรียมโอกาส เพื่อการฝึกหัดหรือการเรียนรู้โดยไม่ต้องประเมินผล (Period of Nonevaluated Practice or Learning) เด็กอาจจะต้องการเวลาซึ่งสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องคอยพะวงต่อการประเมินผล

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ คือครู ดังที่ อาร์ริงสันท์. (2527:93)กล่าวไว้ว่าครูมีบทบาทและหน้าที่สำคัญหลายประการในสังคม แต่หน้าที่ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง คือครูเป็นผู้นำในวงการศึกษาคือเป็นทั้งผู้สอน และทดลองปฏิบัติจริง เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ดั่งาม สำหรับงานด้านการสอนนั้นต้องเน้นความสำคัญของการจัดกิจกรรมที่ช่วยและกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนการคำนึงถึงบรรยากาศที่ส่งเสริมให้คนกล้าคิด กล้าแสดงออก ครูเป็นบุคคลที่จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวความคิดดังกล่าวสรุปว่าครูสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดแก่นักเรียน โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกโดยใช้วิธีสอนกระตุ้นให้นักเรียนได้คิด รวมทั้งครูต้องมีความยืดหยุ่นยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน การสอนของครูจึงควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก ทักษะและการพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์

เพราะฉะนั้นครูที่สอนเด็กให้มีความคิดสร้างสรรค์ จึงควรมีลักษณะที่พิเศษทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจในสาระที่จะสอน เทคนิควิธีสอนและคุณลักษณะอื่นๆ

* กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ (2522:52-53) ได้อธิบายลักษณะครูที่ช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. ครูมีความตระหนักอยู่เสมอว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็น แก่นักเรียนและเกิดขึ้นได้อยู่เสมอทุกโอกาส
2. ยอมรับฟังความคิดเห็นแปลกๆใหม่ๆ และที่แตกต่างจากคนอื่นจะต้องไม่ตำหนิติเตียนหรือกล่าวหาว่าเด็กคิดนอกกลุ่มนอกทาง
3. รู้คุณค่าของตัวเองจะต้องไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่ถือตัวพร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นอยู่เสมอ
4. รู้จักเสียสละ มีอิสรภาพในการทำงานเพื่อส่วนรวม
5. มีความกระปรี้กระเปร่า กระฉับกระเฉงความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน

6. มีการปรับปรุงตนเองอยู่เสมอในด้านการสอน การสมาคมกับผู้อื่นพร้อมทั้งมีความสนใจต่อเหตุการณ์รอบตัวเอง

7. มีความอดทน อดกลั้น ไม่ท้อแท้ เมื่อประสบปัญหาที่ยากและสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองจนสำเร็จ

8. มีอิสระในการสร้างบรรยากาศ ที่อำนวยความสะดวกให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ทุกโอกาส

9. มีทัศนคติทางบวกแก่ตนเอง โดยแสวงหาและเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ อยู่เสมอและพยายามคิดค้นหาความสำเร็จแปลกๆใหม่ๆ

10. คำนึงถึงปัญหาที่จะตามมาพร้อมทั้งสามารถรวบรวมปัญหาที่จะเกิดขึ้นมาสร้างประโยชน์ให้ได้รู้จักคิดในด้านสร้างสรรค์

การจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

หลักการสำหรับครูที่จะใช้ในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้น ทอร์แรนซ์ (Torrance, 1963:47) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูซึ่งมีความสำคัญต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า

1. ขอมรับและเอาใจใส่ต่อคำถามแปลกๆ ของเด็กครูไม่ต้องกลัวว่าการเดาของเด็กเกี่ยวข้องกับปัญหาและวิธีแก้ปัญหานั้นจะถูกหรือผิด แต่จะช่วยกระตุ้นให้เด็กได้วิเคราะห์ค้นหา และพิสูจน์การเดาโดยใช้พื้นฐานจากการสังเกตและประสบการณ์ของเด็กเอง

2. ขอมรับและเอาใจใส่ต่อความคิดแปลกๆ ของเด็ก

3. แสดงให้เด็กเห็นว่าความคิดนั้นมีคุณค่า ทำให้มีการเสริมแรงภายใน (Intrinsic rewards) เป็นต้น

4. จัดเตรียมโอกาสเพื่อการฝึกหัดหรือการเรียนรู้โดยไม่ต้องประเมินผล (Period of nonevaluated practice or learning) เด็กอาจจะต้องการเวลาซึ่งสามารถเรียนโดยไม่ต้องพะวงต่อการประเมินผล

ความคิดสร้างสรรค์เป็นจินตนาการประยุกต์ ซึ่งหมายถึงจินตนาการที่มนุษย์

สร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหาอย่างยากที่มนุษย์ประสบอยู่ (อาร์ ริ่งลันท์.2527:4; อ้างอิงมาจาก Osborn.1957: unpagged) จากแนวคิดดังกล่าว เดวิสได้เสนอแนวการสอน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้ (กรมการฝึกหัดครู.2522:99-100 อ้างอิงมาจาก Davis.1972)

1. สอนให้เกิดจินตนาการเป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้เด็กคิดแปลกใหม่ และคิดในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นและดูประหนึ่งว่าไม่มีทางเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ยาก
2. สอนให้เด็กเรียนรู้การสร้างสรรค์ แนวคิดนี้สนับสนุนแนวคิดของดิวอี้
3. ส่งเสริมให้นักเรียนให้ความคิดอย่างมีเหตุผล
4. ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ
5. ควรสนใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นหลัก
6. ควรนำเอานวัตกรรมทางการศึกษามาใช้
7. เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมุ่งการเรียนรู้หลักการที่เป็นแก่นของวิชาอย่างแท้จริง

จำลอง กุบารุง (2530:22) ได้เสนอวิธีสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. ใช้วิธีระดมพลังสมอง คือการให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยการพูด การเขียน เท่าที่คิดออกในประเด็นปัญหาหนึ่งๆ เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหาหนึ่ง ๆ

2. ใช้วิธีการให้นักเรียนจับบันทึก

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2532:227-229) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางภาษาในวิชาภาษาไทยว่าเป็นวิชาที่จะส่งเสริมเด็กให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้มาก ถ้าเรารู้จักวิธีที่จะส่งเสริมให้ถูกต้องเหมาะสมโดยเฉพาะงานสร้างสรรค์ทางภาษาซึ่งได้แก่ ภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ฯลฯ

การที่จะส่งเสริมความคิดริเริ่มทางภาษานั้น ต้องอาศัยจิตวิทยาการเรียนรู้เป็นพื้นฐานให้รู้จักเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมทักษะที่เขาสนใจและถนัดได้สม่ำเสมอ

เสมอโดยในขั้นแรก "แบบฉบับ" เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องสอนก่อน เมื่อนั้นให้สังเกตและทำตามแบบไประยะหนึ่งแล้วก็ควรจะได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดต่าง และแปลกไปจากแบบ มิใช่ยึดแบบอยู่ตลอดไปจนกลายเป็นเครื่องสกัดกั้นความคิดอิสระที่จะสร้างสรรค์งานประพันธ์ต่างๆขึ้นมา

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างคือวิธีการเรียนการสอน บรรยากาศในห้องเรียน ตลอดจนหลักการและบุคลิกภาพของครู คือต้องยอมรับและเอาใจใส่ต่อความคิดเห็นของนักเรียน ให้โอกาสนักเรียน เพื่อการมองเห็นปัญหาและวิธีการที่เป็นไปได้ในการค้นหาคำตอบ ส่งเสริมให้เด็กมีทัศนคติที่ดีให้โอกาสนักเรียน เพื่อที่จะได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนครูต้องปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอในด้านการสอนให้ความสนใจต่อเหตุการณ์รอบตัว พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศให้เป็นอิสระ ไม่เคร่งเครียดจนเกินไป เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของความคิดสร้างสรรค์ จัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนร่วมกันคิดและจินตนาการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา นอกจากนั้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ด้วย

เอกสารเกี่ยวกับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอร์แรนซ์

ทอร์แรนซ์ได้ปรับปรุงแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของกิลฟอร์ด โดยสร้างแบบทดสอบชนิดหนึ่งชื่อว่า Torrance tests of Creative Thinking (TTCT) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบทางภาษาที่ใช้สิ่งเร้าที่ไม่ใช้ภาษา (Torrance, 1962:213-238)

ต่อมา มีผู้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกความคิดสร้างสรรค์ในโปรแกรมการขยายซึ่งจะทำให้ได้เรียนรู้ถึงธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการวิเคราะห์เพื่อผลิตความคิดใหม่ๆ องค์ประกอบอื่นๆที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเป็นพนักงานขายที่สร้างสรรค์ ดังนั้นจึงมีผู้นำแบบทดสอบของทอร์แรนซ์มาใช้กับนักเรียน (Davis and Scott, 1971:162-171; citing Steinmetz, 1965)

ในการฝึกดังกล่าวผู้เข้ารับการฝึกจะต้องตอบสนองต่อแบบฝึก เพื่อพัฒนา

ความคิดสร้างสรรค์ใน 4 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. ความคล่องของความคิด (Fluency of Idea)
2. ความยืดหยุ่นของความคิด (Flexibility of Idea)
3. ความคิดริเริ่ม (Originality)
4. ความละเอียดรอบคอบ (Elaboration) เป็นการนำความคิดของตนเองหรือผู้อื่นมาปรับปรุง

แบบทดสอบของทอร์แรนซ์ประกอบด้วย 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ให้ผู้เข้ารับการฝึกถามคำถาม (Asking of Question)
- ตอนที่ 2 ให้ผู้เข้ารับการฝึกเดาเหตุ (Guessing causes)
- ตอนที่ 3 ให้ผู้เข้ารับการฝึกเดาผล (Guessing consequences)
- ตอนที่ 4 ให้ผู้เข้ารับการฝึกให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
(Suggesting improvements)
- ตอนที่ 5 ให้ผู้เข้ารับการฝึกให้ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ที่ผิดธรรมดา
(Suggesting unusual use)

วิธีการให้คะแนน

สำหรับตอนที่ 1 2 และ 3 ให้คะแนนความคล่องของความคิดโดยการนับจำนวนที่ผู้เข้ารับการทดสอบตอบสนองในแต่ละตอน

สำหรับตอนที่ 4 และ 5 มีการให้คะแนน 3 ประเภทดังนี้

1. การให้คะแนนความคล่องของความคิดโดยการนับจำนวน การตอบสนองของผู้เข้ารับการทดสอบ โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ
2. การให้คะแนนความยืดหยุ่นของความคิดโดยการนับจำนวน วิธีการที่จะนำไปสู่การปรับปรุงผลผลิต

ในการนี้มีหลักอยู่ประมาณ 20 ประการที่จะใช้ในการคิดเพื่อปรับปรุงผลผลิตกระบวนการหรือองค์การหรือแผนการ คะแนนความยืดหยุ่นในการปรับปรุงคือจำนวนหลักแตกต่างกัน หรือวิธีที่แตกต่างกันที่ใช้ในการตอบสนองผลงานนั้น ยกตัวอย่างเช่น การจำแนกความยืดหยุ่นของความคิดในการปรับปรุงตุ๊กตาสุนัขมีดังนี้

2.1 การดัดแปลงให้เหมาะสม (Adaptation) ได้แก่ เปลี่ยนให้เป็นแมว หู ฯลฯ

2.2 การเพิ่มเติม (Addition) ได้แก่ เพิ่มสายรั้งหรือรับบนบนหู ใส่ เครื่องให้เสียงร้องบนจมูก ฯลฯ

2.3 เปลี่ยนสี (Change color) ได้แก่ เป็นสีแดงหรือดำทั้งหมด เปลี่ยน สีตา ฯลฯ

2.4 เปลี่ยนรูปร่าง (Change shape) ได้แก่ ยกหูตั้งขึ้น ให้ตอนท้ายตั้งขึ้น เปลี่ยนรูปจมูกให้เหมือนสุนัขจริง คอใหญ่ขึ้น หูกระดิกได้ มีลิ้นในปาก

2.5 การรวมกัน (Combination) ได้แก่ มีบ้านสุนัข ลูกสุนัข แม่ นกของ มัน ไม่เรียวยาวสำหรับไว้ลากสุนัข

2.6 การแบ่งออก (Division) สำหรับสุนัขไม่มีกรณีนี้

2.7 ทำให้เล็กลง (Minification) ได้แก่

เล็กลง : ปาก

สั้นลง : หู

หรือลูกสุนัข

2.8 การเคลื่อนที่ (Motion) ได้แก่ ขาซึ่งโค้งงอหรือเคลื่อนต่ำ เคลื่อนไหวได้ปิดเปิดได้ หางกระดิกได้ วิ่งเองได้ มีล้อที่เท้า หูเคลื่อนได้ปากเปิด ยิงฟัน โชว์ฟันได้

2.9 การทวีคูณ (Multiplication) ได้แก่ มีลูกสุนัขเพิ่มขึ้นหรือมีคู่

2.10 การเปลี่ยนตำแหน่ง (Position) ได้แก่ นั่งลง ยืนขึ้น นอนลง ยืนตรง ฯ

2.11 คุณภาพของวัสดุ (Quality of Material) ได้แก่ ทำด้วยขา หูทำด้วยขนสุนัขจริง

2.12 จัดการใหม่ (Rearrangement) ได้แก่ ตาที่อยู่ระดับใหม่ มีส่วนอื่น ที่แยกออกจากกันได้

2.13 การกลับตรงข้าม (Reversal) ได้แก่การเปลี่ยนที่หัวกับหาง

2.14 การเรียกร้องความรู้สึกทางหู (Sensory Appeal-ear) ได้แก่มีลูกหินในหูเพื่อที่จะทำให้เกิดเสียงได้ เหม่ มีเสียงร้องเมื่อจับตัว หูกระดิกและเหม่ ได้มีเครื่องเล่นเทปอยู่ภายในและให้เสียงเพลงได้ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ผูกติดไว้เพื่อที่จะแปลงเสียงให้เป็นภาษาสนัษ

2.15 การเรียกร้องความรู้สึกทางตา (Sensory Appeal-eye) ได้แก่ตาลูกแดง ตาสีแดง ตาซึ่งให้แสงสว่าง

2.16 การเรียกร้องความรู้สึกทางจมูก (Sensory Appeal-nose) ได้แก่มีกลิ่นหอม

2.17 การเรียกร้องความรู้สึกทางด้านการสัมผัส (Sensory Appeal-Touch) ได้แก่มีรูในจมูก จมูกเย็น จมูกทำด้วยวัสดุยืดหยุ่นและขึ้น

2.18 การแทนที่กัน (Substitution) ได้แก่ ใส่ปลอกคอแทนที่ริบบิ้น ไซ่แทนที่ริบบิ้น หูเหมือนถุงใส่แก้ว

2.19 การเอาออก (Subtraction) ได้แก่เอาริบบิ้นออก เอาป้ายออก

3. การให้คะแนนความคิดริเริ่ม

เท่าที่ผ่านมายังไม่มีวิธีใดดีที่สุดในการให้คะแนนความคิดริเริ่ม วิธีที่ใช้ได้แก่การให้คะแนนความคิดที่ต่างจากความคิดธรรมดาๆ มากที่สุด ผู้ให้คำตอบธรรมดาๆ จะได้คะแนน 0 และจะให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบอื่นๆ ที่แสดงถึงความคิดที่ต่างออกไป

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็น เรื่องที่ได้รับความสนใจในวงการศึกษามานาน จึงมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอยู่จำนวนไม่น้อย ผู้วิจัยจะนำเสนอในเรื่องเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

พเยาว์ ทักขิณ (2523:60-62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้แบบฝึกเขียนได้อย่างอิสระกับแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบฝึกหัดเขียนได้อย่างอิสระมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สมภพ สิริวรรณ (2525:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยวิธีการบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนโรงเรียนเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของทอร์แรนซ์ (Torrance) ซึ่ง พรณี เดชกำแหง นำมาดัดแปลงใช้กับนักเรียนฝึกหัดครู ผลการศึกษปรากฏว่า ความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

วัลลีย์ เริงเกษตรกรณ์ (2527:77) ได้ทำการศึกษาผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิดประกอบการสอนวิชาภาษาไทยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองฉางวิทยา อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิด มีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนนักเรียนที่เรียนโดยวิธีไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิด มีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และนักเรียนที่เรียนโดยวิธีใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิดมีพัฒนาการด้านความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่นและความคิดริเริ่มสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

วิไลลักษณ์ วุฒิสักดิ์ (2528:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนและ

วิธีสอนตามแนวคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จันทร์จรัส ตัณฑสุทธี (2528:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยเทคนิคการสอนแบบบูรณาการ และการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดประสาธน์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่นและความคิดริเริ่มระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จุลจักร โนนพันธ์ (2529:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีการบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ใช้เกม กับวิธีการบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ใช้การอภิปรายกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียน โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลอง แตกต่างและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนความมีมนุษยสัมพันธ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ประทีป ศิริวิจักษณ์ (2530:76) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนเรียงความแบบปกติกับใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดย

ใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนเรียงความแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

งานวิจัยในประเทศ

ยามาโมโต (Yamamoto.1967:321-325) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนเกรด 9 และเกรด 11 การวิจัยได้แบ่งนักเรียนแต่ละระดับเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละหมวดวิชาของนักเรียนเกรด 9 และเกรด 11 มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นคะแนนสังคมศึกษาที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้พบว่า กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแต่ละระดับชั้นเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แคนดี้เรียน (Kanderian.1970:644-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และเชาว์ปัญญากับนักเรียนอิรักระดับ 6 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนที่ได้จากผลรวมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยกเว้นคะแนนความคล่องในการคิด (Fluency) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเพศไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และเชาว์ปัญญา

แอนเดอร์สัน (Anderson.1973:185-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมในห้องเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ 6 ผลการวิจัยพบว่า การแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ความสามารถทางการสร้างสรรค์สามารถพิจารณาผลผลิตและกระบวนการในการแก้ปัญหา ซึ่งความสามารถนี้อาจส่งเสริม โดยคุณภาพของกิจกรรมทางวาจาในห้องเรียน และการส่งเสริมความสามารถทางการสร้าง

สรรค์นี้จะไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บาร์เรย์ (Barry. 1974 : 7577-A) ศึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าทาง ด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนจากครูที่มีใจกว้าง กับครูที่ยึดความคิด เห็นของตนเองโดยกระทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถม ศึกษาแห่งหนึ่งของ รัฐแคลิฟอร์เนีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครู 20 คน นักเรียน 240 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่ใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน จะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่ยึดความคิดเห็นของ ตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จากผลการวิจัยที่ได้พบนี้ บาร์เรย์ ได้ สรุปว่า บุคลิกภาพของครูมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมาก

★ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดง ให้เห็นว่าความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นพฤติกรรมที่ได้จาก การเรียนรู้ บุคคลจะมีความคิดสร้างสรรค์และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากน้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เขาได้รับ โดยเฉพาะการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทางภาษาให้ได้ผลดี ครูผู้สอนต้องให้นักเรียนได้มีอิสระในการแสดงออกทางการ เขียนตามความรู้ ความคิดและจินตนาการของนักเรียนรวมถึงบทบาทของครูที่ให้ความ เป็นกันเองกระตุ้นขวัญใจให้นักเรียนแสดงออกและยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัยซึ่งจากการศึกษา ของ เปียเจต์ (นฤมล ชุตาคม, 2522:25-26; อ้างอิงมาจาก Piaget. 1958) ปรากฏ ว่าเด็กในวัน 11 - 15 ปี (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) เป็นวัยที่อยู่ในขั้นพัฒนาการ ในขั้นใช้ความคิดเชิงนามธรรมสามารถคิดตั้งสมมติฐานและตั้งปัญหาที่จะต้องพิสูจน์ได้

ส่วนเรื่องระดับอายุที่มีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้น หน่วย ศึกษาพิเศษ กรมการฝึกหัดครู (2522:42-47) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของ เด็กไทยโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ ทอร์แรนซ์ พบว่า ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เด็กมีความคิดริเริ่มและพัฒนา

สูงขึ้นเรื่อยๆจนสูงมากในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และสูงสุดในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากการศึกษาและผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีสอนแบบ
มุ่งประสบการณ์ภาษามาใช้สอนวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งน่าจะส่ง
ผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของ
นักเรียน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครูต่างกัน
2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์
ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครูต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 6 ห้องเรียน 342 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 60 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากจากกลุ่มประชากร 342 คน แล้วจับฉลากแบ่งเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 30 คน จากนั้นจึงจับฉลากให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมใช้วิธีสอนตามคู่มือครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการสอนที่ใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
2. แผนการสอนที่ใช้วิธีสอนตามคู่มือครู
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา
4. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการสอน ของกลุ่มทดลองด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย ท 305 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลอง ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 เรื่อง ใช้เวลาสอน 16 คาบๆละ 50 นาที เนื้อหาที่ใช้คือ

- สามก๊ก
- แข่งหนึ่งตะลุง

1.3 ศึกษาการสร้างแผนการสอนจากหนังสือวิธีสอนภาษาไทยของ สุจริต เพียรชอบ (2526:68-84)

1.4 ศึกษาทฤษฎีและหลักการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจากหนังสือการพัฒนาการอ่านแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. 2531: 18-24) และจากเอกสารวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาระดับ 3-4 (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. : 1-4) แล้วนำมาสร้างแผนการสอนโดยปรับกิจกรรมในบางขั้นตอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

ขั้นที่ 1

นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน และอภิปรายหรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ร่วมกันกับครูโดยอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจสลับกัน หรือใช้เทคนิคการสอนอ่านอื่นๆ ประกอบโดยครูใช้การเขียนแผนภูมิ (Diagram) หรือทำเอกสารแนวการตอบคำถาม เกี่ยวกับเรื่อง เพื่อช่วยนักเรียนในการดึงใจความสำคัญของเรื่อง และอาจพิจารณาใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนอื่นๆ ประกอบตามความเหมาะสม เช่นการเขียนเรื่องหรือแผนภูมิลงในแผ่นใส การฟังเรื่องจากเทปบันทึกเสียง ดุสไลด์หรือวีดีโอ เป็นต้นโดยที่ผู้สอนต้องคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหาเหตุผลจากการอ่านหรือฟังและสรุปความคิดด้วยตนเองหรือนำความคิดมาแบ่งปันเสนอแนะกันในกลุ่ม เป็นการใช้กระบวนการทางความคิดได้มาก ให้บันทึกความคิดของสมาชิกกลุ่มไว้ด้วยเป็นกระบวนการกลุ่ม

ขั้นที่ 2

ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน และอภิปรายร่วมกันโดยครูตั้งการอภิปรายและการสนทนาจากเรื่องที่อ่านในขั้นที่ 1 เข้าสู่เรื่องราวที่จะพบในชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยอาจใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องมาช่วยโยงเรื่องหรือเปรียบเทียบ ใช้การตั้งคำถามแบบปลายเปิดให้นักเรียนมีโอกาสดูแลแสดงความคิดเห็นของตนเอง และครูช่วยแนะนำและแก้ไขการออกเสียงและการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะถ้าเรื่องราวในการอภิปรายซับซ้อนมาก ก็อาจใช้แผนภูมิประกอบได้

ขั้นที่ 3

แบ่งกลุ่มให้นักเรียนเขียนเรื่องตามความคิดของตนเองร่วมกันเป็นกลุ่มหรือให้เขียนตามลำพัง โดยเรื่องที่เขียนไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเดียวกับเรื่องที่อ่าน แต่ให้เป็นเรื่องที่มีรูปแบบภาษาชนิดเดียวกับเรื่องที่อ่าน โดยครูมีหน้าที่คอยดูแลการทำงานของนักเรียนทุกกลุ่มให้สามารถดำเนินการ แสดงความคิดเห็นร่วมกันและสามารถเขียนเรื่องได้ตามกฎเกณฑ์ที่ระบุ

ขั้นที่ 4

เสนองานและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนในขั้นตอนที่ 3 โดยให้

นักเรียนรายงาน สนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ช่วยกันเขียนขึ้น ทั้งที่เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ ความเห็นต่างๆ รวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน และบันทึกไว้เพื่อแก้ไขให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป

ขั้นที่ 5

ปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน เช่นให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันคิดว่า อ่านหรือเขียนเรื่องประกอบภาพร่วมกันผลิตกันเล่า เรื่องอ่าน-สรุปความ รายงานสู่กัน เล่นเกมทางภาษาอื่นๆ เขียนตามคำบอกเป็นคู่ หรือรายกลุ่มฝึกพูดในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 6

ประเมินผลด้วยงานให้ทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ

1.5 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนภาษาไทย 3 ท่านตรวจแก้ไขตามเกณฑ์เนื้อหาและจุดประสงค์

1.6 นำแผนการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและเวลาที่เหมาะสมของขั้นตอนรวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการสอน หลังจากทราบข้อบกพร่องแล้วผู้วิจัยนำแผนการสอนนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อยอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปสอนจริง

2. การสร้างแผนการสอนของกลุ่มควบคุมด้วยวิธีสอนตามคู่มือสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย ท 305 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะใช้ในการสอน ซึ่งเป็นเนื้อหาเดียวกับเนื้อหาที่ใช้กับกลุ่มทดลอง

2.3 ศึกษาการสร้างแผนการสอนจากหนังสือสอนภาษาไทยของ สุจริต เพียรชอบ (2526:68-84)

2.4 สร้างแผนการสอนตามวิธีสอนของคู่มือครู หน่วยงานนี้เทศก์
กรมสามัญศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

คือการทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจ จดจ่อในบทเรียน เป็นการสร้าง
แรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยครูอาจใช้วิธีการพูดเร้าใจ สนทนา ชักถามหรือ
ใช้รูปภาพสร้าง สถานการณ์ ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์

เป็นการแจ้งให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนจบขั้นตอนในเนื้อหาแล้ว
นักเรียนสามารถอ่านเรื่อง เข้าใจความหมายของเรื่องตลอดจนสามารถใช้ภาษา
สำหรับการเขียนได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นต้องใช้

ครูจะทบทวนความรู้เดิมที่นักเรียนควรจะต้องรู้โดยการใช้คำถาม หรือวัสดุ
อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อถามนักเรียนเป็นการทบทวนในเรื่องคำศัพท์ สำนวนและโครงสร้าง
ของภาษาหรือเนื้อเรื่องเดิมจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่เคยศึกษามาแล้ว

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่

ครูเสนอบทเรียนใหม่โดยการอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังนักเรียนอ่านตาม ครู
อธิบายความหมาย คำศัพท์ สำนวน โดยการใช้อุปกรณ์เช่น รูปภาพ บัตรคำ ฯลฯ

ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้

โดยการให้นักเรียนอ่านออกเสียงด้วยตนเอง ครูคอยแก้ไขจากนั้นให้
นักเรียนตอบคำถามตามที่ครูกำหนดให้

ขั้นที่ 6

ให้นักเรียนอ่านเรื่องด้วยตนเองและทำแบบฝึกหัดลงในหนังสือหรือสมุดแบบ
ฝึกหัด

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือแจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำแบบฝึกหัดของนักเรียน ให้คำชมเชย

เมื่อนักเรียนทำงานได้ถูกต้อง แก๊ซแนะนำเมื่อนักเรียนทำบทร้องผิดพลาดและอธิบายเพิ่มเติมเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูประเมินผลการเรียนรู้โดยสังเกตจากการอ่านและทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความมั่นใจและการถ่าขออน

ด้วยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม

2.5 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3 ท่านตรวจ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและถูกต้องของเนื้อหา

2.6 นำแผนการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภาษานุสรณ์ บางแค กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง เวลาที่เหมาะสมของขั้นตอนและกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการสอน หลังจากทราบข้อบกพร่องแล้วผู้วิจัยนำแผนการสอนนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้นักเรียนอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปสอนจริง

3. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา

3.1 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา 4 ด้าน คือ ความสามารถในการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากหนังสือหลักการสร้างแบบทดสอบความถนัดของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2517:151-158) จากหนังสือหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2530:12-44) และจากหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529:91-125) โดยสร้างเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก

3.2 นำแบบทดสอบที่สร้างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อทดสอบที่สร้างขึ้นนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

3.3 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไป

ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภาษานุสรณ์ บางแค ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน

3.4 ตรวจคำตอบแบบทดสอบปรนัยโดยให้คะแนนข้อที่ตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0

3.5 นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เต ฟาน (Chung-teh Fan.1952:16-20) แล้วคัดเลือกข้อที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปไว้ใช้ในการวิจัย

3.6 นำแบบทดสอบที่วิเคราะห์และปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบหาความเชื่อมั่น โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภาษานุสรณ์ บางแค ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (ล้วน สาขยศ และอังคณา สาขยศ.2530:168-169)

4. การสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

1. ลักษณะของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ พรหมิ เดชกำแหง (2515:70) ซึ่งดัดแปลงมาจากของทอร์แรนซ์ (Torrance.1962:214-253) มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบทดสอบมี 2 ฉบับ คือ

1.1 แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา (Nonverbal Task) มีชื่อว่าการสร้างภาพจากวงกลมและสี่เหลี่ยม (Circles and Squares) แบบทดสอบฉบับนี้มี 2 ข้อ คือ

ข้อที่ 1 เป็นการสร้างภาพจาก โดยให้นักเรียนสร้างภาพจากวงกลมที่กำหนดให้จำนวน 32 วง จะสร้างเป็นรูปอะไรก็ได้ให้มี เป็นส่วนประกอบสำคัญของภาพสร้างให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ภายในเวลา 10 นาที

ข้อ 2. เป็นการสร้างภาพจาก โดยให้นักเรียนสร้างภาพจากสี่เหลี่ยมที่กำหนดให้จำนวน 32 รูป จะสร้างเป็นรูปอะไรก็ได้ให้มี เป็นส่วน

ประกอบสำคัญของภาพสร้างให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลา 10 นาที

เนื่องจากข้อทดสอบแต่ละข้อกำหนดเวลาให้ทำเท่ากัน ดังนั้นการดำเนินการสอบจึงแยกข้อสอบข้อที่ 1 การสร้างภาพจาก และข้อที่ 2 การสร้างภาพจาก ออกจากกันเป็น 2 ฉบับเพื่อความเที่ยงตรงในการวัด

1.2 แบบทดสอบที่ใช้ภาษา (Verbal Task) แยกออกเป็น 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบชื่อว่า "การใช้สิ่งแทนที่" เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้นักเรียนบอกการใช้สิ่งแทนที่ตามสาระที่กำหนดให้ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แบบทดสอบฉบับนี้มี 2 ข้อใช้เวลาในการสอบ 10 นาที ตัวอย่างเช่นผู้ที่จะได้ประสบความสำเร็จนอกจากมีความพยายามแล้ว ควรมีคุณธรรมอะไรอีกบ้าง ฯลฯ

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบที่ชื่อว่า "ผลที่จะเกิดขึ้น" (Consequence) ให้นักเรียนบอกผลที่จะเกิดขึ้นให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้แบบทดสอบฉบับนี้มี 2 ข้อ ใช้เวลาสอบ 10 นาที ตัวอย่างเช่นถ้าคนไทยไม่ทำลายศิลปะวัฒนธรรมของชาติแล้วผลที่ได้จะเป็นอย่างไร ฯลฯ

2. เกณฑ์การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์นั้น ทอร์แรนซ์ (Torrance, 1962: 244-253) ให้คะแนน 4 ประเภทดังนี้

2.1 ความคิดคล่องตัว (Fluence) หมายถึงคะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบทั้งหมดให้คำตอบละ 1 คะแนน

2.2 ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึงคะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบที่ไม่อยู่ในทิศทางเดียวกัน หรือคำตอบที่อยู่ในประเภทที่แตกต่างกันให้คำตอบประเภทละ 1 คะแนน

2.3 ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึงคะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบที่แตกต่างจากคนอื่น

2.4 ความละเอียดประณีตในการคิด (Elaboration) หมายถึงคะแนนที่ได้จากคำตอบที่คิดอย่างละเอียด

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้คะแนน 3 ประเภท ดังนี้

1. คะแนนความคล่องในการคิด ให้คะแนนตามจำนวนคำตอบทั้งหมดที่

นักเรียนตอบได้โดยให้คำตอบละ 1 คะแนน ตัวอย่าง

การสร้างภาพจาก ถ้าภาพที่นักเรียนสร้าง ได้แก่ แต่งโม ลูกบอล
จาน ส้ม นาฬิกา จะได้คะแนนความคล่องในการคิด 5 คะแนน

2. ความยืดหยุ่นในการคิด ให้คะแนนโดยการับจำนวนกลุ่มหรือจำนวน
ทิศทางของคำตอบ กล่าวคือนำคำตอบทั้งหมดที่ให้คะแนนความคล่องในการคิดไปแล้ว
มาจัดกลุ่มหรือทิศทางใหม่คำตอบที่อยู่ในทิศทางเดียวกันหรือมีความหมายทางเดียวกัน
จัดเข้ากลุ่มเดียวกัน เมื่อจัดเรียบร้อยแล้วจึงนับคำตอบให้คะแนนตามจำนวนกลุ่ม
กลุ่มละ 1 คะแนน ตัวอย่าง เช่น

การสร้างภาพจาก ดังภาพที่นักเรียนสร้างได้แก่ แต่งโม ลูกบอล
จาน ส้ม นาฬิกา จะได้คะแนนความยืดหยุ่นในการคิด 4 คะแนน เพราะแต่งโมกับ
ส้ม มีความหมายเป็นพวกเดียวกัน เป็นต้น

3. ความคิดริเริ่ม ให้คะแนนตามสัดส่วนของความถี่ของคำตอบซึ่งผู้วิจัย
นำมาจากวิธีการของครอปเลย์ (Cropley, 1966 : 26-262) คำตอบใดที่กลุ่ม
ตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ๆ ก็ให้คะแนนน้อยหรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบซึ่งซ้ำกันน้อย
หรือไม่ซ้ำเลยก็จะให้คะแนนมากขึ้นเกณฑ์การให้คะแนนยึดหลัก ดังนี้

คำตอบซ้ำกัน 12%	ขึ้นไปให้ 0 คะแนน
คำตอบซ้ำกัน 6-11%	ให้ 1 คะแนน
คำตอบซ้ำกัน 3-5%	ให้ 2 คะแนน
คำตอบซ้ำกัน 2%	ให้ 3 คะแนน
คำตอบซ้ำกันไม่เกิน 1%	ให้ 4 คะแนน

ดังนั้นถ้าจะให้คะแนนความคิดริเริ่มต้องใช้วิธีนับความถี่ของคำตอบของกลุ่ม
ตัวอย่างโดยขีดเป็นรอยความถี่ (tally) จนครบทุกคนจึงตรวจความถี่นั้นเทียบกับ
เกณฑ์ข้างต้นแล้วให้คะแนน

ตัวอย่าง การสร้างภาพจาก

ภาพหน้าคน มีค่าตอบซ้ำกันเกิน 12% ได้ 0 คะแนน

ภาพลูกบอล มีค่าตอบซ้ำกัน 11% ได้ 1 คะแนน

ภาพดอกไม้ มีค่าตอบซ้ำกัน 5% ได้ 2 คะแนน

ภาพนาฬิกา มีค่าตอบซ้ำกัน 2% ได้ 3 คะแนน

ภาพลูกกระเบิด มีค่าตอบซ้ำกัน 1% ได้ 4 คะแนน

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้จากผลรวมของ คะแนนความคิด ชัดเจน ความคิดริเริ่ม และความคล่องในการคิด คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียนได้จากการรวมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ข้อ

การทดลองแบบทดสอบ นำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ คือที่ใช้ภาษาและไม่ใช้ ภาษาไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ดังกล่าว หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสอบซ้ำ (test-retest) แล้วนำผลที่ได้จากการสอบทั้ง 2 ครั้ง มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร (Pearson Product-moment coefficient Correlation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 163-164)

4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดย
ใช้การทดลองแบบ Randomized Control Group pretest-posttest
Design โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531
: 216)

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	—	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

- E แทนกลุ่มทดลอง (Experimental Group)
- C แทนกลุ่มควบคุม (Control Group)
- R แทนการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
- X แทนการจัดกระทำในกลุ่มทดลอง
- แทนการจัดกระทำในกลุ่มควบคุม
- T_1 แทนการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
- T_2 แทนการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนการเรี้นกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดย
ใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน และใช้เวลา 12 คาบเท่ากัน แต่ใช้วิธีสอนต่างกันดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

2.2 กลุ่มควบคุม สอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลองจะทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษา และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ชุดเดียวกับที่สอบก่อนการทดลอง

4. ตรวจสอบผลการสอบ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถทางการใช้ภาษาในการเรียน วิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังการทดลองสอนโดยใช้ t-test แบบ Difference Score

2. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังการทดลองสอนโดยใช้ t-test แบบ Difference Score

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ยจากสูตร (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531: 59)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ย

ΣX แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนข้อมูล

1.2 หาค่าความแปรปรวนจากสูตร (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2531:63)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทนความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทนผลรวมกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา โดยใช้สูตรวิธีแบบคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) เป็นการหาความเชื่อมั่นกับเครื่องมือที่ตรวจคะแนนในลักษณะทำถูกได้ 1 คะแนน ทำผิดได้ 0 คะแนน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531:168)

$$r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2_x} \right\}$$

เมื่อ n คือจำนวนข้อของเครื่องมือวัด

p คือสัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q คือสัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง หรือคือ $1-p$

S^2_x คือคะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีสอนซ้ำ (Test-retest) โดยใช้สูตร Person product-moment

coefficient correlation (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2531: 163-164)

$$r_{tt} = \frac{N \Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{\{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2\} \{N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2\}}}$$

- เมื่อ r_{tt} คือค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
- N คือจำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
- ΣXY คือผลรวมทั้งหมดของผลคูณของคะแนนการสอบครั้งที่ 1 (X) และคะแนนการสอบครั้งที่ 2 (Y)
- ΣX คือผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่ 1
- ΣY คือผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง
- ΣX^2 คือผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนการสอบครั้งแรก
- ΣY^2 คือผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งที่สอง

2.3 หาค่าอำนาจจำแนกของ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยวิธีการหาสหสัมพันธ์แบบไบซีเรียล (Biserial Correlation) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$r_{bis} = \frac{X_H - X_L}{s_t} \times \frac{pq}{y}$$

- เมื่อ r_{bis} คืออำนาจจำแนกของข้อสอบ
- X_H คือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเก่ง
- X_L คือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอ่อน

- s_o คือคะแนนเฉลี่ยแบบมาตรฐานของข้อสอบทั้งฉบับ
 p คือสัดส่วนของกลุ่มเก่ง
 q คือสัดส่วนของกลุ่มอ่อน
 Y คือค่า Ordinate เปิดจากตารางโค้งปกติ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถทางการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ t-test แบบ Difference Score (Scott.1962:264)

$$t = \frac{M_{D1} - M_{D2}}{\sqrt{\frac{S^2_{D1}}{n_1} + \frac{S^2_{D2}}{n_2}}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t คือ ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution

M_{D1} คือ คะแนนเฉลี่ยของค่าความแตกต่างในการทดสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มทดลอง

M_{D2} คือ คะแนนเฉลี่ยของค่าความแตกต่างในการทดลองหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มควบคุม

S^2_{D1} คือ ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างในการทดสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มทดลอง

S^2_{D2} คือ ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างในการทดสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มทดลอง

N_1 คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

N_2 คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการอ่านผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
MD	แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
S^2	แทน ความแปรปรวนของผลต่างของคะแนนภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่ม
t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
df	แทน ความเป็นอิสระที่คะแนนจะแปรไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอตามลำดับความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถทางการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง
2. เปรียบเทียบความสามารถทางการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองสอน โดยใช้สูตร t-test แบบ Difference Score
3. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

4. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองสอนโดยใช้สูตร t -test แบบ Difference Score

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถทางการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และวิธีสอนตามคู่มือครู ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของความสามารถในการใช้ภาษาก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อนการทดลอง		ทดสอบหลังการทดลอง	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
กลุ่มทดลอง	24.67	19.62	28.33	22.45
กลุ่มควบคุม	24.90	14.89	25.80	14.09

จากตาราง 2 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงกว่าก่อนการทดลอง

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการใช้ภาษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ t -test ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความสามารถในทางการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทยแยกเป็นรายทักษะของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ค่าสถิติ							
กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
ทักษะด้าน	N	MD	S ²	N	MD	S ²	t
การฟัง	30	0.47	1.72	30	0.30	0.48	0.62
การพูด	30	0.57	1.65	30	0.40	0.57	0.61
การอ่าน	30	1.10	3.69	30	0.10	1.16	2.49
การเขียน	30	1.53	4.58	30	0.10	1.29	3.24
ความสามารถ ทางการใช้ภาษา	30	3.67	11.64	30	0.90	3.50	6.96 **

** มีนัยสำคัญ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 พบว่าความสามารถทางการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความสามารถในการใช้ภาษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

2. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของความคิดสร้างสรรค์ก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อนการทดลอง		ทดสอบหลังการทดลอง		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
กลุ่มทดลอง	63.30	26.94	74.00	19.10	3.48**
กลุ่มควบคุม	63.20	25.30	70.13	19.80	

**มีนัยสำคัญ.01

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังจากการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบผลความคิดสร้างสรรค์ (ด้านความคล่องในการคิด ความคิด
ยืดหยุ่นและความคิดริเริ่ม) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ค่าสถิติ							
กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
ความคิดสร้างสรรค์	N	MD	S ²	N	MD	S ²	t
ความคล่องในการคิด	30	3.26	1.17	30	1.87	.67	5.56
ความคิดยืดหยุ่น	30	4.10	2.44	30	2.37	.72	5.41
ความคิดริเริ่ม	30	3.47	1.43	30	2.77	.87	.27
ความคิดสร้างสรรค์	30	10.83	5.04	30	7.01	2.26	7.80**

** มีนัยสำคัญ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่าความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครู
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 ถึงตาราง 5 ปรากฏว่าความสามารถ
ในการใช้ภาษา (ทั้ง 4 ทักษะ) และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่เรียน
โดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความสามารถในการใช้ภาษาและมีความคิด
สร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่
กำหนดไว้ในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษา และความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและวิธีสอนตามคู่มือครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการใช้ภาษา ในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในด้านความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นและความคิดริเริ่มในการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครู

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 6 ห้องเรียน 342 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 60 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากจากกลุ่มประชากร 342 คน แล้วจับฉลากแบ่งเป็น 2 กลุ่มละ 30 คน จากนั้นจึงจับฉลากให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมใช้วิธีสอนตามคู่มือครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีดังนี้

2.1 แผนการสอน 2 แบบ คือ แผนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และแผนการสอนตามคู่มือครูจำนวนประเภทละ 2 แผน ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขมาแล้ว

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาวิชา ท 305 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ลักษณะข้อสอบเป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .83 ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .54-.82 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .25-.72

2.3 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์มี 2 ประเภท คือแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษา และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา ผู้วิจัยได้ปรับแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษาจาก พรรณี เดชกำแหง ซึ่งแปลมาจากของทอแรนซ์ (Torrance, 1962: 214-253) โดยนำมาหาค่าอำนาจ

จำแนก และค่าความเชื่อมั่นใหม่ได้ดังนี้

ค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 1.95-2.35

ค่าความเชื่อมั่น ระหว่าง .75-.94

ส่วนแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 4.13-7.35

ค่าความเชื่อมั่น ระหว่าง .68-.93

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง ตามลำดับชั้นดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนการเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน และใช้เวลา 12 คาบเท่ากัน แต่ใช้วิธีสอนต่างกัน ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

2.2 กลุ่มควบคุม สอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง จะทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ชุดเดียวกับที่สอบก่อนการทดลอง

4. ตรวจผลการสอบ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลองสอน โดยใช้ t-test แบบ Difference Score

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการใช้ภาษาและมีความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและวิธีสอนตามคู่มือครู จากผลของการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

จากผลการทดลองปรากฏว่า ความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

สิ่งที่ส่งผลให้ความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสูงกว่า กลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูนั้น เป็นเพราะขั้นตอนของวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษานำมาซึ่งการพัฒนาความหมายรวมของภาษาไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้การใช้บริบททางภาษาจากการอ่านเป็นปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมาย โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนในลักษณะสื่อสาร เป็นการเน้นปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนเป็นหลักดังจะเห็นได้จากขั้นตอนการสอนทั้ง 5 ขั้น คือ

1. นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกันกับครู (ฝึกทักษะอ่านและพูด)
2. ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน (ฝึกทักษะฟังและพูด)
3. นักเรียนเขียนเรื่องร่วมกันกับครูในกลุ่ม นักเรียนเขียนเรื่องของนักเรียนเองในกลุ่มย่อยหรือตามลำพัง (ฝึกทักษะเขียน)
4. อภิปรายและสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3 (ฝึกทักษะพูดและฟัง)
5. ปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวนและฝึกความแม่นยำ (ฝึกทักษะได้มากน้อยขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ปฏิบัติ)

จากขั้นตอนการสอนทั้ง 5 ขั้นของวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนมีโอกาสดีกใช้ภาษาในลักษณะสัมพันธ์ทักษะได้อย่างเป็นธรรมชาติและครบวงจรทุกทักษะ ซึ่งลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะด้านต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาไทยนี้ มีกิจกรรมที่หลากหลายในการเสริมสร้างทักษะและมีบูรณาการ แม้ครูจะเป็นผู้เตรียมการต่างๆ ก่อนสอน แต่เมื่อดำเนินการเรียนการสอนจริงตามขั้นตอน ครูก็จะได้รับการจำกัดโอกาสทำให้ครูมีบทบาทในการบรรยายน้อยลง ความเป็นอิสระในด้านการคิด พูด (อภิปราย) อ่านและเขียนจึง

เป็นโอกาสของผู้เรียนที่จะได้แสดงบทบาทในการเรียนของตนได้มากขึ้น ภายในกรอบรูปแบบของภาษาที่ได้เรียนรู้ไปจากการอ่านในขั้นที่ 1 ต่อเนื่องไปยังขั้นตอนอื่นๆ ว่าผู้เรียนปฏิบัติหรือฝึกอะไรได้บ้าง โดยครูเป็นส่วนเสริมแนะหรือนำในบางส่วนเท่านั้น ทำให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนได้อย่างแท้จริง ผู้เรียนจึงเกิดการเรียนรู้ทักษะเชิงภาษาอย่างกว้างขวางและนำไปประยุกต์จนปฏิบัติได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ปรากฏในผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิดดา ขจรนที. (2530 : 97-98) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2530 แล้ว ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความสามารถในการอ่านและเขียน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการใช้ภาษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ส่วนวิธีสอนตามคู่มือครู มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะที่เอื้อโอกาสให้ครูมีบทบาทในการนำผู้เรียนได้มาก ดังเห็นได้จากขั้นตอนการสอนทั้ง 9 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นสร้างความสนใจ โดยครูใช้วิธีพูดสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ (ฝึกทักษะฟัง)
2. ขั้นแจ้งจุดประสงค์ โดยครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนนี้จบแล้วจะสามารถทำอะไรได้บ้าง (ฝึกทักษะฟัง)
3. ขั้นทบทวนความรู้เดิม ครูทบทวนความรู้เดิมโดยการใช้คำถามหรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบให้นักเรียนระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนแล้ว และจำเป็นต้องนำมาใช้ในการเรียนบทเรียนใหม่ (ฝึกทักษะฟังและพูด)
4. ขั้นเสนอบทเรียนใหม่ ครูเสนอบทเรียนใหม่ โดยการอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังหรือสอนอ่านเรื่องและให้นักเรียนอ่านตาม ครูอธิบายโดยใช้รูปภาพหรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบ (ฝึกทักษะฟังและอ่าน)

5. **ขั้นให้แนวการเรียนรู้** เป็นการแนะนำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ด้วยตนเอง โดยครูคอยแก้ไขและใช้คำถามเป็นการนำทางให้นักเรียนคิดและตอบคำถามได้ถูกต้องตามที่ครูกำหนดให้

6. **ขั้นปฏิบัติ** โดยครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เช่น ทำแบบฝึกหัด ฯลฯ (ฝึกทักษะใดขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ปฏิบัติ)

7. **ขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับ** เป็นการแจ้งผลการปฏิบัติในขั้น 6 โดยครูตรวจแก้ไขและแนะนำเมื่อนักเรียนบกพร่อง หรืออธิบายเพิ่มเติมเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ พร้อมทั้งให้คำชมเชยเมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง

8. **ขั้นประเมินผล** ครูเป็นผู้ประเมินจากการตรวจแบบฝึกหัด หรือสังเกตจากพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

9. **ขั้นส่งเสริมความมั่นใจและการถ่ายโอนความรู้** เป็นการสรุปย้ายบททบทวนบทเรียน โดยการทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม หรือปฏิบัติกิจกรรมเสริมอื่นๆตามที่ครูกำหนดให้ (ฝึกทักษะฟังและทักษะอื่นใดขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ปฏิบัติ)

จากขั้นตอนการสอนทั้ง 9 ขั้น จะเห็นได้ว่าเกือบทุกขั้นตอน ครูเป็นผู้เริ่ม เช่น ขั้นที่ 1 ครูพูดเร้าให้เกิดความสนใจ หรือขั้นที่ 2 ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ ซึ่งทำให้บทบาทของนักเรียนเป็นการฟังครูพูดเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการอ่าน การตอบคำถาม การอภิปราย การแสดงความคิดเห็นทั้งโดยการพูดและการเขียนนั้น นักเรียนจะมีโอกาสได้ฝึกบ้างตามแนวทางหรือกรอบที่ครูเปิดโอกาสให้เท่านั้น โดยเฉพาะขั้นที่ 1-5 ขั้นที่ 7 และขั้นที่ 8 ส่วนใหญ่ครูก็จะเป็นผู้นำเสนอให้ผู้เรียนเลียนแบบ โดยใช้สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการอธิบายชี้แนะของครูหรือเป็นสิ่งที่ครูกำหนดให้จากเนื้อหา ในขั้นที่ 6 และ 9 คือขั้นให้ปฏิบัติกับขั้นส่งเสริมความมั่นใจ ผู้เรียนจึงจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติบ้างตามโอกาส ตามทักษะหรือตามความสะดวกของครูที่จะเลือกกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติ เพราะคู่มือครูเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีอิสระที่จะเลือกสิ่งที่ให้เป็นความรู้แก่นักเรียนได้ตามความเหมาะสม ซึ่งจุดนี้เป็นจุดอ่อนที่ผู้อ่านอาจทำให้เกิดความเบี่ยงเบนทางทัศนคติและการปฏิบัติการสอนของครู

เนื่องจากครูส่วนใหญ่จะเลือกจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความถนัดและความสะดวกของครู รวมทั้งตามความหวังที่ครูต้องการจะให้นักเรียนได้ความรู้ที่ถูกต้องและรวดเร็ว ครูจึงมีบทบาทเป็นผู้พูดให้นักเรียนฟังหรือเป็นผู้บอกความรู้ให้นักเรียนฟังมากกว่าจะให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกฝนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูจึงกลายเป็นผู้มีบทบาทมากกว่านักเรียนในขณะดำเนินการเรียนการสอนจริง ทำให้ครูสอนแบบยึดตัวครูเองเป็นศูนย์กลาง โอกาสที่นักเรียนจะเป็นศูนย์กลางในการเรียนในภาคปฏิบัติจึงได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งเมื่อเทียบกันแล้ว ขั้นตอนวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีขั้นตอนที่จำกัดบทบาทการเป็นผู้พูดของครูให้น้อยลงได้ เพราะผู้เรียนต้องปฏิบัติด้วยการฝึกเองเกือบทุกขั้น

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการสอนในงานวิจัยครั้งนี้ ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

อย่างไรก็ตาม ถ้าครูผู้สอนทุกคนตระหนักถึงความเป็นจริงเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและรูปแบบของการที่นักเรียนเป็นศูนย์กลางได้จริงแล้ว การจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีใดก็ตามผลที่ได้ย่อมจะไม่แตกต่างกัน นอกจากจะอยู่ในดุลยพินิจหรือ วิจารณ์ของครูผู้สอนว่าจะใช้วิธีการใดที่จะผสมผสานจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ประโยชน์ และบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างแท้จริง มิใช่จำกัดแนวความคิดหรือแนวปฏิบัติเพียงบอกความรู้ สอนให้นักเรียนรู้ จำและคิดได้บ้าง จนถึงทำข้อสอบ เทียบเป็นคะแนนเท่านั้น แต่ต้องครอบคลุมถึงการเสริมสร้างความเป็นมนุษยชาติที่มีคุณภาพให้กับผู้เรียน ด้วยความสมบูรณ์แบบทั้งวิชาและวินัยด้วยวิธีการอย่างใดนั่นเอง

2. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

จากผลการทดลองปรากฏว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานคือนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับวิธีสอนตามคู่มือครู อันเนื่องมาจากหลักการที่ว่า การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างที่สำคัญคือการสร้างบรรยากาศให้เป็นอิสระ ไม่เคร่งครัดจนเกินไป จัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนร่วมกันคิดและจินตนาการ เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเอง เพื่อส่งเสริมทักษะของนักเรียนเอง โดยได้เรียนรู้จากแบบฉบับก่อน หลังจากนั้นจึงส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดต่างและแปลกไปจากแบบ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. 2532:228) ซึ่งสอดคล้องกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในขั้นที่ 1 ที่มีหลักการให้นักเรียนอ่านหรือเรียนรู้รูปแบบภาษา อันเป็นเนื้อความต่างๆในแต่ละปริบทตามแนวทฤษฎีการสอนตามแบบอรรถฐาน (Genre-Based Approach) เพื่อสามารถนำมาใช้เป็นรูปแบบของกิจกรรมในการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสดูฝึกฝน และใช้ภาษาเป็นอิสระของตนเองได้มากที่สุด (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2532:4) และความคิดอิสระในการสร้างบรรยากาศนี้เองที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ทุกโอกาส (กระทรวงศึกษาธิการ 2522:52) ซึ่งปรากฏอยู่ในขั้นการสอนที่ 3-5 คือ

ขั้น 3 คือขั้นการเขียนเรื่องร่วมกันกับครูในกลุ่ม หรือเขียนเรื่องของนักเรียนเองในกลุ่มย่อยหรือตามลำพัง

ขั้น 4 อภิปรายและสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3

ขั้น 5 ปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวนและฝึกความแม่นยำ

จะเห็นได้ว่าในทั้ง 3 ขั้นของวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกคิด แสดงความสามารถทั้งการพูด การอ่านและการเขียนได้อย่างอิสระตามศักยภาพของผู้เรียน ผู้เรียนจึงสามารถคิดได้กว้างขวาง หลากหลายนำไปสู่ความคิดอย่างสร้างสรรค์ได้มาก

ส่วนขั้นตอนวิธีสอนตามคู่มือครุนั้น ผู้เรียนมีโอกาสดูฝึกคิดและแสดงความสามารถได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น เพราะมีโอกาสดูเพียงในขั้นที่ 6 คือ ขั้นปฏิบัติ และ

ขั้นที่ ๑ คือขั้นส่งเสริมความมั่นใจและการถ่ายโอนความรู้เท่านั้น ที่มีโอกาสได้คิด เพื่อแสดงความสามารถในด้านการพูด อ่านและเขียนได้บ้าง แต่ยังมีขอบเขตจำกัด อยู่ นั่นคือ ฝึกในลักษณะของการทำแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมเสริม ตามเนื้อหาของ บทเรียนเป็นแนวกำหนด ทำให้เกิดความอิสระในการคิดสร้างสรรค์ได้ไม่มาก เท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามี ความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อ การศึกษาค้นคว้าต่อไป ดังนี้

1. จากผลของการศึกษาค้นคว้าพบว่า การสอนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาส่งผลดีต่อผู้เรียน ทั้งในด้านความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ จึงควรมีการศึกษาวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับผู้เรียนวิชาภาษาไทยทุกระดับชั้นตั้งแต่ ม.1 ถึง ม.6 เพราะผู้เรียนแต่ละคน แต่ละวัยมีศักยภาพและ พัฒนาการต่างกัน ครูจะได้นำผลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงจัดการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับความต้องการตามวัยของผู้เรียน

นอกจากนี้ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เช่น การใช้เหตุผลเชิงวิพากษ์ วิเคราะห์ ทศนคติหรือเจตคติต่อวิชาภาษาไทย เพราะในขณะที่ทำการทดลองผู้วิจัยพบว่า การสอนขั้นที่ 4 คือการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนขึ้นในขั้นที่ 3 และนักเรียนได้ ปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาในขั้นที่ 5 ทำให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและแสดง ทศนคติต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล

2. ในการทดลองสอนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษานี้ มีข้อควรระวัง คือผู้สอนต้องไม่ยึดตัวเองเป็นหลัก โดยการอธิบายหรือบอกความรู้กับผู้เรียน ควรให้

ผู้เรียนได้ฝึกทักษะแต่ละด้านให้มากขึ้น ด้วยการสร้างแบบฝึกหัดและกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจนเกิดทักษะด้วยตนเอง รวมทั้งควรขยายเวลาการทดลองให้นานกว่านี้คือประมาณ 1 ภาคเรียนเป็นอย่างน้อย เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสฝึกแต่ละทักษะจนเกิดพัฒนาการได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ขวัญจิต ภิญโญชีพ. ผลการเรียนรู้จากการฟังรายการวิทยุเพื่อศึกษานอกระบบฟังแล้วอภิปรายกับฟังแล้วไม่อภิปรายของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3. ปรินิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522. อัดสำเนา.
- คำสอนวิชาภาษาไทย ม.ช. 131-132. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.
- คณะกรรมการโครงการสร้างพัฒนาการสอนภาษาไทย. โครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2521. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จรรยา เอี่ยมสะอาด. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและโดยวิธีสอนแบบบรรยาย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527. อัดสำเนา.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2529.
- จันทิภา ลิ้มปิเจริญ. กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน. ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว วิทยาลัยครูภูเก็ต 2522.
- จำเนียร ช่างโชติ. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520.

จินตนา เพียรพิจิตร. เปรียบเทียบการสอนภาษาไทยด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523. อัดสำเนา.

ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช 2518.

_____. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. ม.ป.ป.

ชาญ ชัญญิทยากุล. คู่มือฝึกสอน. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์ 2517.

ชาญชัย ศรีไสยเพชร. ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร 2525.

ทวีศักดิ์ ทิพย์รอด. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนด้านพุทธิพิสัยวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 จากการฟังรายการวิทยุที่เป็นบทละครวิทยุ บทสนทนาและบทความตามด้วยการอภิปรายรายกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2526. อัดสำเนา.

ทัศนา แหมมณี. "การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน," ครูศาสตร์. 6 (2) : 41-18; กรกฎาคม-สิงหาคม 2519.

ทัศนารักษ์ สอดศรี. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความสนใจที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเทคนิคของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 2 สาขาอุตสาหกรรม ที่ได้รับการสอนโดยวิธี Erica Model และวิธีสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

นพคุณ คุณาธิระ และบรรณา บัวเกิด. ระเบียบวิธีสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษา. ภาคหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.

- นิตดา ขจรนที. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน และเขียนภาษาอังกฤษแรงจูงใจและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา กับแนวการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- นิตยา เจริญสิทธิ์. การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง การพูดภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดและการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- นิตยา ปานทิพย์. การทดลองสอนอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มของนักเรียนศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตบพิตรพิมุข. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ประทีป วาทิกทินกร. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514.
- ประสัท อิศรปรีดา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต, 2522.
- พจนานพร เขียวว่อง. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและทัศนคติต่อวิธีสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนตามคู่มือของกรมวิชาการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ. การสอนภาษาอังกฤษ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2520.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

พัฒน์ น้อยแสงศรี. ปัญหาการสอนเรียนเขียนภาษาอังกฤษแก่ผู้เริ่มเรียน.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนศึกษา, 2525.

พันธุ์ชัย ๗ ตะกั่วทุ่ง. การเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนเจตคติและความคงทนในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนตามแนวทางที่ของภาษาเพื่อสื่อความหมาย และการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ยุพา นันทะไชย. "การสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์," วารสารคหเศรษฐศาสตร์ 1: 1-5 มีนาคม 2526.

ยุพิน พุทธาพิพัฒน์. การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง การพูด แรงจูงใจ และความคงทนในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ม.3 ที่ได้ รับการสอนโดยวิธีตามแนวทฤษฎีธรรมชาติและวิธีการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

รจนา ชัยมีเขียว. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และความสนใจต่อวิธีสอนการพูด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติและการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทวีกิจ, 2531.

วิชัย ดิสสระ และคนอื่น ๆ. การฝึกสอนแบบจุลภาค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2519.

วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรือง
ธรรม, 2523.

วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2530.

วัลลีย์ เรืองเกษตรกรณ์. การศึกษาลักษณะการใช้ฝึกเสริมทักษะความคิดประกอบการ
สอนวิชาภาษาไทยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย และพัฒนาการ
ด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
อิดสำเนา.

วุฒิชัย จานงค์. การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2521.

ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมวิชาการ. คู่มือครูภาษาไทยทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 ท 305-
ท 306 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521.

ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมวิชาการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2523). กรุงเทพฯ, 2532.

สนม ครูทเมือง. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการสอนภาษาไทย ระดับมัธยม
ศึกษา. ม.ป.ท. 2523.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต,
2525.

สมพร มั่นตะสูตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.

สิริวรรณ สุวรรณอาภา. "การวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน," เอกสาร
ประกอบชุดวิชาการระบบการเรียนการสอน. หน้า 5-6 บริษัท มวลชน จำกัด,
2523.

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์. วิธีสอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุไร พงษ์ทองเจริญ. วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2520.

เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. การพัฒนาการอ่านแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์, 2531.

เสริมแสง พันธุมสุต. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน และแบบครูเป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อดสำเนา.

อารี รังสินนท์. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2526.

อชิปัตย์ คลี่สุนทร. แบบจำลองการสอนแบบจุลภาค เรื่องการสรุปบทเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อดสำเนา.

อนันต์ ศรีโสภา. หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2521.

อุไร วันดี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาในห้องเรียน แบบครูเป็นศูนย์กลาง และแบบศูนย์การเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อดสำเนา.

- Barrows, John and Zorn James. "Fifteen Concise Role plays and How to Use Them," English Teaching Forum. 21 (1) : 23-27; January, 1983.
- Breen, Micheal P. Christopher Candlin and Alan Waters. "Communicative Materials Design: Some Basic Principles," RELJ. Journal Vol. 10 No. 2. 1-13; December, 1979.
- Cruikshank, Donald R. A first Book of Games and Simulations, Selmont, California: Wadsworth Publishing Company, Inc. 1977.
- Easton, Lois Brown. "Strengthening the Reader as Writer and the Writer as Reader," Educational Resources Information Centre. 39:CS 007 022; June, 1982.
- Evan K.M. "Sociometry in School II Application," Educational Research. 124; February, 1964.
- Fan, Chung Teh. Item Analysis Table. New Jersey: Educational Testing Service, Princeton, 1952.
- Glatthorn, Allen A. "The Small Group Instruction," Encyclopedia of Education. Edited by Lee C. Deighton, VIII (1971).
- Goldenberh, Carl T. "Discussion and Writing Groups," English Teaching Forum. XX (2): 43-44; April, 1982.
- Hought, Evelyn Hunt, "Students' Pattern of thinking in Teacherled Large group Discussion and Studentled Small group Discussion of Literature," Dissertation Abstracts. XXXI:4622-a; March, 1962.
- Hyne, Sister Nancy, "Learning to Read Short Stories," Journal of Reading. XIII:429; March, 1970.
- Miller, Bonnie L. "Reading and Writing: Is There a Connection," Educational Resources information Centre. 44:cs 207262; June, 1982.
- Moscowitz, Gertrude, Caring and Sharing in the Foreign Language Class : A Sourcebook on Humanistic Techniques. Mass, Newbury House Publishers, Inc., 1978.
- Raz, Hana. "Role-Playing in Foreign Language Learning," LESOL Quarterly. 17 (1): 134; March, 1983.
- Read, Siew-Hean. "Staging Group Activation in the Classroom," Guideline: A Periodical for Classroom Language Teachers. 4 (2): 1-9; December, 1982.
- Readfield, Michael. "Role-Play Dialogues: An Excellent Way to Practice Skill Using," English Teaching Forum. 19 (3): 36; July, 1981.

Rogers, Carl R. Freedom to Learn: a View of What Education Might Be.
Columbus, Ohio, E.C. Merrill Publishing Co., 1969.

Ruth, Parker E. "Small Group Cooperative Learning Improving Academic Social Gains in the Classroom," MASS Bulletin. 69 (479): 48-56; March, 1985.

Scott, W.A. and W. Michael. Introduction to Psychological Research.
University of Colorado, 1962.

Sharan, Shlomo and the others. "Academic Achievement of Elementary School Children in Small-Group Versus Whole Class Instruction," The Journal of Experimental Education. 48 (2):125-128; 1980.

Skelton, John, "Retelling Stories," English Teaching Forum. 19:2, Volume (4):11-13; October, 1984.

Smith, Anthony Roy, "The Effects of Cooperative and Individualistic Goal Structures and Prereading Activities on Students," Comprehension and Attitude Toward Reading Short Stories, Dissertation Abstracts international. 39 (12):7273-A, June, 1979.

Torrance, E. Paul. Education and the Creative Potential: Minneapolis, Luch Press, Inc., 1963.

Verba, Sidney. Small Group and Political Behavior: A Study of Leadership. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1961.

Weinberg, Carl. Humanistic Foundation of Education. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1972.

Wong, Chiung-Chu. "Roleplays in the English Classroom," English Teaching Forum. 21 (1):43-44; January, 1983.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แผนการสอนที่ 1 กลุ่มทดลอง
- แผนการสอนที่ 1 กลุ่มควบคุม
- แผนการสอนที่ 2 กลุ่มทดลอง
- แผนการสอนที่ 2 กลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 1

กลุ่มทดลอง

เรื่อง สามก๊ก ตอนจุล่งฝาทัพบอาเต๊า

เวลา 7 คาบ คาบละ 50 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่าน นักเรียนสามารถ

1. อ่านสำนวนร้อยแก้วที่ได้รับการยกย่องมานานได้
2. สังเกตวิธีการดำเนินเรื่องของนิยายอิงประวัติศาสตร์
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้

การเขียน นักเรียนสามารถ

1. เขียนแสดงลักษณะนิสัยของตัวละครได้
2. เขียนอธิบายข้อความสำนวนโวหารได้
3. เขียนเรื่องโดยใช้โวหารต่างๆได้

การฟัง นักเรียนสามารถ

1. จับใจความสำคัญ สรุปสาระและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่

ฟังได้

การพูด นักเรียนสามารถ

1. บอกลักษณะนิสัยวิเคราะห์และวิจารณ์การกระทำของตัวละครได้

อย่างมีเหตุผล

2. พูดสรุปข้อคิดเห็นและคตินิยมที่ปรากฏในเรื่องได้

ขอบเขตของเนื้อหาวิชา

วรรณคดี - สามก๊ก ตอนจุล่งฝาทัพบอาเต๊า

หลักภาษา - สำนวนโวหาร

- การใช้รูปวรรณยุกต์

การใช้ภาษา - การจับใจความสำคัญ

- การเรียงลำดับความ
- การแปลความและการตีความหมายสำนวนโวหาร
- การเขียนเรียงความ

สื่อการสอน

1. ฉลากสำหรับแบ่งกลุ่ม
2. หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3
3. เอกสารแนวคำถาม-คำตอบเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
4. ใบงาน
5. แผ่นใส พร้อมปากกา
6. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
7. อุปกรณ์ประกอบการแสดงบทบาทสมมติจากเรื่องที่เขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

คาบที่ 1 ชั้นที่ 1

- ครูให้นักเรียนจับฉลากแบ่งเป็น 5 กลุ่มๆละ 6 คนให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
- นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเนื้อเรื่องร่วมกันพูดคุยไปกับการอภิปรายภายในกลุ่ม เพื่อสรุปใจความสำคัญและตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องตามเอกสารประกอบ
- นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องและอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยครูและนักเรียนช่วยกันเขียนแผนภูมิประกอบเกี่ยวกับขั้นตอนการอยู่กับเจ้านายของจุล่ง และการทำสงครามระหว่างเล่าปี่กับโจโฉ

คาบที่ 2 ชั้นที่ 2

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาข้อความ และตีความสำนวนที่ใช้ในเนื้อเรื่อง

- นักเรียนร่วมกันสนทนาอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัย และการกระทำของตัวละครที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ รูล่ง นางบิษุหนิน เตียวหุย เล่าปี่ โจโฉ และซ่งเป้ง โดยครูช่วยเปรียบเทียบโยงลักษณะนิสัยของบุคคลในเรื่องกับลักษณะ นิสัย ของบุคคลที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวัน

- นักเรียนและครูร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของบุคคลที่มีความ รับผิดชอบ มีความกล้าหาญ ซื่อสัตย์ และเสียสละ สรุปเป็นคุณธรรมที่ได้จากเรื่อง ที่อ่าน

คาบที่ 3 ชั้นที่ 3

- นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องตามใบงาน

คาบที่ 4 ชั้นที่ 4

- นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอเรื่องที่เขียน โดยแสดงบทบาทประกอบ การเสนอเรื่องเล่า หรืออ่านเรื่องโดยเขียนแผ่นใสประกอบหรือวิธีการอื่นตาม ความประสงค์ของนักเรียนจนครบทุกกลุ่ม

คาบที่ 5 ชั้นที่ 4 (ต่อ)

- ครูและนักเรียนร่วมกันพูดแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ วิจารณ์ เกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียนและวิธีการเสนอเรื่องของแต่ละกลุ่ม

- สรุปแนวทางการเขียนเรียงความ และการใช้สำนวนโวหารที่ดี ในการเขียน

คาบที่ 6 ชั้นที่ 5

- นักเรียนและครูร่วมกันพิจารณาชื่อตัวละครและสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏใน เรื่อง ซึ่งเป็นสำเนียงภาษาจีน

- นักเรียนผลิตกันออกเสียงชื่อต่างๆในเรื่อง

- แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม แข่งขันแยกประเภทชื่อที่ปรากฏในเรื่อง เป็นชื่อบุคคลฝ่ายโจโฉ ฝ่ายเล่าปี่ ชื่อสถานที่ ชื่อสิ่งของหรือวัตถุอื่นๆ

- ให้นักเรียนสังเกตการเขียนคำที่เป็นชื่อเฉพาะต่างๆเกี่ยวกับเรื่อง เสียงและรูปวรรณยุกต์

คาบที่ 7 ชั้นที่ 5 (ต่อ)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการเขียนคำ โดยใช้
รูปวรรณยุกต์

- เล่นเกมเกี่ยวกับการใช้คำ สำนวนโวหาร สุภาษิตและคำพังเพย
- ทำแบบฝึกหัดเรื่องการใช้วรรณยุกต์

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน ได้แก่การทำงาน
เป็นคณะ การพูดแสดงความคิดเห็น การอภิปราย การนำเสนองาน
2. ตรวจจากเรื่องที่นักเรียนช่วยกันเขียน
3. ตรวจจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 1

กลุ่มควบคุม

เรื่อง สามก๊ก ตอนจุล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

เวลา 7 คาบ คาบละ 50 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่าน นักเรียนสามารถ

1. อ่านสำนวนร้อยแก้วที่ได้รับการยกย่องมานานได้
2. สังเกตวิธีการดำเนินเรื่องของนิยายอิงประวัติศาสตร์
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้

การเขียน นักเรียนสามารถ

1. เขียนแสดงลักษณะนิสัยของตัวละครได้
2. เขียนอธิบายข้อความสำนวนโวหารได้
3. เขียนเรื่องโดยใช้โวหารต่างๆได้

การฟัง นักเรียนสามารถ

1. จับใจความสำคัญ สรุปสาระและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง

ที่ฟังได้

การพูด นักเรียนสามารถ

1. บอกลักษณะนิสัยวิเคราะห์และวิจารณ์การกระทำของตัวละครได้

อย่างมีเหตุผล

2. พูดสรุปข้อคิดเห็นและคติธรรมที่ปรากฏในเรื่องได้

ขอบเขตของเนื้อหาวิชา

วรรณคดี - สามก๊ก ตอนจุล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

- หลักภาษา - ส่วนนวนโวหาร
- การใช้รูปวรรณยุกต์
- การใช้ภาษา - การจับใจความสำคัญ
- การเรียงลำดับความ
 - การแปลความและการตีความหมายส่วนนวนโวหาร
 - การเขียนเรียงความ

สื่อการสอน

1. หนังสือกัศสัมพันธ์ เล่ม 3
2. บัตรคำชื่อสิ่งของต่าง ๆ ในเรื่อง
3. รูปภาพตัวละครสำคัญจากเรื่อง เช่น ภาพจูล่ง ภาพชงเบ้งและตัวละคร

สำคัญอื่นๆ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

คาบที่ 1-2 ชั้นที่ 1

- ครูสนทนาซักถามความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องสามก๊ก เช่น ชื่อตัวละครที่นักเรียนคุ้นเคย ได้แก่ ชงเบ้ง โจโฉ เล่าปี่ ฯลฯ
- ครูให้นักเรียนอ่านบทนำเรื่องและสรุปลักษณะนิสัยของจูล่ง
- ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องสามก๊ก เช่น ชื่อผู้แต่ง ที่มาของเรื่องหรือตัวละครสำคัญตลอดจนเนื้อเรื่องย่อบางตอนที่น่าสนใจ

คาบที่ 2 ชั้นที่ 2

- ครูให้นักเรียน ยกข้อความจากเนื้อเรื่องมาเป็นตัวอย่างประกอบลักษณะของจูล่งให้เห็นเด่นชัด
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า ลักษณะนิสัยของจูล่งข้อใดบ้างที่นำมาเป็นตัวอย่างในชีวิตประจำวันได้
- ครูสรุปจุดประสงค์ของการเรียนบทเรียนนี้

คาบที่ 3 ชั้นที่ 3

- ครูทบทวนความรู้เดิมโดยถามนักเรียน เกี่ยวกับผู้แต่ง ประวัติผู้แต่ง ที่มาของเรื่องและสิ่ง เชบเกี่ยวกับจุล่ง
- ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องที่เรียนเป็นรายบุคคลโดยครูอธิบายขยายความประกอบแต่ละตอนจนจบเรื่อง

คาบที่ 4 ชั้นที่ 4

- ครูและนักเรียนร่วมกันอธิบาย ดีความหมายของคำศัพท์ โดยใช้บัตรคำประกอบการอธิบาย
- เมื่อนักเรียนกล่าวถึงตัวละครตัวใดตัวหนึ่งในเนื้อเรื่อง ครูก็นำภาพตัวละครตัวนั้นให้นักเรียนดูประกอบ
- ครูถามนักเรียนว่าจับใจความอะไรได้บ้าง ครูนำคำตอบของนักเรียนมาเรียบเรียง และสรุปอีกครั้งหนึ่ง

คาบที่ 5 ชั้นที่ 5

- ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาและตีความสำนวนโวหารที่ปรากฏในเรื่อง
- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่อง
- ครูให้นักเรียนบันทึกลักษณะนิสัยของตัวละครตามที่ได้อภิปรายไว้

คาบที่ 6 ชั้นที่ 6

- ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมท้ายเรื่อง คือให้แยกประเภทชื่อสิ่งต่าง ๆ จากเรื่องให้ถูกต้อง
- ครูให้นักเรียนอ่านชื่อต่าง ๆ จากบัตรคำแล้วฝึกเขียนให้ถูกต้อง โดยครูอธิบายหลักเกณฑ์การใช้รูปวรรณยุกต์ และการผันเสียงวรรณยุกต์
- ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความ เพื่อสนับสนุนพฤติกรรม ของตัวละครจากบทเรียนเกี่ยวกับ เรื่องความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ หรือความเสียสละ

คาบที่ 7 ชั้นที่ 7-9

- ครูทบทวนบทเรียนจากการอภิปราย ชักถามเกี่ยวกับลักษณะนิสัย พฤติกรรมของตัวละคร และวิจารณ์ตัวละคร
- ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อและคตินิยม ที่ปรากฏในเรื่อง
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

การประเมินผล

- ตรวจจากการเขียนเรียงความ
- สังเกตพฤติกรรมขณะนักเรียนร่วมอภิปรายและการตอบคำถาม
- ตรวจจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 2

กลุ่มทดลอง

เรื่อง แข่งหนึ่งตะลุง

เวลา 5 คาบ คาบละ 50 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่าน นักเรียนสามารถ

1. ตีความเรื่องสั้นที่อ่านได้
2. สรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้

การเขียน นักเรียนสามารถ

1. เขียนเรื่องสั้นได้ตามลักษณะสำคัญของการเขียนเรื่องสั้น
2. เขียนวิจารณ์การกระทำของตัวละครในเรื่องได้

การฟัง นักเรียนสามารถ

1. บอกข้อคิดจากเรื่องที่ฟังได้
2. ตีความและแปลความจากเรื่องที่ฟัง

การพูด นักเรียนสามารถ

1. พูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่เรียนได้
2. พูดวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นต่อการกระทำของบุคคล

ได้อย่างมีเหตุผล

3. ใช้สำนวนและถ้อยคำในการพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ขอบเขตของเนื้อหาวิชา

วรรณกรรม	-	แข่งหนึ่งตะลุง
หลักภาษา	-	การอ่านและการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง
การใช้ภาษา	-	การเขียนเรื่องสั้น
	-	การพูดอภิปราย
	-	การใช้คำและสำนวนในการพูด

สื่อการสอน

1. ตัวหนังสือ (จำลอง)
2. หนังสือประวัติความเป็นมาและภาพหมุนเกี่ยวกับหนังสือ
3. แผ่นภาพเกี่ยวกับหนังสือ
4. เทปการพากย์หนังสือ
5. แผ่นใส และปากกาเขียนแผ่นใส
6. อุปกรณ์แสดงบทบาทสมมติของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
7. บัตรข้อความเกี่ยวกับการใช้คำให้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 ชั้นที่ 1

- แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง หนังสือในหนังสือเรียน (ให้เวลาอ่าน 30 นาที)
- เมื่ออ่านจบ นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปความ อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระในเรื่องและลักษณะนิสัยตัวละครเด่นแต่ละตัว ได้แก่ หนังสือ หนังสือ เศรษฐกิจ เจ้าของและเจ้าจริง เขียนสรุปลงในแผ่นใสหรือกระดานดำ พร้อมทั้งดูตัวหนังสือ และแผ่นภาพรวมทั้งฟังเทปการพากย์หนังสือประกอบ

คาบที่ 2 ชั้นที่ 2-3

- ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละคร ในชั้นที่ 1 มาเปรียบเทียบกับลักษณะบุคคลและรายการแสดงในสังคมปัจจุบัน
- ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์และสรุปหลักเกณฑ์สำคัญในการเขียนเรื่องสั้นเป็นแผนภูมิลงในแผ่นใส
- แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน เขียนเรื่องสั้นตามความคิดเห็นของกลุ่ม พร้อมทั้งเตรียมการแสดงบทบาทสมมติประกอบเรื่องสั้นของแต่ละกลุ่ม แต่งขึ้น

คาบที่ 3-4 ชั้นที่ 4

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเรื่อง ของกลุ่มตนเองด้วยการแสดง
บทบาทสมมติ

- เมื่อแต่ละกลุ่มแสดงเสร็จให้อีก 4 กลุ่มที่ดูการนำเสนอโน้ตอภิปราย
เกี่ยวกับเรื่องที่แต่ง ลักษณะนิสัยตัวละครในเรื่อง, ความเหมาะสมของสำนวนภาษา
ที่ใช้ในการแต่ง ข้อคิดจากเรื่อง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงบทบาท
สมมติโดยครูช่วยแนะนำเพิ่มเติมเมื่อจำเป็นจนครบทุกกลุ่ม (กำหนดให้แต่ละกลุ่มใช้
เวลานำเสนอประมาณ 10 นาที และช่วยอภิปรายแสดงความคิดเห็นประมาณ 5-8
นาที)

คาบที่ 5 ชั้นที่ 5

- เล่นเกมทางภาษา เกี่ยวกับการใช้คำให้ถูกต้องตามสถานการณ์

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน
2. ตรวจจากร่องที่นักเรียนเขียน
3. ตรวจจากแบบทดสอบ

แผนการสอนที่ 2

กลุ่มคาบคม

เรื่อง แข่งหนึ่งตะลุง

เวลา 5 คาบ คาบละ 50 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่าน นักเรียนสามารถ

1. ตีความเรื่องสั้นที่อ่านได้
2. สรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้

การเขียน นักเรียนสามารถ

1. เขียนเรื่องสั้นได้ตามลักษณะสำคัญของการเขียนเรื่องสั้น
2. เขียนวิจารณ์การกระทำของตัวละครในเรื่องได้

การฟัง นักเรียนสามารถ

1. บอกข้อคิดจากเรื่องที่ฟังได้
2. ตีความและแปลความจากเรื่องที่ฟัง

การพูด นักเรียนสามารถ

1. พูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่เขียนได้
2. พูดวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นต่อการกระทำของบุคคล

ได้อย่างมีเหตุผล

3. ใช้สำนวนและถ้อยคำในการพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ขอบเขตของเนื้อหาวิชา

วรรณกรรม	-	แข่งหนึ่งตะลุง
หลักภาษา	-	การอ่านและการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง
การใช้ภาษา	-	การเขียนเรื่องสั้น
	-	การพูดอภิปราย

- การใช้คำและสำนวนในการพูด

สื่อการสอน

1. ตัวหนังสือ (จำลอง)
2. หนังสือประวัติความเป็นมาและภาพหมุนเกี่ยวกับหนังสือ
3. แผ่นภาพเกี่ยวกับหนังสือ
4. เทปการพากย์หนังสือ
5. บัตรคำ

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ชั้นที่ 1-3

- ครูให้นักเรียนดูตัวหนังสือ และภาพประกอบรวมทั้งฟังเทปการพากย์หนังสือ
- ครูซักถามวิธีการทำหนังสือแล้วความเป็นมา
- ให้นักเรียนอ่านวิธีการแต่งเรื่องสั้นจากบทนำ และครูช่วยสรุปกฎเกณฑ์การเขียนเรื่องสั้นรวมทั้งจุดมุ่งหมายของการเขียนเรื่องสั้นหนังสือให้นักเรียนทราบ

คาบที่ 2 ชั้นที่ 4

- ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอ่านเนื้อเรื่องแล้วออกมาเล่าเรื่องย่อ

คาบที่ 3 ชั้นที่ 5-6

- ครูและนักเรียน ช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องและยกตัวอย่างประกอบ
- ครูให้นักเรียนรวบรวมคำภาษาถิ่นและคำศัพท์อื่นๆในเรื่องประมาณ 20 คำ ให้ผลิตกันออกเสียงและบอกความหมาย

คาบที่ 4 ชั้นที่ 7

- ครูช่วยนำเสนอแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่าเรื่องย่อของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งเสนอข้อคิดและสาระอื่นๆเพิ่มเติม
- ให้นักเรียนร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง และลักษณะนิสัยของตัวละครอย่างมีเหตุผล

คาบที่ 5 ชั้นที่ 8-9

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญ และสิ่งที่ได้จากเรื่องที่เรียน
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ตรวจจากการทำแบบฝึกหัด

ภาคผนวก ข

- แบบฝึกประกอบแผนการสอนที่ 1 กลุ่มทดลอง
- แบบฝึกประกอบแผนการสอนที่ 2 กลุ่มทดลอง

แบบฝึกประกอบแผนการสอนที่ 1 กลุ่มทดลอง

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

- 1.....เลขที่.....ประธาน
- 2.....เลขที่.....กรรมการ
- 3.....เลขที่.....กรรมการ
- 4.....เลขที่.....กรรมการ
- 5.....เลขที่.....กรรมการ
- 6.....เลขที่.....กรรมการ
- 7.....เลขที่.....กรรมการ

และเลขานุการ

หมายเหตุ.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกสรุปความ
เรื่อง สามก๊ก ตอน จูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

ชื่อ _____ นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ย่อหน้าที่ 1

1. ผู้ที่มาช่วยเล่าปี่ตีฝ่าวงล้อมคือ _____
2. ทหารที่เล่าปี่ยกไปสู้กับโจโฉมีจำนวน _____ คน
3. เหตุการณ์สงครามครั้งนี้เกิดขึ้นเมื่อเวลา _____

ย่อหน้าที่ 2

4. กองทัพเล่าปี่ในตอนเช้ามีสภาพอย่างไร _____

5. ผู้ที่มาบอกแก่เล่าปี่ว่าจูล่งเอาใจออกห่างคือ _____

6. เล่าปี่แสดงท่าทีและคำพูดเช่นไรเมื่อรับรายงานเรื่องจูล่งเพราะเหตุใด

เพื่อ _____

ย่อหน้าที่ 4

8. บุคคลที่จูล่งตามหาคือ _____

9. ผู้ที่จูล่งให้ไปบอกข่าวแก่เล่าปี่คือ _____

ย่อหน้าที่ 5-6

10. บุคคลแรกที่จูล่งตามหาพบคือ _____

ย่อหน้าที่ 7-8

11. จูล่งพานางกำสฐหินไปส่งที่ _____ และพบกับ _____

12. จากการสู้รบกันที่แฮทวอินจุล่งได้อาวุธอย่างหนึ่งคือ_____
มีคุณสมบัติ_____

ย่อหน้าที่ 9-10

13. ผู้ที่จุล่งพบที่ปากบ่อคือ_____

14. ข้อความที่ว่า "ซึ่งท่านได้ความลำบากทั้งนี้ เพราะข้าพเจ้ารักษาท่านมิได้ โทษมีแก่ข้าพเจ้าเป็นข้อใหญ่" จุล่งกล่าวข้อความนี้แก่นางปัญหอิน เพื่อ_____

15. ผลสุดท้ายนางปัญหอินตัดสินใจอย่างไรและเพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเช่นนั้น

ย่อหน้าที่ 11

16. เหตุการณ์ที่แสดงถึงความมีบุญของอาเต้าคือ_____

ย่อหน้าที่ 12

17. จุล่งสามารถฝ่าวงล้อมทหารโจโฉออกมาได้เพราะ_____

ย่อหน้าที่ 13-14

18. เมื่อจุล่งนำอาเต้ามาให้เล่าปีแต่เล่าปีทำเป็นโกรธทั้งบุตรลง เพราะต้องการแสดงให้เห็นว่า_____

ย่อหน้าที่ 15-16

19. ทหารโจโฉตามจุล่งมาถึงสะพานเตี๋ยงบันเกี๊ว แต่ไม่สามารถรุกเข้าไปได้ เพราะอุปาทของ_____

20. เล่าปี่กล่าวว่าเตียวหุยกทำอุบายไม่ตลอดเพราะ_____

ข้อหน้าที่ 17

21. ข้อความที่ว่า "แล้วจึงเกณฑ์ทหารสามพันให้ไปทำสะพานเป็นสามเส้น กำหนดให้แล้วแต่ในเวลาวันเดี๋ยวจะรีบข้ามทหาร" หมายความว่า_____

ข้อหน้าที่ 18-19

22. ข้อความที่ว่า "เล่าปี่ครั้งนี้อุปมาเหมือนปลาซึ่งอยู่ในถัง เสือตกอยู่ในหลุม ถ้าและจะละเสียให้เล็ดลอดหนีไปได้ บัดนี้ก็เหมือนปล่อยเสือเข้าป่า ปล่อยปลาลงในมหาสมุทร" หมายความว่า_____

ข้อหน้าที่ 20-21

23. ผู้ที่มาช่วยกองทัพเล่าปี่คือ_____และ_____

ข้อหน้าที่ 22

24. กองทัพเรือสุดท้ายที่ออกมาช่วยเล่าปี่คือ_____

ข้อหน้าที่ 23

25. ขงเบ้งเตรียมการอย่างไรต่อไป_____

แบบฝึกประกอบแผนการสอนที่ 2 กลุ่มทดลอง

ใบงาน

1. ให้นักเรียนเขียนเรียงความโดยใช้สำนวนโวหารเรียงประกอบกัน (ไม่จำกัดชนิดของโวหาร) ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ
2. ขอบเขตของเรื่อง ผู้ก่เรื่องให้เกี่ยวกับ ผู้มีความรับผิดชอบ น่าใจนักสู้ ความกล้าหาญ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์
3. ให้นักเรียนตั้งชื่อเรื่องเอง
4. ให้กำหนดผู้เล่าเรื่องที่นักเรียนแต่งขึ้น โดยให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีโอกาสดูแสดงทำประกอบการเล่าเรื่องที่แต่งขึ้นนั้น ใช้เวลาเล่าเรื่องประกอบทำทางไม่เกิน 5 นาที
5. ถ้าจำนวนตัวละครในเรื่องมีมากกว่าสมาชิกในกลุ่ม ให้สมาชิกแต่ละคนรับบทบาทได้มากกว่า 1 บทบาท

เอกสารประกอบการสอนวิชาภาษาไทย (ท 306)

บทที่ 4 การสะกดคำให้ถูกต้อง (โดยสรุป)

ในบทนี้กล่าวถึงหลักการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง 8 ประเภทคือ

1. การใช้รูปวรรณยุกต์
2. การเขียนคำที่ออกเสียงอะ
3. การเขียนคำที่ออกเสียงอ่า
4. การเขียนคำพ้องเสียง
5. การเขียนตัวการ์ตูน และการใช้ไม้ทัณฑฆาต
6. การใช้ ช ทร
7. การใช้ น ณ
8. การใช้ รร

1. การใช้รูปวรรณยุกต์ มีหลักสังเกตดังนี้

- ที่มักใช้ผิดคือ วรรณยุกต์ตรี
- วรรณยุกต์ตรีใช้ได้กับอักษรกลางเท่านั้น เช่น เก้ กึก โต๊ะ บ๊วย

- ไม่มีรูปวรรณยุกต์ตรีใช้กับอักษรต่ำ แต่มีพยางค์ที่เป็นอักษรต่ำ
เสียงตรี ซึ่งเขียนได้ 3 รูปแบบคือ

1. เป็นเสียงตรีอยู่แล้ว เมื่อประกอบกับสระเสียงสั้น ไม่ต้อง
ใส่รูปวรรณยุกต์ เช่น อะ อะ อะ ชี ชู
 2. เป็นเสียงตรีเสียงยาว มักใช้รูปวรรณยุกต์โทเขียน เช่น
เข็ด โน้ด เพลง วัววาย
 3. เป็นเสียงตรีเสียงสั้น มักใช้ไม่ได้คู่ เช่น แถกซี่ แด็ก น้อด ล้อด
- คำที่มาจากภาษาจีน มักมีวรรณยุกต์กำกับ เช่น ก้วยเตี่ยว จับเล้ง

- คำที่มาจากภาษาอังกฤษออกเสียงเหมือนมีวรรณยุกต์ แต่ไม่เขียนวรรณยุกต์
กำกับ เช่น ยุโรป โขโลก ราโก ยูเนสโก_____

2. การเขียนคำที่ออกเสียงอะ

แบ่งเป็น

- คำที่ประวิสรรชนีย์ ได้แก่ คำไทยแท้ ออกเสียงอะชัดถ้อยชัดคำ
เช่น _____

- คำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ ได้แก่ คำสมาส ออกเสียงอะครึ่งเสียง
ไม่เต็มเสียง เช่น _____

3. การเขียนคำที่ออกเสียงอำ มี 3 ลักษณะ คือ

1. -า -าม เช่น กำ คำ ตำ ชำมรงค์_____

2. อัม มักเป็นคำมาจากภาษาบาลี สันสกฤต เช่น อัมพาด สัมภาษณ์

3. -รรม เช่น กรรม ธรรมเนียม_____

4. การเขียนคำพ้องเสียง

คำพ้องมี 2 ประเภท คือ

1. คำพ้องเสียง

2. คำพ้องรูป

คำพ้องเสียง เช่น

5. การเขียนตัวการ์ตูนและการใช้ไม้ทัณฑฆาต มีการเขียนดังนี้

1. การ์ตูนตัวยุขชนะตัวเดียว เล่น สงฆ์ รัตน์_____

2. การันต์พยัญชนะมากกว่า 1 ตัว เช่น อินทร์ พักตร์ กาญจน์

3. การันต์สระและพยัญชนะ เช่น ศักดิ์ จักรวรรดิ บริสุทธิ์

- มีการใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตกับคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพื่อรักษารูปเดิม เช่น

ฟิล์ม อ่านว่า _____ มาจากศัพท์ _____

ซอลด์ อ่านว่า _____ มาจากศัพท์ _____

6. การใช้ ช ทร

เป็นลักษณะของคำที่เป็นอักษรควบไม่แท้

อักษรควบ มี 2 ลักษณะ คือ

1. อักษรควบแท้ คือ _____

เช่น _____

2. อักษรควบไม่แท้ คือ _____

เช่น _____

การใช้ ทร ส่วนใหญ่เป็นคำมาจากภาษาอื่น เช่น

- ภาษาเขมร ได้แก่ ไทร ทราบ ตรุดโตรม _____

- ภาษาบาลีสันสกฤต ได้แก่ มัทธิ ทริพย์ อินทรีย์ _____

การใช้ ช ส่วนใหญ่เป็นคำภาษาไทยแท้ ได้แก่ ชวนเซ ชิม ชม ชบ

7. การใช้ น ฌ

ทั้ง น และ ฌ ใช้ได้ใน 3 ลักษณะ คือใช้เป็นพยัญชนะต้น พยัญชนะสะกด และพยัญชนะกาวินต์

8. การใช้ รร

- ถ้าสะกดในแม่ กน "รร" ใช้แทนเสียง "อัน" เช่น

สรร = สัน สวรรค์ = สะ-หวัน

บรฺรจ = บัน-จ อรรณพ = อัน-นบ

- ถ้าตัวสะกดในมาตราอื่น "รร" จะเปรียบได้กับ สระอะ ในรูป อี เช่น
 วรรค สรรพ พรวรรณา

แบบฝึกหัด

ให้นักเรียนเขียนคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างตามคำอ่านที่อยู่ในวงเล็บท้ายข้อ

1. คุณย่ามีความเมตตา_____แก่ลูกหลานทุกคน (ปรา-ณี)
2. คุณพ่อซื้อหนังสือพิมพ์วันละ_____ (ฉะ-บับ)
3. วันนั้นครูให้จด_____เลข 5 ข้อ (โจด)
4. บ้านหลังนี้_____ลงมา (ชุด-โชม)
5. คุณแม่ชื่อ_____มาจากภูเก็ต (สืบ-ปะ-รด)
6. คนไทยทุกคนรัก_____ (อิด-สะ-หระ-พาบ)
7. คุณครูระเบียบตรวจการบ้านอย่าง_____ (ละ-เอียด-ละ-ออ)
8. คุณแม่ชอบดูโฆษณาผงชูรสชื่อ_____ (อา-ถิ-โนะ-โมะ-โดะ)
9. ทุกวันนี้อาชีพนัก_____ได้รับความก้าวหน้าในสังคมไทยมาก (ทุ-ระ-กิด)
10. ไมค์ ไทสัน แพ้_____เจมส์ ดักลาส ในยกที่ 10
11. ด.ญ. ใหม่ถูกแม่ดู_____ทันทีที่มีเสียงแก้วแตกดัง_____
12. นนทุกถูกพระนารายณ์สาปให้ลงมาเกิดเป็นยักษ์ชื่อ_____ (ทด-สะ-กัน)
13. ปัจจุบันหมู่บ้าน_____เป็นเพื่อนที่ดีของคนไร้ที่อยู่อาศัยในเมืองหลวง (จัด-สัน)
14. ความมี_____ต่อกันจะทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (มะ-นุด-สะ-ยะ-สา-พัน)
15. พวกเราที่มีความเป็นอยู่อย่าง_____ทุกอย่าง (สะ-ดวก-สะ-บาย)
16. ห้องนี้ถ้าติด_____หน่อขจะขึ้นฉ่ำไม่น้อย (แอ)
17. วัยรุ่นสมัยนี้มีกนิขมส่ง_____วันวาเลนไทน์กันมากขึ้น (ก้าด)
18. _____คนนั้นได้รับของ_____จากคนในหมู่บ้าน (กำ-นัน)
19. การแข่งขันกีฬาเมื่อวัน_____คนสนใจ เข้าชมจนเต็มทุกอัฒ_____เป็นที่อัศ_____ยิ่งนัก (จัน)

20. เขาซื้อด้ายสาย_____ไปให้ผู้มีทรัพย์_____ทำพิธีที่บ้านใกล้ร้านข้าง

----- (สิน)

ภาคผนวก ค

- แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (ไม่ใช้ภาษา) ฉบับที่ 1
- แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (ไม่ใช้ภาษา) ฉบับที่ 2
- แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (ใช้ภาษา) ฉบับที่ 1
- แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (ใช้ภาษา) ฉบับที่ 2
- แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา จำนวน 50 ข้อ

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (ไม่ใช้ภาษา)

ฉบับที่ 1

การสร้างภาพจากวงกลม

โปรดกรอรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนดังต่อไปนี้

ชื่อ.....มัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง.....

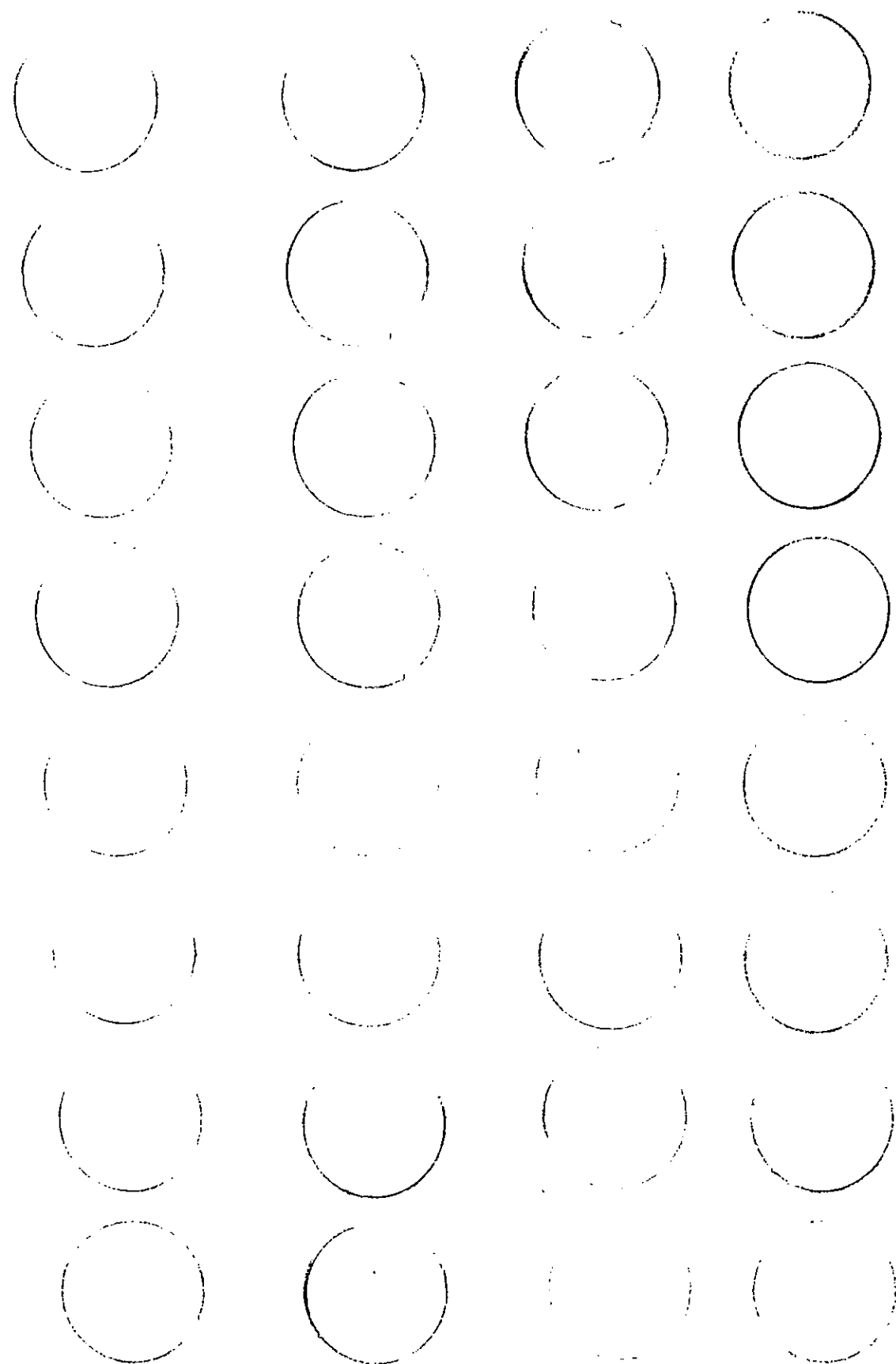
เพศ.....อายุ.....ปี

คำชี้แจง

- ภายในเวลา 10 นาทีให้นักเรียนสร้างภาพอะไรก็ได้จากวงกลมที่กำหนดให้โดยให้มีวงกลมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของภาพ
- ในการสร้างภาพนักเรียนสามารถเติมเส้น หรือจุดลงไปในภายใน หรือภายนอกวงกลม เพื่อให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ตามต้องการได้
- นักเรียนสามารถเขียนวงกลมมากกว่า 1 วง ในการสร้างภาพ 1 ภาพได้
- ถ้านักเรียนสร้างภาพไม่เหมือนตามต้องการให้เขียนกำกับภาพนั้นไว้
- พยายามสร้างภาพให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภายในเวลาที่กำหนด
- พยายามสร้างภาพที่แปลกๆใหม่ๆ ไม่เหมือนใครจึงจะได้ดี
- ให้นักเรียนสร้างภาพได้ตามอิสระ

* ขอขอบคุณในความร่วมมือ *

จงสร้างภาพจากรวงกลมที่กำหนดให้

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (ไม่ใช้ภาษา)

ฉบับที่ 2

การสร้างภาพจากสีเหลือง

โปรดกรอรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนดังต่อไปนี้

ชื่อ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง.....

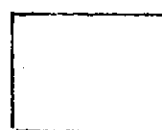
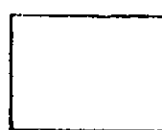
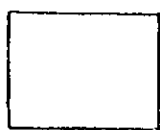
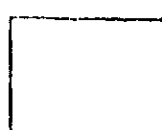
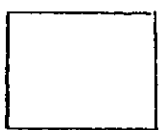
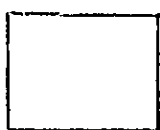
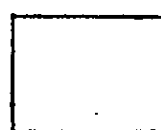
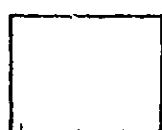
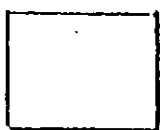
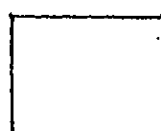
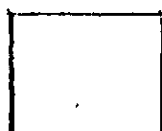
เพศ.....อายุ.....ปี

คำชี้แจง

- ภายในเวลา 10 นาที ให้นักเรียนสร้างภาพอะไรก็ได้จากสีเหลืองที่กำหนดให้โดยให้มีสีเหลืองดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของภาพ
- ในการสร้างภาพนักเรียนสามารถเติมเส้น หรือจุดลงไปภายในหรือภายนอกสีเหลือง เพื่อให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ตามต้องการได้
- นักเรียนสามารถเขียนสีเหลืองมากกว่า 1 วง ในการสร้างภาพ 1 ภาพได้
- ถ้านักเรียนสร้างภาพไม่เหมือนตามต้องการให้ เขียนกำกับภาพนั้นไว้
- พยายามสร้างภาพให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภายในเวลาที่กำหนด
- พยายามสร้างภาพที่แปลกๆใหม่ๆ ไม่เหมือนใครจึงจะได้ดี
- ให้นักเรียนสร้างภาพได้ตามอิสระ

* ขอขอบคุณในความร่วมมือ *

จงสร้างภาพจากสี่เหลี่ยมที่กำหนดให้

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (ใช้ภาษา)

ฉบับที่ 1

การสร้างภาพจากวงกลม

โปรดกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนดังต่อไปนี้

ชื่อ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง.....

เพศ.....อายุ.....ปี

คำชี้แจง

- แบบทดสอบนี้มี 2 ข้อ ใช้เวลาทำ 10 นาที
- ในแต่ละข้อให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างข้างล่างข้อนั้นๆ พยายามเขียนคำตอบสั้นๆ ชัดเจน อ่านง่าย และแปลกใหม่
- นักเรียนต้องทำทั้ง 2 ข้อ ข้อใดยังคิดหาคำตอบไม่ได้ให้ทำข้ออื่นที่คิดได้ก่อน
- พยายามหาคำตอบให้ได้มากที่สุดและเป็นคำตอบที่แปลกๆ ใหม่ๆ ไม่ซ้ำใครจะดี
- นักเรียนสามารถคิดคำตอบได้อย่างอิสระ

* ขอขอบคุณในความร่วมมือ *

1. ผู้ที่จะได้รับความสำเร็จ นอกจากมีความพยายามแล้ว ควรมีความอดทนอะไรอีกบ้าง

คำตอบ.

2. คุณสมบัติของคนดีมีความสามารถ นอกจากมีความรับผิดชอบแล้ว ควรมีคุณสมบัติได้อีกบ้าง

คำตอบ

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (ใช้ภาษา)

ฉบับที่ 2

ผลที่จะเกิดขึ้น

โปรดกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนดังต่อไปนี้

ชื่อ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง.....

เพศ.....อายุ.....ปี

คำชี้แจง

- แบบทดสอบนี้มี 2 ข้อ ใช้เวลาทำ 10 นาที
 - ในแต่ละข้อให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างข้างล่างข้อนั้นๆ
- พยายามเขียนคำตอบสั้นๆชัดเจน อ่านง่าย และแปลกใหม่
- นักเรียนต้องทำทั้ง 2 ข้อ ข้อใดยังคิดหาคำตอบไม่ได้ ให้ทำข้ออื่นที่คิดได้ก่อน
 - พยายามหาคำตอบให้ได้มากที่สุดและเป็นคำตอบที่แปลกๆใหม่ๆ
- ไม่ซ้ำใครจึงจะดี
- นักเรียนสามารถคิดคำตอบได้อย่างอิสระ

* ขอขอบคุณในความร่วมมือ *

1. ถ้าคนในสังคมมีการให้อภัยกัน ผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร

คำตอบ.

2. ถ้าคนไทยไม่ทำลายศิลปะ วัฒนธรรมของชาติแล้วผลที่ได้จะเป็นอย่างไร

คำตอบ.

แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา ภาษาไทย ท 305

จำนวน 50 ข้อ

เวลา 50 นาที

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 50 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน

2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก

3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

โดยเขียนเครื่องหมาย X ในช่อง ☐ ในกระดาษคำตอบ เช่น

ก	ข	ค	ง	จ
			X	

4. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้เขียนเครื่องหมาย =

ทับเครื่องหมาย X เลือกคำตอบใหม่เช่น เปลี่ยนคำตอบข้อ ง เป็นข้อ ก

ดั่งนี้

ก	ข	ค	ง	จ
X			=	

5. ห้ามทำเครื่องหมายใดๆลงในแบบทดสอบ

6. ส่งแบบทดสอบคืนกรรมการคุมสอบเมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ความสามารถในการฟัง

ฟังบทความเรื่อง "ความสกปรกของน้ำ" 2 เที้ยว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. ลักษณะใดแสดงว่าน้ำเสีย

ก. น้ำเป็นฟอง

ข. น้ำขุ่น

ค. น้ำมีสีต่างๆ

ง. มีความเป็นกรด่างมาก

จ. มีออกซิเจนในน้ำน้อย

2. กรณีใดที่ทำให้เกิดน้ำเสียได้มากที่สุด

ก. การกระทำของคน

ข. การกระทำของสัตว์

ค. การกระทำของโรงงาน

ง. การกระทำของธรรมชาติ

จ. การกระทำของสิ่งมีชีวิตทุกประเภท

3. ช่วงระหว่างเดือนใดที่ทำให้เกิดน้ำเสียมากที่สุด

ก. มกราคม-มีนาคม	ข. เมษายน-มิถุนายน
ค. กรกฎาคม-กันยายน	ง. ตุลาคม-พฤศจิกายน
จ. ธันวาคม-กุมภาพันธ์	

4. คำว่า " สารอินทรีย์ " ในบทความนี้หมายถึงอะไร

ก. สิ่งปฏิกูลทั้งหลาย	ข. ก๊าซออกซิเจนในน้ำ
ค. สิ่งที่เป็นซากสัตว์ต่างๆ	ง. สิ่งต่างๆที่ผสมอยู่ในน้ำ
จ. สิ่งที่ระบายจากโรงงานอุตสาหกรรม	

5. บทความนี้เน้นเรื่องใด

ก. การใช้น้ำ
ข. เหตุที่ทำให้ น้ำเสีย
ค. น้ำมีความจำเป็นต่อประชาชน
ง. น้ำเสียทำให้เกิดเป็นโรคต่างๆได้
จ. ออกซิเจนเป็นเครื่องวัดคุณภาพ

6. การที่โรงงานอุตสาหกรรมระบายน้ำเสียลงแม่น้ำลำคลองแสดงให้เห็นถึงสิ่งใด

ก. ความมั่งคั่ง	ข. ความเห็นแก่ตัว
ค. ความขาดการศึกษา	ง. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์
จ. ความสะเพร่า	

7. จากบทความนี้ ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนเรื่องน้ำเสียมากที่สุด

ก. ผู้มีอาชีพจับปลาในแม่น้ำลำคลอง
ข. ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
ค. ผู้ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม
ง. ประชาชนที่อยู่รอบโรงงาน
จ. ประชาชนในจังหวัดภาคกลางทั่วไป

8. เราจะแก้ปัญหาเรื่องน้ำเสียอย่างไร

- ก. เขียนข้อความเตือนใจเกี่ยวกับภัยของน้ำเสีย
- ข. ข้อความร่วมมือจากประชาชน
- ค. เต็มออกซิเจนลงในน้ำเสีย
- ง. ห้ามทิ้งขยะมูลฝอยลงในน้ำ

9. จากบทความนี้ เราควรช่วยป้องกันไม่ให้น้ำเสีย โดยวิธีใดข้อใด

- ก. กันดีกว่าแก้
- ข. น้ำขุ่นให้รีบตัก
- ค. ความประมาทเป็นหนทางสู่ความตาย
- ง. บิวไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้ขุ่น
- จ. เวลาและวารีไม่อินดีจะคอยใคร

10. ผลจากน้ำเสียนั้นทำให้เกิดความเสียหายหลายอย่าง พอจะเทียบกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

ก. ฝนเข้าด้าพลอย	ข. อะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด
ค. เสียก่อนแล้วจะช้ากอบ	ง. พลิ้งปากเสียศีล พลิ้งตีนตกดินไม้
จ. เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย	

ความสามารถในการพูด

11. การพูดในลักษณะใด ที่มีความหมายในทางรุนแรง

ก. ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ	ข. ปากหวานกันเปรี้ยว
ค. ปากว่าตาขยิบ	ง. ปากร้ายใจดี
จ. ปากคนขาวกว่าปากกา	

12. การพูดยืนยันความคิดเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

ก. ปากแข็ง	ข. ยืนกระต่ายขาเดียว
ค. อ้าปากก็เห็นลิ้นไก่	ง. กำปั้นทุบดิน
จ. หัวชนฝา	

13. คำคู่ใดต่อไปนี้ออกเสียงต่างกัน

ก. สันต์-สรรพ

ข. ไบเสมา-ตันเสมา

ค. ภัณฑ-พรรณ

ง. สรวล-สวน

จ. กัลณ-กรรม

14. "ซึ่งท่านได้รับความลำบากครั้งนี้ ก็เพราะข้าพเจ้ารักษาท่านมิได้ โทษมีแก่ข้าพเจ้าเป็นข้อใหญ่" ผู้กล่าวข้อความนี้กล่าวด้วยจุดมุ่งหมายใด

ก. เพื่อกลบเกลื่อนความผิดของตน

ข. เพื่อแสดงความกล้ายอมรับผิด

ค. เพื่อเตือนใจให้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่

ง. เพื่อแสดงความเสียใจที่ทำหน้าที่บกพร่อง

จ. เพื่อเป็นการทักทายเป็นโอกาสมาพบกันหลังจากพราจากกันระยะหนึ่ง

15. คำพูดในข้อใดต่อไป นี้ แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูงสุด

ก. บัดนี้ ข้าพเจ้าตามท่านพบแล้ว ข้าพเจ้าจะเดินเท้าตีฝ่าพหรรณาน้ำออกไป

ข. จำจะอดสำหันธ์ ฝ่าฝืนเข้าไปหาครอบครัวของท่านให้จงได้

ค. อันตัวข้าพเจ้านี้ถึงจะตายก็จะเอาโลหิตทาแผ่นดินให้ปรากฏ

ง. ซึ่งข้าพเจ้ามิได้ระวังระไวท่าน โทษข้าพเจ้าผิดนักหนาแล้ว

จ. ท่านอย่าหนักหน่วงให้ข้าพเจ้าช้าอยู่เลย เชิญขึ้นม้าเร็วๆเถิด

ตั้งแต่ข้อ 16-20 ให้นักเรียนพิจารณาว่าควรพูดโดยใช้คำ ถ้อยคำหรือข้อความใดจึงจะได้ใจความสมบูรณ์ในการสื่อสาร

16. เขาจะออกกำลังกายทุกวัน.....สุขภาพของเขาก็กังไม่ดี

ก. ถึง.....และ

ข. แม้ว่า.....แต่

ค. เพราะ.....มิฉะนั้น

ง. เนื่องด้วย....แต่กว่า

จ. เพราะว่า.....แต่

ดังนั้นมีความยินดีนักจึงขึ้นขี่ม้าตัวหนึ่งแล้วพาลงกับทหารทั้งปวงยกทัพกลับ ณ
คำขริมน้ำ "

21. เนื้อความของข้อความนี้ขัดต่อความเป็นจริงในแง่ใด

- ก. รู้จักกันเร็วเกินไป
- ข. เชื่อถือกันเร็วเกินไป
- ค. อุปนิสัยตัวละครผิดธรรมดา
- ง. เป็นการกระทำที่ไม่มีใครทำในปัจจุบัน
- จ. ต่างคนต่างใช้กลอุบายแอบแฝง

22. ตัวละครในเรื่องมีค่านิยมด้านใดเด่นชัดที่สุด

- ก. ความกตัญญู
- ข. ความซื่อสัตย์
- ค. ความเมตตา
- ง. ความเป็นมิตร
- จ. ความเสียสละ

23. ส่วนวนในข้อใดควรนำมาประกอบการพิจารณาในการกระทำครั้งนี้มากที่สุด

- ก. หนีร้อนมาพึ่งเย็น
- ข. คบคนให้ดูหน้า ขี้ฉ้อให้ดูเนื้อ
- ค. เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก
- ง. บุญคุณต้องทดแทน ความแค้นต้องชำระ
- จ. เอลูกเขามาเลี้ยง เอลีขงเขามาอม

24. ถ้าจุล่งเป็นข้าศึกทำอุบายมาอยู่กับกองขุนจ้านและสุดท้ายฆ่ากองขุนจ้าน

จะตรงกับส่วนวนในข้อใด

- ก. หมองดูตายเพราะงู
- ข. กองกำกงเกวียน
- ค. ปลาหมอตายเพราะปาก
- ง. ไข่ใจทางวางใจคนจนใจเอง
- จ. เสียน้อยเสียยากเสียมากเสียง่าย

25. ข้อความที่ว่า "แต่ก่อนเขาเห็นเราพอจะเป็นที่พำนักได้และบัดนี้เราพี่น้องถึง
 อับจนแล้ว เขาจึงเอาใจออกห่างกระมัง" ตรงกับสำนวนใดมากที่สุด

- ก. ตึกนกอินทรีร้อนท้อง ข. ดับที่อยู่ได้ ดับใจอยู่ยาก
ค. รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง ง. เจ้าไม่มีศาล สมภารไม่มีวัด
จ. มีเงินเรียกว่าน้อง มีทองเรียกว่าพี่

26. จากเรื่องสั้นเรื่อง "แข่งหนังตะลุง" ข้อความที่ว่า

"ข้าต้องเลิกเล่นหนังเต็ดขาด ข้าไม่เสียใจอะไรนักหรอก ชื่อเสียงข้าก็ได้ทำ
ไว้มากแล้ว เป็นห่วงแต่ข้ามีลูกเมียหลายคน.....ข้าคงหาเงินได้ไม่พอ
เลี้ยงเขา" จากข้อความนี้แสดงว่า "ข้า" มีลักษณะนิสัยเป็นอย่างไร

- ก. มีน้ำใจเด็ดเดี่ยว
- ข. รู้จักเสียสละ เปิดทางให้คนอื่น
- ค. เจ้าชู้แต่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อครอบครัว
- ง. เป็นคนรักชื่อเสียง วงศ์ตระกูล
- จ. เป็นคนร่ำรวยร่ำพันนอชใจในโชคชะตาของตนเอง

อ่านข้อความต่อไปแล้วตอบคำถามข้อ 27-30

"โต๊ะตัวหนึ่ง เก้าอี้ตัวหนึ่ง นั่งเข้าไปได้ตั้ง 2 คน ทำงานไปคุยกันไป ทำได้นิดหันมาคุยกันซะนิดหน่อย ตอนกลางวันบางวันทานข้าวห้องทำงานตั้งแต่เพลครึ่งถึงบ่ายโมงครึ่งหรือสองโมง เวลาสั่งงานหัวหน้าเขามักกำหนดเวลาเสร็จงานเอง รู้เหมือนกันว่าไม่ให้เกียรติกันเลข แต่กำหนดเวลาไว้ยังไม่มีใครทันสักคราว เพราะพยายามทำให้ช้าหรือเปล่าไม่ทราบ"

(จากเรื่อง "หัวอกครูใหญ่" โดยพยอม ภาวกรกิจ)

27. จากข้อความข้างต้นผู้เขียนต้องการสื่อสารในเรื่องใด

- ก. ความรอบคอบและพิถีพิถันในการทำงานของข้าราชการ
- ข. ความสุขและสนกสบายในการทำงานของข้าราชการ

- ค. ความมีมนุษยสัมพันธ์และอารมณ์แจ่มใสของข้าราชการ
- ง. สภาพการทำงานของข้าราชการ
- จ. การใช้เวลาในแต่ละวันของข้าราชการ
28. ผู้เขียนแสดงจุดมุ่งหมายใดให้ผู้อ่านทราบเป็นสำคัญ
- ก. แสดงความคิดเห็น
- ข. ระบายความรู้สึก
- ค. ประชดประชัน
- ง. บอกเล่าธรรมดา
- จ. รำพึงรำพัน
29. คำว่า "ไม่ให้เกียรติ" ในที่นี้หมายความว่าอะไร
- ก. ความนับถือในความสามารถ
- ข. การยกย่องในการทำงาน
- ค. ความนับถือในตำแหน่งหน้าที่
- ง. ความเชื่อถือในการทำงาน
- จ. การยกย่องในตำแหน่งหน้าที่
30. "ทำงานไปคุยกันไป ทำได้นิดหันมาคุยกันซะหน่อย" ข้อความนี้ตรงกับสำนวนใด
- ก. สุกเอาเผากิน
- ข. เข้าซำมเข็นซำม
- ค. ทองไม่รู้ร้อน
- ง. เวลาและวารีไม่ค้อยใคร
- จ. ถ้อยทีถ้อยอาศัย

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 31-35

"เป็นที่น่าสังเกตว่า ผลผลิตปลาปนของเปรูที่ลดลงมากมายเช่นนี้ทำให้คาดว่าญี่ปุ่นซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่อาจสามารถเข้าแทนที่เปรูในฐานะผู้ผลิตปลาปนรายใหญ่ที่สุดของโลกแต่ในปีต่อมาญี่ปุ่นผลิตปลาปนได้ถึง 720,000 ตัน ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 4 ผลผลิตที่ลดลงนี้เป็นเพราะการขยายเขตน่านน้ำ 200 ไมล์ทะเล ทำให้บริเวณจับสัตว์น้ำของญี่ปุ่นลดลง และโควตาจับสัตว์น้ำของญี่ปุ่นในน่านน้ำต่างชาติดลดลงด้วย"

(จากเรื่อง "สถานการณ์ปลาปน อนาคตทักษะไม่สู้สดใส")

โตขวรรณา เลี้ยววาริน)

31. ข้อความข้างต้น จัดเป็นข้อความประเภทใด

ก. รายงาน

ข. โฆษณา

ค. สถิติ

ง. เรื่องสั้น

จ. บทความ

32. ข้อความนี้เน้นเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

ก. ภาวะทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น

ข. การขยายเขตน่านน้ำเป็นผลให้ญี่ปุ่นจับปลาได้น้อยลง

ค. ผลผลิตปลาปนของญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลงในอนาคต

ง. ญี่ปุ่นสามารถผลิตปลาปนได้มากกว่าเปรูซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่

จ. โควต้าจับสัตว์น้ำของญี่ปุ่นลดลง

33. "โควต้าจับสัตว์น้ำของญี่ปุ่นในน่านน้ำต่างชาติลดลง" เป็นผลมาจากข้อใด

ก. ผลผลิตปลาปนของเปรูลดลง

ข. การขยายน่านน้ำเป็น 200 ไมล์ทะเล

ค. จำนวนปลาที่มีอยู่ในน่านน้ำต่างชาติน้อยลง

ง. เพราะญี่ปุ่นไม่มีสิทธิจับปลาในน่านน้ำต่างชาติ

จ. เพราะหลายประเทศแข่งขันกันจับปลาในน่านน้ำต่างชาติ

34. "เขตน่านน้ำ" หมายถึงอะไร

ก. เขตมหาสมุทรหรือทะเลที่เป็นกรรมสิทธิ์ของประเทศหนึ่งประเทศใด โดยเฉพาะ ประเทศอื่นล่าวงล้ำเข้าไปไม่ได้

ข. เขตมหาสมุทรหรือทะเลที่นานาชาติได้ตกลงกันเพื่อให้ประเทศต่างๆ ใช้เดินทะเลและจับปลาได้

ค. เขตมหาสมุทรหรือทะเลที่ญี่ปุ่นสามารถเดินเรือทะเลและจับปลาได้

ง. เขตมหาสมุทรหรือทะเลที่ญี่ปุ่นจับปลาได้

จ. เขตแม่น้ำทุกแห่งของแต่ละประเทศ

35. ผลประโยชน์ที่ได้จากผลผลิตปลาป่นคือความเจริญก้าวหน้าในด้านใด

ก. เขตน้ำน่าน	ข. อาหารสัตว์
ค. การพาณิชย์กรรม	ง. การอุตสาหกรรม
จ. การเกษตรกรรม	

ความสามารถในการเขียน

36. นักเรียนคิดว่าสำนวนในหนังสือสามก๊กมีผลต่อวงการเขียนในปัจจุบันหรือไม่อย่างไร

- ก. ไม่มี เพราะใช้ภาษาเก่าที่เข้าใจยากบัดนี้เลิกใช้แล้ว จึงไม่มีผลใดๆ
- ข. ไม่มี เพราะปัจจุบันไม่มีการเขียนนิยายจีนแล้ว
- ค. ไม่มี เพราะปัจจุบันไม่ค่อยมีผู้นิยมอ่านสามก๊ก
- ง. มี เพราะมีนักเขียนนิยายจีนเลียนแบบไปให้เขียน
- จ. มี เพราะปัจจุบันเรายังนิยมแปลนิยายจีน

37. ก่อนเขียนเรื่องสั้น ผู้เขียนควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ

ก. การวางโครงเรื่อง	ข. ชื่อเรื่องที่จะเขียน
ค. ขนาดของเรื่องสั้นที่จะพิมพ์	ง. จำนวนตัวละคร
จ. ปัญหาในการพิมพ์หนังสือ	

38. ภาษาที่ใช้ในการเขียนเรื่องสั้นควรใช้อย่างไร

- ก. อธิบายความอย่างละเอียดชัดเจน
- ข. ให้ถูกต้องตามอักขระวิธีและสละสลวย
- ค. สั้น กระชับรัด ได้ใจความสมบูรณ์เหมาะกับเนื้อเรื่อง
- ง. ไม่กำหนดตายตัว
- จ. เป็นภาษาที่ทันสมัย เหมาะกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

39. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดใช้ผิดความหมาย

- ก. ประเทศไทยขาดดุลย์การค้าญี่ปุ่น
- ข. การพาณิชย์ในสมัยรัชการนี้รุ่งเรือง

ค. บริษัทจ้างยามรักษาการณ์ตลอด 24 ชั่วโมง

ง. ผู้อำนวยการเชิงศึกษานิเทศก์มาให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน

จ. ตามกำหนดการทำนรัฐมนตรืจะมาเปิดงานเวลา 9.00 น.

ตั้งแต่ข้อ 40-50 ให้พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าควรเติมคำใดในช่องว่าง เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

40. แม่ชอบ....เสื้อผ้าที่มี....งดงาม เพื่อช่วยให้เกิดความคิด....

ก. เลือกสรร-สีสรรค์-สร้างสันถน์

ข. เลือกสรร-สีสัน-สร้างสรรค์

ค. เลือกสรร-สีสรร-สร้างสรรพ์

ง. เลือกสรร-สีสัน-สร้างสรร

จ. เลือกสรรค์-สีสรรพ์-สร้างสรร

41. เด็กคนนี้เป็นคน....ทำอะไรไม่เป็นขึ้นเป็นอัน อีกไม่ช้าก็คงเปลี่ยนงานใหม่อีก
ทั้งมีใจ....เดี๋ยวต้องการจะเข้าเรียนต่อเดี๋ยวไม่ต้องการ

ก. หยิบโหย่ง-รวนเร

ข. เกียจคร้าน-โลเล

ค. หยิบโหย่ง-เรรวน

ง. จีบจด-รวนเร

จ. ส้ารวช-เหลาะแหละ

42. ดุ๊ยปี่คนนั้นซิ แต่งตัว....แล้วยังชอบข้าวของ....อีก

ก. รุ่งรัง-กะรุงกะรัง

ข. พระรุงพะรัง-รุงรัง

ค. พระรุงพะรัง-กะรุงกะรัง

ง. กะรุงกะรัง-พระรุงพะรัง

จ. กะรุงกะรัง-พระรุงพะรัง

43. วันนี้เขามีไข่มูง นอน....ทั้งวัน

ก. ชม

ข. ชบเซา

ค. ชิม

ง. ชิมเซา

จ. ชิมเทรา

44. เขาถูกโซ่เชนไว้ที่ทำงานตกแตกเสียงดัง....

ก. เพ็ร้ง	ข. เพร้ง
ค. เพล้ง	ง. เพล้ง
จ. เพล้ง	

45. เด็กดีต้องมีสติ....และมี....ต่อผู้ใหญ่

ก. สัมปชัญญะ-สัมมาคารวะ	ข. สัมชัญญะ-สัมมาคารวะ
ค. สัมปชัญญะ-สัมมาคารวะ	ง. สัมปชัญญะ-สัมมาคารวะ
จ. สัมปชัญญะ-สัมมาคารวะ	

46. ชาตินี้จะเป็นเอกราชอยู่ได้ด้วยเราช่วยกันป้องกันเขต....ของประเทศไว้

ก. ขรรค์	ข. ชันย์
ค. ชันท์	ง. ชันท์
จ. ชัน	

47. การแข่งขันกีฬาเมื่อ....มีคนเข้าชมเต็ม....เป็นที่น่า....นัก

ก. วันจันทร์-อังคาร-อังคาร
ข. วันจันทร์-อังคาร-อังคาร
ค. วันจันทร์-อังคาร-อังคาร
ง. วันจันทร์-อังคาร-อังคาร
จ. วันจันทร์-อังคาร-อังคาร

48. อภิชาติซื้อดาบ....ไปบ้าน....

ก. สายสิน-ช่างศิลป์	ข. สายสิน-ช่างศิลป์
ค. สายศิลป์-ช่างศิลป์	ง. สายสิน-ช่างศิลป์
จ. สายสิน-ช่างศิลป์	

49. ปิยะพงศ์เป็นนักฟุตบอลที่ขอดเยี่ยมเขาจึง....กว่าใครในที่นี้

ก. ดัง	ข. เด่น
ค. กระฉ่อน	ง. มีชื่อเสียง
จ. อืด	

50. หนังสือชุด.....มุ่งฝึก.....ให้สัมพันธ์กัน

ก. ทักษะสัมพันธ์-ทักษะภาษาไทย

ข. ทักษะสัมพันธ์-ทักษะภาษาไทย

ค. ทักษะสัมพันธ์-ทักษะภาษาไทย

ง. ทักษะสัมพันธ์-ทักษะภาษาไทย

จ. ทักษะสัมพันธ์-ทักษะภาษาไทย

อ่านข้อความต่อไปนี้ให้ฟังสองเที่ยวแล้วตอบคำถามข้างท้าย

ความสกปรกของน้ำ

น้ำในที่นี้เราหมายถึง น้ำในแม่น้ำ ลำคลองต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญในทางเกษตรกรรม การคมนาคม และในการบริโภคของประชาชนจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถจะอาศัยน้ำประปาได้จึงต้องใช้น้ำจากแม่น้ำ ลำคลอง สาเหตุใหญ่ที่ทำให้ น้ำเสีย ก็คือ ขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่างๆ น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและจากบ้านเรือน ซึ่งถูกระบายลงสู่แม่น้ำลำคลองโดยตรง หรือโดยผ่านท่อระบายน้ำ

การระบายสิ่งโสโครกต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิดผลเสียหลายประการแก่คุณภาพของน้ำ สิ่งปฏิกูลต่างๆ ที่ลอยเน่าเหม็นอยู่ในลำน้ำ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญและเป็นภาพที่ไม่น่าดู เชื้อโรคต่างๆ ในน้ำ ไทฟอยด์ ตับอักเสบ จะมีมากขึ้น น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ อาจจะทำให้น้ำมีความเป็นกรดต่างมากขึ้นกว่าระดับปกติ อาจจะทำให้เกิดสีเกิดความขุ่น หรือเกิดเป็นฟองลอยอยู่บนผิวน้ำ และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ สารอินทรีย์ต่างๆ ในน้ำโสโครกที่ระบายลงสู่ลำน้ำจะทำให้ระดับของออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำลดลง ถ้าความเข้มข้นของสารอินทรีย์ในน้ำมีมากเกินไป ออกซิเจนในน้ำก็จะหมดไปได้ ทำให้เกิดการเน่าเหม็น มีสีดำเนื่องจากก๊าซซัลไฟด์เหมือนอย่างที่เราเห็นอยู่ทั่วไปในคลองต่างๆ ในขณะนี้

ออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำเป็นเครื่องวัดคุณภาพของน้ำที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสัตว์น้ำต่างๆ ต้องอาศัยออกซิเจนในน้ำเพื่อการดำรงชีวิต ปริมาณของออกซิเจนในลำน้ำนั้น ไม่ควรจะมีต่ำกว่า 4 มิลลิกรัมต่อลิตร ระดับของออกซิเจนในลำน้ำจะขึ้นอยู่กับปริมาณสารอินทรีย์ต่างๆ ในน้ำโสโครกที่ถ่ายเทลงไปในสภาพทางชลศาสตร์ของลำน้ำ อัตราการใช้ของออกซิเจน โดยจุลินทรีย์ในน้ำ และอัตราการถ่ายเทออกซิเจนจากบรรยากาศและแหล่งออกซิเจนอื่นๆ สำหรับปริมาณน้ำโสโครกอันหนึ่ง ระดับของออกซิเจนจะลดลงต่ำสุดในฤดูร้อน เมื่ออุณหภูมิในน้ำสูงสุดและปริมาณน้ำที่ไหลในลำน้ำต่ำสุด

(ตัดตอนจากเรื่อง "น้ำเสีย" ของเสริมพล รัตสุข)

ภาคผนวก ง

- ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา
- ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

ตาราง 6 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
ทางการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 305)

ข้อที่	p	r	Δ	ข้อที่	p	r	Δ	ข้อที่	p	r	Δ
1.	.67	.45	11.3	21.	.74	.61	10.5	41.	.73	.33	10.5
2.	.59	.39	12.1	22.	.73	.33	10.5	42.	.73	.50	10.6
3.	.72	.37	10.7	23.	.70	.53	10.9	43.	.65	.72	11.4
4.	.82	.48	9.4	24.	.68	.57	11.1	44.	.70	.41	11.0
5.	.62	.44	11.8	25.	.76	.29	10.2	45.	.73	.50	10.6
6.	.73	.50	10.6	26.	.77	.42	10.1	46.	.71	.27	10.8
7.	.69	.31	11.0	27.	.76	.58	10.2	47.	.63	.52	11.7
8.	.73	.50	10.6	28.	.54	.29	12.6	48.	.73	.50	10.6
9.	.76	.29	10.2	29.	.73	.33	10.5	49.	.64	.29	11.6
10.	.62	.44	11.8	30.	.62	.65	11.8	50.	.77	.42	10.1
11.	.76	.58	10.2	31.	.72	.37	10.7				
12.	.62	.34	11.8	32.	.68	.57	11.1				
13.	.80	.52	9.7	33.	.57	.34	12.3				
14.	.64	.29	11.6	34.	.62	.44	11.8				
15.	.62	.44	11.8	35.	.62	.34	11.8				
16.	.66	.25	11.3	36.	.55	.38	12.5				
17.	.73	.33	10.5	37.	.79	.38	9.8				
18.	.55	.38	12.5	38.	.64	.63	11.6				
19.	.64	.40	11.5	39.	.59	.29	12.1				
20.	.75	.46	10.3	40.	.74	.61	10.5				

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทยฉบับนี้

มีค่าความเชื่อมั่น .83

ตาราง 7 ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษา
ฉบับที่ 1 "วงกลม" และฉบับที่ 2 "สี่เหลี่ยม"

ฉบับที่	ค่าอำนาจจำแนก
1. วงกลม	2.35
2. สี่เหลี่ยม	1.95

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา
ฉบับที่ 1 "การใช้สิ่งแทนที่"

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	5.09
2	4.13

ตาราง 9 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา
ฉบับที่ 2 "ผลที่จะเกิดขึ้น"

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	6.05
2	7.35

ตาราง 10 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ภาษา
ฉบับที่ 1 "วงกลม"

ประเภทของคะแนน	ค่าความเชื่อมั่น
ความคล่องในการคิด	.83
ความคิดยืดหยุ่น	.94
ความคิดริเริ่ม	.75

ตาราง 11 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา
ฉบับที่ 1 "การใช้สิ่งแทนที่"

ประเภทของคะแนน	ค่าความเชื่อมั่น
ความคล่องในการคิด	.68
ความคิดยืดหยุ่น	.93
ความคิดริเริ่ม	.70

ตาราง 12 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา
ฉบับที่ 2 "ผลที่จะเกิดขึ้น"

ประเภทของคะแนน	ค่าความเชื่อมั่น
ความคล่องในการคิด	.82
ความคิดยืดหยุ่น	.91
ความคิดริเริ่ม	.88

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววิญดา จริยสถิตกุล
 เกิด วันที่ 1 เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช 2503
 สถานที่เกิด โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 7/7 หมู่ 11 ซอยพาสัยชยการชนบุรี แขวงบางนา
 เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนอัสสัมชัญชนบุรี กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521 จบชั้น ม.ศ.5 (แผนกศิลปภาษา) จากโรงเรียนศึกษานารี
 พ.ศ. 2525 ศศ.บ. (วิชาเอกภาษาและวรรณคดีไทย วิชาโทภาษาและ
 วรรณคดีอังกฤษ) จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
 พ.ศ. 2533 กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์
ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
และวิธีสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ

ของ

ชวัลฤตา จริยสถิตกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

กันยายน 2533

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้านี้ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้
ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและวิธีสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
2533 ของโรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุม กลุ่มละ 30 คน ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 12 คาบ คาบละ 50 นาที
โดยใช้แผนการทดลองแบบ Randomized Control Group pretest-posttest
design

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถใน
การใช้ภาษาและแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบ
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดย t-test แบบ Difference Score

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาและความคิด
สร้างสรรค์ของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ.01

A COMPARISON OF MATHAYOM SUKSA III STUDENTS' PROFICIENCY
AND CREATIVE THINKING IN THAI STUDY THROUGH THE
CONCENTRATED LANGUAGE ENCOUNTER (CLE)
TEACHING METHOD AND THROUGH THE METHOD
IN THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT

BY

KHWANTA CHARITYASATHIDKUL

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

September 1990

The purpose of this study was to compare the students' Proficiency and Creative Thinking in Thai study of Mathayom Suksa III students between using the Concentrated Language Encounter (CLE) teaching method and the method in the Teacher's Manual.

The sample in this study was 60 Mathayom Suksa III students during the first semester of the academic year 1990, at Assumption College Thonburi. This sample was divided into two groups, the experimental group and the control group which consisted of 30 students in each. The experimental group was taught through the Concentrated Language Encounter teaching method and the control group was taught through the method in the Teacher's Manual. It took 12 periods (1 period = 50 minutes) to study in Thai subject. The design of this study was the Randomized Control Group pretest-posttest design.

The research instruments were the Proficiency Test and the Creative Thinking Test in Thai study. The t-test was used to analyze the data.

The results indicated that the students' proficiency and creative thinking in Thai study of the students in the experimental group and the control group were significantly different at the .01 level.